

រៀបរៀងដោយ **លឹម ផល្គុន**

បរិញ្ញាបត្រផ្នែកគណិតវិទ្យា

គណិតវិទ្យាអេហាររូបករណ៍

សម្រាប់គ្រូបង្រៀនប្រឡងអេហាររូបករណ៍

ជម្ពូន-ចិន-រុស្ស៊ី-សិង្ហបុរី-ថ្ងៃតារាម

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1^p + 2^p + 3^p + \dots + n^p}{n^{p+1}} = \frac{1}{p+1}$$

រក្សាសិទ្ធិ

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

វិញ្ញាសាទី០១

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យសមីការ $x^3 - 2x^2 + x - 7 = 0$ មានឫសបីតាងដោយ α, β, γ ។

ចូរគណនាតម្លៃលេខ $A = \frac{1}{(1-\alpha)^2} + \frac{1}{(1-\beta)^2} + \frac{1}{(1-\gamma)^2}$ ។

II-ចូរប្រៀបធៀបចំនួន $a = \sqrt[3]{3 - \sqrt{3}} + \sqrt[3]{3 + \sqrt{3}}$ និង $b = 2\sqrt[3]{3}$ ។

III-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$ ដែល $n = 1, 2, 3, \dots$ ។

ក/ចូរគណនា I_1 ។

ខ/បង្ហាញថា (I_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្ររួចទាញរក I_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គ/គណនាផលបូក $S_n = I_1 + I_2 + \dots + I_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ឃ/ទាញរកលីមីតនៃ S_n កាលណា $n \rightarrow +\infty$ ។

IV-ចូរស្រាយថាប៉ូលដែលមានកាំ R មានមាឌ $V = \frac{4\pi}{3} R^3$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដំណោះស្រាយ

I-គណនាតម្លៃលេខ $A = \frac{1}{(1-\alpha)^2} + \frac{1}{(1-\beta)^2} + \frac{1}{(1-\gamma)^2}$

តាង $f(x) = x^3 - 2x^2 + x - 7$ មានឫសបីតាងដោយ α, β, γ ។

គេអាចសរសេរ $f(x) = (x - \alpha)(x - \beta)(x - \gamma)$

គេបាន $\ln f(x) = \ln(x - \alpha) + \ln(x - \beta) + \ln(x - \gamma)$

ធ្វើដេរីវេលើអង្គទាំងពីរនៃសមភាពនេះគេបាន ៖

$$\frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{1}{x - \alpha} + \frac{1}{x - \beta} + \frac{1}{x - \gamma} \quad \text{។}$$

ធ្វើដេរីវេម្តងទៀតលើសមភាពនេះគេបាន ៖

$$\frac{f''(x)f(x) - [f'(x)]^2}{f^2(x)} = -\frac{1}{(x - \alpha)^2} - \frac{1}{(x - \beta)^2} - \frac{1}{(x - \gamma)^2}$$

យក $x = 1$ គេបាន $\frac{f''(1)f(1) - [f'(1)]^2}{f^2(1)} = -\frac{1}{(1 - \alpha)^2} - \frac{1}{(1 - \beta)^2} - \frac{1}{(1 - \gamma)^2}$

គេទាញបាន $A = -\frac{f''(1)f(1) - [f'(1)]^2}{f^2(1)} \quad \text{។}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេមាន $f(1) = 1 - 2 + 1 - 7 = -7$

$f'(x) = 3x^2 - 4x + 1$ នៅ: $f'(1) = 3 - 4 + 1 = 0$

ហើយ $f''(x) = 6x - 4$ នៅ: $f''(1) = 6 - 4 = 2$

គេបាន $A = -\frac{(2)(-7) - 0^2}{(-7)^2} = \frac{2}{7}$

ដូចនេះ: $A = \frac{1}{(1-\alpha)^2} + \frac{1}{(1-\beta)^2} + \frac{1}{(1-\gamma)^2} = \frac{2}{7}$ ។

II-ប្រៀបធៀបចំនួន $a = \sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}} + \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}}$ និង $b = 2\sqrt[3]{3}$

របៀបទី១ ៖ តាង $x = \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}}$ និង $y = \sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}}$

គេមាន $x > y$ នៅ: $x^2 > y^2$

គេបាន $x - y > 0$ (1) និង $x^2 - y^2 > 0$ (2)

គុណវិសមភាព (1) និង (2) អង្ក និង អង្កគេបាន ៖

$(x - y)(x^2 - y^2) > 0$ សមមូល $x^3 + y^3 \geq x^2y + xy^2$

គុណអង្កទាំងពីរនឹង 3 គេបាន ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$3(x^3 + y^3) > 3x^2y + 3xy^2 = (x+y)^3 - (x^3 + y^3)$$

គេទាញ $4(x^3 + y^3) > (x+y)^3$ ឬ $x+y < \sqrt[3]{4(x^3 + y^3)}$ (3)

ជំនួស $x = \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}}$ និង $y = \sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}}$ ក្នុង (3) គេបាន ៖

$$\sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}} + \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}} < \sqrt[3]{4(3 - \sqrt[3]{3} + 3 + \sqrt[3]{3})} = 2\sqrt[3]{3}$$

ដូចនេះ $a < b$ ។

របៀបទី២ ៖ ឧបមាថា $a < b$ ពិត

គេបាន $\sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}} + \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}} < 2\sqrt[3]{3}$

សមមូល $\sqrt[3]{1 - \frac{\sqrt[3]{3}}{3}} + \sqrt[3]{1 + \frac{\sqrt[3]{3}}{3}} < 2$

តាងអនុគមន៍ $f(x) = \sqrt[3]{1-x} + \sqrt[3]{1+x}$

ដេរីវេ $f'(x) = -\frac{1}{3\sqrt[3]{(1-x)^2}} + \frac{1}{3\sqrt[3]{(1+x)^2}}$

បើ $f'(x) = 0$ សមមូល $-\frac{1}{3\sqrt[3]{(1-x)^2}} + \frac{1}{3\sqrt[3]{(1+x)^2}} = 0$

នាំឲ្យ $\sqrt[3]{(1-x)^2} = \sqrt[3]{(1+x)^2}$ ឬ $1-x = 1+x$ នោះ $x = 0$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

បើ $f'(x) > 0$ សមមូល $-\frac{1}{3\sqrt[3]{(1-x)^2}} + \frac{1}{3\sqrt[3]{(1+x)^2}} > 0$

នាំឲ្យ $\sqrt[3]{(1-x)^2} > \sqrt[3]{(1+x)^2}$ ឬ $1-x > 1+x$ នៅ: $x < 0$ ។

តារាងសញ្ញានៃ $f'(x)$ ៖

x	0
f'(x)	<div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> + - </div>
f(x)	2

តាមតារាងនេះគេបាន $\forall x \neq 0 : f(x) < 2$

យក $x = \frac{\sqrt[3]{3}}{3}$ គេបាន $f\left(\frac{\sqrt[3]{3}}{3}\right) < 2$ ឬ $\sqrt[3]{1 - \frac{\sqrt[3]{3}}{3}} + \sqrt[3]{1 + \frac{\sqrt[3]{3}}{3}} < 2$

ដូចនេះ: $a < b$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$ ដែល $n=1,2,3,\dots$ ។

ក/គណនា I_1 ៖

$$\text{បើ } n=1 \text{ នោះ } I_1 = \int_0^{\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$$

$$\text{តាង } \begin{cases} u = e^{-x} \\ dv = \sin x \cdot dx \end{cases} \quad \text{នាំឲ្យ } \begin{cases} du = -e^{-x} \cdot dx \\ v = -\cos x \end{cases}$$

$$I_1 = \left[-e^{-x} \cos x \right]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} e^{-x} \cos x \cdot dx$$

$$I_1 = 1 + e^{-\pi} - \int_0^{\pi} e^{-x} \cos x \cdot dx$$

$$\text{តាង } \begin{cases} u = e^{-x} \\ dv = \cos x \cdot dx \end{cases} \quad \text{នាំឲ្យ } \begin{cases} du = -e^{-x} \cdot dx \\ v = \sin x \end{cases}$$

$$I_1 = 1 + e^{-\pi} - \left[e^{-x} \sin x \right]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$$

$$I_1 = 1 + e^{-\pi} - I_1$$

$$\text{ដូច្នេះ } I_1 = \frac{1 + e^{-\pi}}{2} = \frac{1 + e^{\pi}}{2e^{\pi}} \quad \text{។}$$

គណិតវិទ្យាអនេកលក្ខណ៍

ឧ/បង្ហាញថា (I_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ៖

$$\text{មាន } I_n = \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx \quad \text{នោះ } I_{n+1} = \int_{n\pi}^{(n+1)\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$$

តាំង $x = \pi + t$ នោះ $dx = dt$

ចំពោះ $x = n\pi$ នោះ $t = (n-1)\pi$ និង $x = (n+1)\pi$ នោះ $t = n\pi$

$$\text{គេបាន } I_{n+1} = \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-\pi-t} \sin(\pi+t) \cdot dt = -e^{-\pi} \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-t} \sin t \cdot dt$$

$$I_{n+1} = -e^{-\pi} I_n \quad \text{នាំឲ្យ } (I_n) \text{ ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ។}$$

ទាញរក I_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

$$\text{តាមរូបមន្ត } I_n = I_1 \times q^{n-1} = \frac{1+e^{-\pi}}{2} \times (-e^{-\pi})^{n-1} \quad \text{។}$$

គ/គណនាផលបូក $S_n = I_1 + I_2 + \dots + I_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

$$\text{គេបាន } S_n = I_1 \times \frac{1-q^n}{1-q} = \frac{1+e^{-\pi}}{2} \times \frac{1-(-e^{-\pi})^n}{1+e^{-\pi}} = \frac{1-(-e^{-\pi})^n}{2}$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេរូបករណ៍

យ/ទាញរកលីមីតនៃ S_n កាលណា $n \rightarrow +\infty$ ៖

គេបាន $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + (-e^{-\pi})^n}{2} = \frac{1}{2}$ ព្រោះ $\lim_{n \rightarrow \infty} (-e^{-\pi})^n = 0$ ។

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{1}{2}$ ។

IV-ស្រាយថាប៊ូលដែលមានកាំ R មានមាឌ $V = \frac{4\pi}{3} R^3$ ៖

យើងដឹងថាប៊ូលកាំគឺជាសូលីដបរិវត្តន៍បង្កើតឡើងដោយផ្ទៃក្រឡាខណ្ឌ

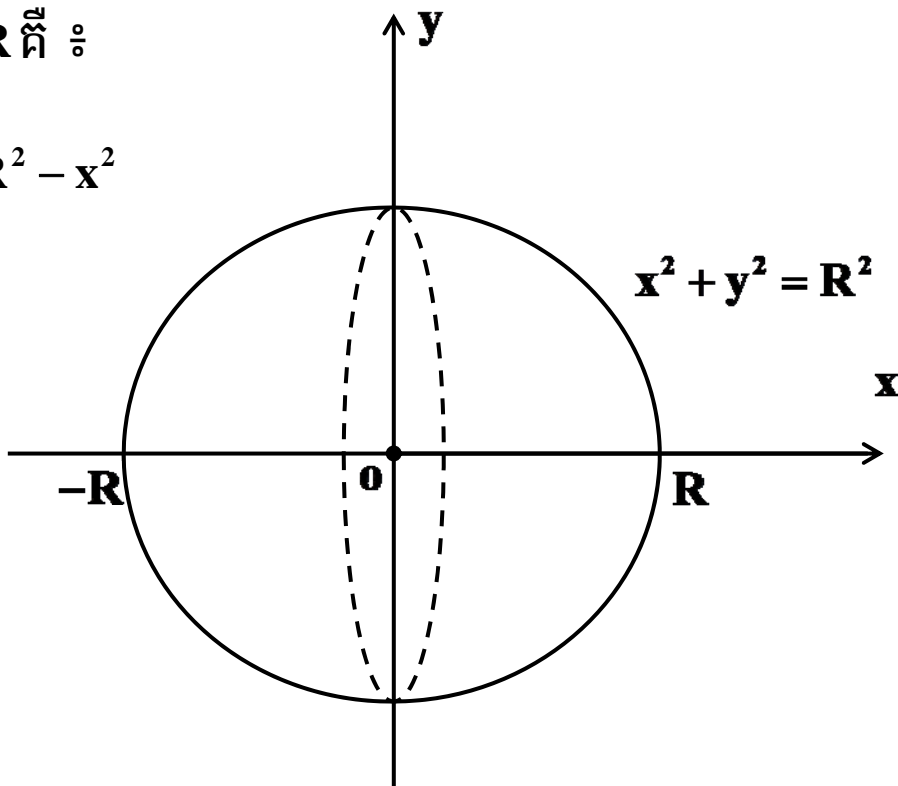
ដោយរង្វង់ផ្ចិត O កាំ R ជុំវិញអ័ក្សអាប់ស៊ីស ។

សមីការរង្វង់ផ្ចិត O កាំ R គឺ ៖

$$x^2 + y^2 = R^2 \quad \text{ឬ} \quad y^2 = R^2 - x^2$$

មាឌរបស់ប៊ូលគឺ ៖

$$V = \pi \int_{-R}^R y^2 dx$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេរូបករណ៍

$$\begin{aligned} &= \pi \int_{-R}^R (R^2 - x^2) \cdot dx \\ &= \pi \left[R^2 x - \frac{x^3}{3} \right]_{-R}^R \\ &= \pi \left[\left(R^3 - \frac{R^3}{3} \right) - \left(-R^3 + \frac{R^3}{3} \right) \right] = \frac{4\pi}{3} R^3 \end{aligned}$$

ដូច្នេះ: $V = \frac{4\pi}{3} R^3$ ។

វិញ្ញាសាទី០២

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោមក្នុង \mathbb{R} ៖

$$\sqrt{\frac{x^2 - 5x - 5}{x^2 - 5x + 2}} + \sqrt{\frac{x^2 - 5x - 4}{x^2 - 5x + 3}} = \frac{7}{x^2 - 5x + 2} \sqrt{\frac{x^2 - 5x + 2}{x^2 - 5x + 3}}$$

II-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x)$ កំណត់ដោយ ៖

$$2 f(x-1) + f\left(\frac{x-1}{1-2x}\right) = x+1 \quad \text{ចំពោះគ្រប់ } x \neq \frac{1}{2} \text{ និង } x \neq -\frac{1}{2}$$

ចូរកំណត់អនុគមន៍ $f(x)$ ។

III-គេឱ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cos^3 x \cdot dx$ ដែល $n \in \mathbb{IN}$

ក. ចូរគណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ខ. ចូរគណនាផលបូក $S_n = \sum_{k=0}^n (I_k) = I_0 + I_1 + I_2 + \dots + I_n$

ជាអនុគមន៍នៃ n ។ រួចទាញរកតម្លៃនៃលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-ដោះស្រាយសមីការ

តាង $y = x^2 - 5x$ សមីការអាចសរសេរ ៖

$$\sqrt{\frac{y-5}{y+2}} + \sqrt{\frac{y-4}{y+3}} = \frac{7}{y+2} \sqrt{\frac{y+2}{y+3}} \quad (1)$$

សមីការ (1) មានន័យកាលណា $y \geq 5$ ។

ក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះសមីការអាចសរសេរ ៖

$$\begin{aligned} \sqrt{(y-5)(y+3)} + \sqrt{(y-4)(y+2)} &= 7 \\ \sqrt{y^2 - 2y - 15} + \sqrt{y^2 - 2y - 8} &= 7 \quad (2) \end{aligned}$$

តាង $z = y^2 - 2y - 8 \geq 0$ សមីការ(2)អាចសរសេរ ៖

$$\begin{aligned} \sqrt{z-7} + \sqrt{z} &= 7 \\ 2z - 7 + 2\sqrt{z(z-7)} &= 49 \\ \sqrt{z^2 - 7z} &= 28 - z \quad (0 \leq z \leq 28) \\ z^2 - 7z &= 784 - 56z + z^2 \\ 49z &= 784 \Rightarrow z = 16 \end{aligned}$$

ដោយ $0 \leq z \leq 28$ នាំឲ្យ $z = 16$ (យក)

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេទាញ $y^2 - 2y - 8 = 16$ ឬ $y^2 - 2y - 24 = 0$

មានឫស $y_1 = -4$, $y_2 = 6$

ដោយ $y \geq 5$ នាំឲ្យគេទាញបាន $y = 6$ ជាឫសសមីការ(1)

ដោយ $y = x^2 - 5x$ គេបាន $x^2 - 5x = 6$

ឬ $x^2 - 5x - 6 = 0$ គេទាញឫស $x_1 = -1$, $x_2 = 6$ ។

II-កំនត់រកអនុគមន៍ $f(x)$ ៖

គេមាន $2 f(x-1) + f\left(\frac{x-1}{1-2x}\right) = x+1$ (1) ចំពោះគ្រប់ $x \neq \frac{1}{2}$

យក $x-1 = \frac{t-1}{1-2t}$ នាំឲ្យ $x = -\frac{t}{1-2t}$ ជួសក្នុង (1) គេបាន ៖

$$2f\left(\frac{t-1}{1-2t}\right) + f\left(\frac{-\frac{t}{1-2t}-1}{1+\frac{2t}{1-2t}}\right) = -\frac{t}{1-2t} + 2$$

$$2f\left(\frac{t-1}{1-2t}\right) + f(t-1) = \frac{2-5t}{1-2t} \quad (2)$$

យក $x = t$ ជួសក្នុង (1) គេបាន $2f(t-1) + f\left(\frac{t-1}{1-2t}\right) = t+1$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{ឬ } -4f(t-1) - 2f\left(\frac{t-1}{1-2t}\right) = -2t - 2 \quad (3)$$

បូកសមីការ (2) និង (3) គេបាន ៖

$$-3f(t-1) = \frac{2-5t}{1-2t} - 2t - 2 = \frac{4t^2 - t - 2}{1-2t}$$

$$\text{គេទាញ } f(t-1) = \frac{4t^2 - t - 2}{3(2t-1)} \text{ យក } t-1 = x \text{ ឬ } t = x+1$$

$$\text{គេបាន } f(x) = \frac{4(x+1)^2 - (x+1) - 2}{3(2x+2-1)} = \frac{4x^2 + 7x + 1}{3(2x+1)}$$

$$\text{ដូចនេះ } f(x) = \frac{4x^2 + 7x + 1}{3(2x+1)} \quad \sphericalangle$$

III-ក. គណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\begin{aligned} I_n &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cos^3 x \, dx \\ &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cos^2 x \cdot \cos x \, dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x (1 - \sin^2 x) \cos x \, dx \\ &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} (\sin^n x - \sin^{n+2} x) \cos x \, dx \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេរ៉ូបករណ៍

តាង $U = \sin x$ នៅ៖ $dU = \cos x \cdot dx$ បើ $x \in [0, \frac{\pi}{2}]$ នៅ៖ $U \in [0, 1]$

$$\begin{aligned} I_n &= \int_0^1 U^n (1 - U^2) \cdot dU = \int_0^1 U^n \cdot dU - \int_0^1 U^{n+2} \cdot dU \\ &= \left[\frac{1}{n+1} U^{n+1} \right]_0^1 - \left[\frac{1}{n+3} U^{n+3} \right]_0^1 \\ &= \frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+3} = \frac{n+3 - n - 1}{(n+1)(n+3)} = \frac{2}{(n+1)(n+3)} \end{aligned}$$

ដូចនេះ៖ $I_n = \frac{2}{(n+1)(n+3)}$ ។

ខ. គណនាផលបូក ៖

$$S_n = \sum_{k=0}^n (I_k) = I_0 + I_1 + I_2 + \dots + I_n$$

តាមសម្រាយខាងលើយើងមាន៖

$$\begin{aligned} I_n &= \frac{2}{(n+1)(n+3)} = \frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+3} \\ &= \left(\frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+2} \right) + \left(\frac{1}{n+2} - \frac{1}{n+3} \right) \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}
 S_n &= \sum_{k=0}^n \left[\left(\frac{1}{k+1} - \frac{1}{k+2} \right) + \left(\frac{1}{k+2} - \frac{1}{k+3} \right) \right] \\
 &= \sum_{k=0}^n \left(\frac{1}{k+1} - \frac{1}{k+2} \right) + \sum_{k=0}^n \left(\frac{1}{k+2} - \frac{1}{k+3} \right) \\
 &= \left[\left(1 - \frac{1}{2} \right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3} \right) + \dots + \left(\frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+2} \right) \right] + \left[\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3} \right) + \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{4} \right) + \dots + \left(\frac{1}{n+2} - \frac{1}{n+3} \right) \right] \\
 &= \left(1 - \frac{1}{n+2} \right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{n+3} \right) = \frac{3}{2} - \frac{1}{n+2} - \frac{1}{n+3} = \frac{(n+1)(3n+8)}{2(n+2)(n+3)}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$S_n = \frac{(n+1)(3n+8)}{2(n+2)(n+3)}$$
 និង
$$\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{3}{2}$$
 ។

វិញ្ញាសាទី០៣

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^a \frac{x^n \cdot dx}{x^3 + a^3}, a > 0$

ក. ចូរកំណត់តម្លៃរបស់ n ដើម្បីឱ្យ I_n មិនអាស្រ័យនឹង a ។

ខ. គណនា I_n ចំពោះតម្លៃ n ដែលបានរកឃើញខាងលើ ។

II-គេឱ្យស្វ៊ីត $S_n = \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$ ដែល $n \in \mathbb{N}$ ។

ក-ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ចូរបង្ហាញថា $S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$ ។

ខ-គណនាផលបូក

$\Sigma_n = \sqrt{1 + \frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2}} + \sqrt{1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III- ចូរកំនត់គ្រប់តម្លៃ x ក្នុងចន្លោះ $]0; \frac{\pi}{2}[$ ដោយដឹងថា ៖

$$\frac{\sqrt{3}-1}{\sin x} + \frac{\sqrt{3}+1}{\cos x} = 4\sqrt{2}$$

IV-ក. ចូរគណនាតម្លៃប្រាកដនៃ $\sin \frac{\pi}{10}$ និង $\cos \frac{\pi}{10}$

ខ. ចូរស្រាយថា $x^2 + (x-y)^2 \leq 4(x^2 + y^2) \sin^2 \frac{\pi}{10}$

គ្រប់ចំនួន $x, y \in \mathbb{R}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-ក. កំនត់តម្លៃរបស់ n ដើម្បីឱ្យ I_n មិនអាស្រ័យនឹង a

យើងមាន
$$I_n = \int_0^a \frac{x^n \cdot dx}{x^3 + a^3}, a > 0$$

យើងតាង $x = a \cdot t$ នាំឱ្យ $dx = a \cdot dt$

ហើយចំពោះ $x \in [0, a]$ នាំឱ្យ $t \in [0, 1]$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{គេបាន } I_n = \int_0^1 \frac{(a.t)^n \cdot a.dt}{(at)^3 + a^3} = a^{n-2} \cdot \int_0^1 \frac{t^n \cdot dt}{t^3 + 1}$$

តាមទំនាក់ទំនងនេះ ដើម្បីឱ្យ I_n មិនអាស្រ័យនឹង a លុះត្រាតែ

$$n - 2 = 0 \quad \text{ឬ} \quad n = 2 \quad \text{។}$$

ដូចនេះ ដើម្បីឱ្យ I_n មិនអាស្រ័យនឹង a គេត្រូវឱ្យ $n = 2$ ។

ខ. គណនា I_n ចំពោះតម្លៃ n ដែលបានរកឃើញខាងលើ

$$\text{ចំពោះ } n = 2 \quad \text{គេបាន } I_2 = \int_0^1 \frac{x^2 dx}{x^3 + 1}$$

$$\text{តាង } U = x^3 + 1 \quad \text{នាំឱ្យ } dU = 3x^2 \cdot dx$$

$$\text{ហើយចំពោះ } x \in [0, 1] \quad \text{នាំឱ្យ } U \in [1, 2]$$

$$\text{យើងបាន } I_2 = \frac{1}{3} \int_1^2 \frac{dU}{U} = \frac{1}{3} [\ln |U|]_1^2 = \frac{1}{3} \ln 2 \quad \text{។}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{I_2 = \frac{1}{3} \ln 2} \quad \text{។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-ក.បង្ហាញថា $S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$

យើងមាន $S_n = \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$

$$\begin{aligned}
 &= \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + (n+1)^2 + n^2}{n^2(n+1)^2}} = \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + n^2 + 2n + 1 + n^2}{n^2(n+1)^2}} \\
 &= \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + 2n(n+1) + 1}{n^2(n+1)^2}} = \sqrt{\frac{[n(n+1) + 1]^2}{n^2(n+1)^2}} \\
 &= \frac{n(n+1) + 1}{n(n+1)} = 1 + \frac{1}{n(n+1)} = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}}$ ។

ខ-គណនាផលបូក៖

គេបាន $\Sigma_n = \sqrt{1 + \frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2}} + \sqrt{1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}} = \sum_{k=1}^n (S_k)$

$$= \sum_{k=1}^n \left(1 + \frac{1}{k} - \frac{1}{k+1} \right) = n + 1 - \frac{1}{n+1} = \frac{(n+1)^2 - 1}{n(n+1)} = \frac{n(n+2)}{n+1}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\Sigma_n = \frac{n(n+2)}{n+1}}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-កំនត់គ្រប់តម្លៃ x ក្នុងចន្លោះ $]0; \frac{\pi}{2}[$

$$\frac{\sqrt{3}-1}{\sin x} + \frac{\sqrt{3}+1}{\cos x} = 4\sqrt{2} \quad (1)$$

គេពិនិត្យ $\sin \frac{\pi}{12} = \sin \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4} \right)$

$$= \sin \frac{\pi}{3} \cos \frac{\pi}{4} - \sin \frac{\pi}{4} \cos \frac{\pi}{3}$$

$$= \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \frac{1}{2}$$

$$= \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4}$$

ហើយ $\cos \frac{\pi}{12} = \cos \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4} \right)$

$$= \cos \frac{\pi}{3} \cos \frac{\pi}{4} + \sin \frac{\pi}{3} \sin \frac{\pi}{4}$$

$$= \frac{1}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$= \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

សមីការ (1) អាចសរសេរទៅជា ៖

$$\frac{\sqrt{3}-1}{2\sqrt{2}\sin x} + \frac{\sqrt{3}+1}{2\sqrt{2}\cos x} = 2$$

$$\frac{\sqrt{6}-\sqrt{2}}{4\sin x} + \frac{\sqrt{6}+\sqrt{2}}{4\cos x} = 2$$

$$\frac{\sin \frac{\pi}{12}}{\sin x} + \frac{\cos \frac{\pi}{12}}{\cos x} = 2$$

$$\sin \frac{\pi}{12} \cos x + \sin x \cos \frac{\pi}{12} = 2 \sin x \cos x$$

$$\sin \left(\frac{\pi}{12} + x \right) = \sin 2x$$

ដោយ $0 < x < \frac{\pi}{2}$ នោះគេទាញបាន

$$\left[\begin{array}{l} \frac{\pi}{12} + x = 2x \\ \frac{\pi}{12} + x = \pi - 2x \end{array} \right.$$

គេទាញ $x = \frac{\pi}{12}$ ឬ $x = \frac{11\pi}{36}$ (ធ្វើដំបូងផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងលក្ខខណ្ឌដែលឲ្យ)

ដូចនេះ $x \in \left\{ \frac{\pi}{12} ; \frac{11\pi}{36} \right\}$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

IV-ក. គណនាតម្លៃប្រាកដនៃ $\sin \frac{\pi}{10}$ និង $\cos \frac{\pi}{10}$

$$\text{គេមាន } \frac{2\pi}{10} = \frac{\pi}{2} - \frac{3\pi}{10}$$

$$\text{គេបាន } \sin \frac{2\pi}{10} = \sin\left(\frac{\pi}{2} - \frac{3\pi}{10}\right) = \cos \frac{3\pi}{10}$$

តាមរូបមន្តត្រីកោណមាត្រ ៖

$$\sin 2a = 2\sin a \cos a \quad \text{និង} \quad \cos 3a = 4\cos^3 a - 3\cos a$$

$$2\sin \frac{\pi}{10} \cos \frac{\pi}{10} = \cos \frac{3\pi}{10}$$

$$2\sin \frac{\pi}{10} \cos \frac{\pi}{10} = 3\cos \frac{\pi}{10} - 4\cos^3 \frac{\pi}{10}$$

$$2\sin \frac{\pi}{10} = 3 - 4\cos^2 \frac{\pi}{10}$$

$$2\sin \frac{\pi}{10} = 3 - 4(1 - \sin^2 \frac{\pi}{10})$$

$$\text{ឬ} \quad 4\sin^2 \frac{\pi}{10} - 2\sin \frac{\pi}{10} - 1 = 0 \quad \text{តាំង } t = \sin \frac{\pi}{10} > 0$$

$$\text{គេបាន } 4t^2 - 2t - 1 = 0, \quad \Delta' = 1 + 4 = 5 > 0$$

$$\text{គេទាញយក } t_1 = \frac{1 - \sqrt{5}}{4} < 0 \quad (\text{មិនយក}), \quad t_2 = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{ដូចនេះ: } \sin \frac{\pi}{10} = \frac{1 + \sqrt{5}}{4} \quad \text{។}$$

$$\text{ដោយ } \sin^2 \frac{\pi}{10} + \cos^2 \frac{\pi}{10} = 1$$

$$\text{នាំឱ្យ } \cos \frac{\pi}{10} = \sqrt{1 - \left(\frac{1 + \sqrt{5}}{4}\right)^2} = \frac{\sqrt{10 - 2\sqrt{5}}}{4}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \cos \frac{\pi}{10} = \frac{\sqrt{10 - 2\sqrt{5}}}{4} \quad \text{។}$$

ខ. ស្រាយថា $x^2 + (x - y)^2 \leq 4(x^2 + y^2) \sin^2 \frac{\pi}{10}$

$$\text{តាងអនុគមន៍ } f(x; y) = x^2 + (x - y)^2 - 4(x^2 + y^2) \sin^2 \frac{\pi}{10}$$

គេបាន ៖

$$f(x; y) = x^2 + x^2 - 2xy + y^2 - 4(x^2 + y^2) \left(\frac{1 + \sqrt{5}}{4}\right)^2$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

$$\begin{aligned} &= 2x^2 - 2xy + y^2 - 4(x^2 + y^2) \frac{6 + 2\sqrt{5}}{16} \\ &= 2x^2 - 2xy + y^2 - (x^2 + y^2) \frac{3 + \sqrt{5}}{2} \\ &= \frac{1 - \sqrt{5}}{2} x^2 - 2xy - \frac{1 + \sqrt{5}}{2} y^2 \\ &= - \left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2} x^2 + 2xy + \frac{\sqrt{5} + 1}{2} y^2 \right) \\ &= - \left(\sqrt{\frac{\sqrt{5} - 1}{2}} x + \sqrt{\frac{\sqrt{5} + 1}{2}} y \right)^2 \leq 0, \forall x, y \in \mathbf{IR} \end{aligned}$$

ដូច្នេះ: $x^2 + (x - y)^2 \leq 4(x^2 + y^2) \sin^2 \frac{\pi}{10}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

វិញ្ញាសាទី០៤

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$\log_{6-x}^2(54 - x^3) - 5\log_{6-x}(54 - x^3) + 6 = 0 .$$

II-គេឱ្យ z_1 និង z_2 ជាចំនួនកុំផ្លិចពីរដែល $|z_1| = |z_2| = 1$

និង $z_1 \cdot z_2 \neq -1$ ។ ចូរស្រាយថា $\frac{z_1 + z_2}{1 + z_1 z_2}$ ជាចំនួនពិតមួយ ។

III-គេឱ្យស្វ៊ីតអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^1 x^n \sqrt{1-x^2} .dx$ ដែល $n \in \mathbb{N}$ ។

ក. ចូររកទំនាក់ទំនងរវាង I_n និង I_{n-2}

ខ. គណនាផលគុណ $P_n = I_n \cdot I_{n-1}$, $\forall n \geq 1$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គ. គណនាផលបូក $S_n = \sum_{k=1}^n (P_k) = P_1 + P_2 + \dots + P_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n

រួចទាញរកតម្លៃនៃលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

ឃ. រករូបមន្តគណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ដំណោះស្រាយ

I-ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$\log_{6-x}^2(54-x^3) - 5\log_{6-x}(54-x^3) + 6 = 0 \quad (1) .$$

$$\text{លក្ខខណ្ឌ} \begin{cases} 54-x^3 > 0 \\ 6-x > 0 \\ 6-x \neq 1 \end{cases} \quad \text{សមមូល} \begin{cases} x < 3\sqrt[3]{2} \\ x < 6 \\ x \neq 5 \end{cases} \quad \text{ឬ} \begin{cases} x < 3\sqrt[3]{2} \\ x \neq 5 \end{cases}$$

តាំង $y = \log_{6-x}(54-x^3)$ សមីការ (1) អាចសរសេរ ៖

$$y^2 - 5y + 6 = 0 \quad , \quad \Delta = 25 - 24 = 1 \quad \text{គេទាញបាន} \quad y_1 = 2 \quad , \quad y_2 = 3$$

-ចំពោះ $y = 2$ គេបាន $\log_{6-x}(54-x^3) = 2$

$$54 - x^3 = (6 - x)^2$$

$$54 - x^3 = 36 - 12x + x^2$$

$$x^3 + x^2 - 12x - 18 = 0$$

$$(x + 3)(x^2 - 2x - 6) = 0$$

គេទាញបាន $x_1 = -3$, $x_2 = 1 - \sqrt{7}$, $x_3 = 1 + \sqrt{7}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

-ចំពោះ $y = 3$ គេបាន $\log_{6-x}(54 - x^3) = 3$

$$(54 - x^3) = (6 - x)^3$$

$$18x^2 - 108x + 162 = 0$$

$$18(x - 3)^2 = 0$$

គេទាញបាន $x = 3$ ។

II-ស្រាយថា $\frac{z_1 + z_2}{1 + z_1 z_2}$ ជាចំនួនពិតមួយ

$$\text{តាង } Z = \frac{z_1 + z_2}{1 + z_1 z_2} \text{ នោះ } \bar{Z} = \frac{\bar{z}_1 + \bar{z}_2}{1 + \bar{z}_1 \cdot \bar{z}_2}$$

ដោយ $z_1 \cdot \bar{z}_1 = |z_1|^2 = 1$ នោះ $\bar{z}_1 = \frac{1}{z_1}$ ហើយដូចគ្នា $\bar{z}_2 = \frac{1}{z_2}$

$$\text{គេបាន } \bar{Z} = \frac{\frac{1}{z_1} + \frac{1}{z_2}}{1 + \frac{1}{z_1} \cdot \frac{1}{z_2}} = \frac{z_2 + z_1}{z_2 z_1 + 1} = Z$$

ដោយ $\bar{Z} = Z$ នោះ $Z = \frac{z_1 + z_2}{1 + z_1 z_2}$ ជាចំនួនពិត ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-ក. រកទំនាក់ទំនងរវាង I_n និង I_{n-2}

យើងមាន $I_n = \int_0^1 x^n \sqrt{1-x^2} \cdot dx$ និង $I_{n-2} = \int_0^1 x^{n-2} \cdot \sqrt{1-x^2} \cdot dx$

តាង $\begin{cases} U = \sqrt{1-x^2} \\ dV = x^n \cdot dx \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} dU = -\frac{x}{\sqrt{1-x^2}} \cdot dx \\ V = \int x^n \cdot dx = \frac{1}{n+1} x^{n+1} \end{cases}$

យើងបាន $I_n = \left[\frac{1}{n+1} x^{n+1} \cdot \sqrt{1-x^2} \right]_0^1 + \frac{1}{n+1} \int_0^1 \frac{x^{n+2}}{\sqrt{1-x^2}} \cdot dx$

$$I_n = \frac{1}{n+1} \int_0^1 \frac{x^n - (x^n - x^{n+2})}{\sqrt{1-x^2}} \cdot dx = \frac{1}{n+1} \int_0^1 \frac{x^n - x^n(1-x^2)}{\sqrt{1-x^2}} \cdot dx$$

$$I_n = \frac{1}{n+1} \int_0^1 \frac{x^n \cdot dx}{\sqrt{1-x^2}} - \frac{1}{n+1} \int_0^1 x^n \sqrt{1-x^2} \cdot dx$$

$$I_n = \frac{1}{n+1} \int_0^1 x^{n-1} \cdot \frac{xdx}{\sqrt{1-x^2}} - \frac{1}{n+1} I_n$$

តាង $\begin{cases} U = x^{n-1} \\ dV = \frac{xdx}{\sqrt{1-x^2}} \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} dU = (n-1)x^{n-2} \cdot dx \\ V = -\sqrt{1-x^2} \end{cases}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

យើងបាន
$$I_n = \frac{1}{n+1} \left\{ \left[-x^{n-1} \sqrt{1-x^2} \right]_0^1 + (n-1) \int_0^1 x^{n-2} \sqrt{1-x^2} \cdot dx \right\} - \frac{1}{n+1} I_n$$

គេទាញ $(n+1)I_n = (n-1)I_{n-2} - I_n$ នាំឱ្យ $I_n = \frac{n-1}{n+2} I_{n-2}$

ដូចនេះ ទំនាក់ទំនងរវាង I_n និង I_{n-2}

គឺ
$$I_n = \frac{n-1}{n+2} I_{n-2}, \forall n \geq 2 \quad \text{។}$$

ខ. គណនាផលគុណ $P_n = I_n \cdot I_{n-1}, \forall n \geq 1$ ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $P_n = I_n \cdot I_{n-1}$ នាំឱ្យ $P_{n+1} = I_{n+1} \cdot I_n$

ដោយ $I_n = \frac{n-1}{n+2} I_{n-2}$ នាំឱ្យ $I_{n+1} = \frac{n}{n+3} \cdot I_{n-1}$

គេទាញ $P_{n+1} = \frac{n}{n+3} I_{n-1} \cdot I_n = \frac{n}{n+3} P_n$ (ព្រោះ $P_n = I_n \cdot I_{n-1}$)

នាំអោយ $\frac{P_{n+1}}{P_n} = \frac{n}{n+3} = \frac{n}{n+1} \cdot \frac{n+1}{n+2} \cdot \frac{n+2}{n+3}$ ។

យើងបាន
$$\prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{P_{k+1}}{P_k} \right) = \prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{k}{k+1} \cdot \frac{k+1}{k+2} \cdot \frac{k+2}{k+3} \right)$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{P_{k+1}}{P_k} \right) = \prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{k}{k+1} \right) \times \prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{k+1}{k+2} \right) \times \prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{k+2}{k+3} \right)$$

$$\frac{P_2}{P_1} \cdot \frac{P_3}{P_2} \cdots \frac{P_n}{P_{n-1}} = \left(\frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdots \frac{n-1}{n} \right) \times \left(\frac{2}{3} \cdot \frac{3}{4} \cdots \frac{n}{n+1} \right) \times \left(\frac{3}{4} \cdot \frac{4}{5} \cdots \frac{n+1}{n+2} \right)$$

$$\frac{P_n}{P_1} = \frac{1}{n} \cdot \frac{2}{n+1} \cdot \frac{3}{n+2}$$

នាំឱ្យគេទាញ $P_n = \frac{6}{n(n+1)(n+2)} \cdot P_1 = \frac{6}{n(n+1)(n+2)} \cdot I_0 \cdot I_1$

ដោយ $I_0 = \int_0^1 \sqrt{1-x^2} \cdot dx = \left[\frac{x}{2} \sqrt{1-x^2} + \frac{1}{2} \arcsin x \right]_0^1 = \frac{\pi}{4}$

និង $I_1 = \int_0^1 x \sqrt{1-x^2} \cdot dx = \left[-\frac{1}{3} (1-x^2)^{\frac{3}{2}} \right]_0^1 = \frac{1}{3}$

គេបាន $P_n = \frac{6}{n(n+1)(n+2)} \cdot \frac{\pi}{4} \cdot \frac{1}{3} = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$

ដូចនេះ: $P_n = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ ។

គ. គណនាផលបូក $S_n = \sum_{k=1}^n (P_k) = P_1 + P_2 + \dots + P_n$

យើងមាន៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$P_n = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n(n+1)(n+2)} = \frac{\pi}{4} \left[\frac{1}{n(n+1)} - \frac{1}{(n+1)(n+2)} \right]$$

យើងបាន
$$S_n = \frac{\pi}{4} \sum_{k=1}^n \left[\frac{1}{k(k+1)} - \frac{1}{(k+1)(k+2)} \right]$$

$$= \frac{\pi}{4} \left[\left(\frac{1}{1 \cdot 2} - \frac{1}{2 \cdot 3} \right) + \left(\frac{1}{2 \cdot 3} - \frac{1}{3 \cdot 4} \right) + \dots + \left(\frac{1}{n(n+1)} - \frac{1}{(n+1)(n+2)} \right) \right]$$

$$= \frac{\pi}{4} \left[\frac{1}{2} - \frac{1}{(n+1)(n+2)} \right] = \frac{\pi}{8} \cdot \frac{n(n+3)}{(n+1)(n+2)}$$

ដូច្នេះ:
$$S_n = \frac{\pi}{8} \cdot \frac{n(n+3)}{(n+1)(n+2)}$$
 នឹង
$$\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{\pi}{8}$$
 ។

ឃ. រករូបមន្តគណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n

តាមសម្រាយខាងលើយើងមាន
$$I_n = \frac{n-1}{n+2} I_{n-2}, \forall n \geq 2$$

-ករណី $n = 2p + 1$ (ចំនួនសេស)

យើងបាន
$$I_{2p+1} = \frac{2p}{2p+3} \cdot I_{2p-1} \quad \text{ឬ} \quad \frac{I_{2p+1}}{I_{2p-1}} = \frac{2p}{2p+3}$$

គេទាញ
$$\frac{I_3}{I_1} \cdot \frac{I_5}{I_3} \cdot \frac{I_7}{I_5} \dots \frac{I_{2p+1}}{I_{2p-1}} = \frac{2}{5} \cdot \frac{4}{7} \cdot \frac{6}{9} \dots \frac{2p}{2p+3}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\frac{I_{2p+1}}{I_1} = \frac{2}{5} \cdot \frac{4}{7} \cdot \frac{6}{9} \cdots \frac{2p}{2p+3}$$

នាំឱ្យ $I_{2p+1} = \frac{2.4.6 \dots 2p}{5.7.9 \dots (2p+3)} \cdot I_1$ ដោយ $I_1 = \frac{1}{3}$

ដូចនេះ: $I_{2p+1} = \frac{2.4.6 \dots 2p}{5.7.9 \dots (2p+3)} \cdot \frac{1}{3}$ ។

-ករណី $n = 2p$ (ចំនួនគូ)

យើងបាន $I_{2p} = \frac{2p-1}{2p+2} \cdot I_{2p-2}$ ឬ $\frac{I_{2p}}{I_{2p-2}} = \frac{2p-1}{2p+2}$

គេទាញ $\frac{I_2}{I_0} \cdot \frac{I_4}{I_2} \cdot \frac{I_6}{I_4} \cdots \frac{I_{2p}}{I_{2p-2}} = \frac{1}{4} \cdot \frac{3}{6} \cdot \frac{5}{8} \cdots \frac{2p-1}{2p+2}$

$$\frac{I_{2p}}{I_0} = \frac{1}{4} \cdot \frac{3}{6} \cdot \frac{5}{8} \cdots \frac{2p-1}{2p+2}$$

នាំឱ្យ $I_{2p+1} = \frac{1.3.5 \dots (2p-1)}{4.6.8 \dots (2p+2)} \cdot I_0$ ដោយ $I_0 = \frac{\pi}{4}$

ដូចនេះ: $I_{2p+1} = \frac{1.3.5 \dots (2p-1)}{4.6.8 \dots (2p+2)} \cdot \frac{\pi}{4}$ ។

វិញ្ញាសាទី០៥

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$1 + \log_{(3-x)^3}^2(9x^2 - x^3) = \frac{1}{3} \log_{\sqrt{3-x}}(9x^2 - x^3) .$$

II-ចូរបង្ហាញថា $\int_a^b f(x).dx = \int_a^b f(a + b - x).dx$

អនុវត្តន៍ ៖ ចូរគណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln(1 + \sqrt{3} \tan x).dx$

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $x^3 - mx^2 + 7(m - 5)x - 14m + 90 = 0$

ក. ដោះស្រាយសមីការនេះចំពោះ $m = 6$ ។

ខ. កំនត់ m ដើម្បីឲ្យសមីការមានឫសបី x_1, x_2, x_3

$$\text{ផ្ទៀងផ្ទាត់ទំនាក់ទំនង } x_1^3 + x_2^3 + x_3^3 = 73$$

រួចគណនាឫសទាំងបីនោះ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេអោយអាំងតេក្រាល៖

$$I_n = \int_{na}^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x} \quad \text{និង} \quad J_n = \int_a^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x}, n \in \mathbb{N}, a > 0 \quad \text{។}$$

ក-បង្ហាញថា $I_1 + I_2 + I_3 + \dots + I_n = J_n$ ។

ខ-គណនា I_n និង J_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គ-ប្រើលទ្ធផលខាងលើចូរបង្រួមផលបូក៖

$$S_n = \frac{1}{\cos a \cos 2a} + \frac{1}{\cos 2a \cos 3a} + \dots + \frac{1}{\cos(na) \cos(n+1)a} \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$. \quad 1 + \log_{(3-x)^3}^2(9x^2 - x^3) = \frac{1}{3} \log_{\sqrt{3-x}}(9x^2 - x^3) \quad (1)$$

$$\text{លក្ខខណ្ឌ} \begin{cases} 9x^2 - x^3 > 0 \\ 3 - x > 0 \\ 3 - x \neq 1 \end{cases} \quad \text{សមមូល} \begin{cases} x \neq 0, x < 9 \\ x < 3 \\ x \neq 2 \end{cases} \quad \text{ឬ} \begin{cases} x < 3 \\ x \neq 0 \\ x \neq 2 \end{cases}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

សមីការ(1)អាចសរសេរ ៖

$$1 + \frac{1}{9} \log_{3-x}^2(9x^2 - x^3) = \frac{2}{3} \log_{3-x}(9x^2 - x^3)$$

$$\log_{3-x}^2(9x^2 - x^3) - 6 \log_{3-x}(9x^2 - x^3) + 9 = 0$$

$$\left[\log_{3-x}(9x^2 - x^3) - 3 \right]^2 = 0$$

$$\log_{3-x}(9x^2 - x^3) = 3$$

$$9x^2 - x^3 = (3 - x)^3$$

$$9x^2 - x^3 = 27 - 27x + 9x^2 - x^3$$

$$27x - 27 = 0$$

ដូចនេះសមីការមានឫស $x=1$ ។

II-បង្ហាញថា $\int_a^b f(x).dx = \int_a^b f(a+b-x).dx$

តាង $t = a + b - x \Rightarrow dt = -dx$

បើ $x=a \Rightarrow t=b$ និង $x=b \Rightarrow t=a$

យើងបាន $\int_a^b f(x).dx = \int_b^a f(a+b-t)(-dt) = -\int_b^a f(a+b-t).dt = \int_a^b f(a+b-t).dt$

ដូចនេះ $\int_a^b f(x).dx = \int_a^b f(a+b-x).dx$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln(1 + \sqrt{3} \tan x).dx$

តាមរូបមន្តខាងលើយើងអាចសរសេរ៖

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln \left[1 + \sqrt{3} \tan \left(\frac{\pi}{3} - x \right) \right].dx = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln \left(1 + \sqrt{3} \cdot \frac{\sqrt{3} - \tan x}{1 + \sqrt{3} \tan x} \right).dx$$

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln \left(\frac{4}{1 + \sqrt{3} \tan x} \right).dx = \int_0^{\frac{\pi}{3}} [\ln 4 - \ln(1 + \sqrt{3} \tan x)].dx$$

$$I = \ln 4 \int_0^{\frac{\pi}{3}} dx - \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln(1 + \sqrt{3} \tan x).dx = \frac{2\pi}{3} \ln 2 - I$$

$$2I = \frac{2\pi}{3} \ln 2 \quad \text{នាំឱ្យ} \quad I = \frac{\pi}{3} \ln 2$$

ដូចនេះ

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln(1 + \sqrt{3} \tan x).dx = \frac{\pi}{3} \ln 2$$
 ។

III-ក. ដោះស្រាយសមីការ

ចំពោះ $m = 6$ សមីការអាចសរសេរ ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$x^3 - 6x^2 + 7x + 6 = 0$$

$$x^3 - 3x^2 - 3x^2 + 9x - 2x + 6 = 0$$

$$x^2(x - 3) - 3x(x - 3) - 2(x - 3) = 0$$

$$(x - 3)(x^2 - 3x - 2) = 0$$

គេទាញបាន $x_1 = 3$, $x_2 = \frac{3 - \sqrt{17}}{2}$; $x_3 = \frac{3 + \sqrt{17}}{2}$ ។

ខ. កំនត់តម្លៃរបស់ m

គេមាន (E): $x^3 - mx^2 + 7(m - 5)x - 14m + 90 = 0$

ដែល m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រ ។

បើ x_1, x_2, x_3 ជាឫសរបស់សមីការនោះតាមទ្រឹស្តីបទវ្យែតគេមាន ៖

$$\begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = m & (1) \\ x_1x_2 + x_2x_3 + x_3x_1 = 7(m - 5) & (2) \\ x_1x_2x_3 = 14m - 19 & (3) \end{cases}$$

តាមបំណាប់គេមាន $x_1^3 + x_2^3 + x_3^3 = 73$ (4)

ដោយគេមាន ៖

$$a^3 + b^3 + c^3 - 3abc = (a + b + c)^3 - 3(a + b + c)(ab + bc + ca)$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

តើអាចសរសេរ $73 - 3(14m - 90) = m^3 - 3m[7(m - 5)]$

$$73 - 42m + 270 = m^3 - 21m^2 + 105m$$

$$m^3 - 21m^2 + 147m - 343 = 0$$

$$(m - 7)^3 = 0$$

ដូចនេះគេទាញបាន $m = 7$ ។

ចំពោះ $m = 7$ សមីការសរសេរ ៖

$$x^3 - 7x^2 + 14x - 8 = 0$$

$$x^3 - x^2 - 6x^2 + 6x + 8x - 8 = 0$$

$$x^2(x - 1) - 6x(x - 1) + 8(x - 1) = 0$$

$$(x - 1)(x^2 - 6x + 8) = 0$$

$$(x - 1)(x - 2)(x - 4) = 0$$

គេទាញបាន $x_1 = 1$, $x_2 = 2$, $x_3 = 4$ ។

IV-ក-បង្ហាញថា $I_1 + I_2 + I_3 + \dots + I_n = J_n$

$$I_1 + I_2 + I_3 + \dots + I_n = \int_a^{2a} \frac{dx}{\cos^2 x} + \int_{2a}^{3a} \frac{dx}{\cos^2 x} + \dots + \int_{na}^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x} = \int_a^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x}$$

ដូចនេះ $I_1 + I_2 + I_3 + \dots + I_n = J_n$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ-គណនា I_n និង J_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងបាន៖

$$I_n = \int_{na}^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x} = \left[\tan x \right]_{na}^{(n+1)a} = \tan(n+1)a - \tan(na) = \frac{\sin a}{\cos(na) \cdot \cos(n+1)a}$$

$$\text{និង } J_n = \int_a^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x} = \left[\tan x \right]_a^{(n+1)a} = \tan(n+1)a - \tan a = \frac{\sin(na)}{\cos a \cdot \cos(n+1)a}$$

ដូចនេះ៖

$$I_n = \frac{\sin a}{\cos(na) \cos(n+1)a}, \quad J_n = \frac{\sin(na)}{\cos a \cdot \cos(n+1)a}$$
 ។

គ-គណនាផលបូក

$$\begin{aligned} S_n &= \frac{1}{\cos a \cos 2a} + \frac{1}{\cos 2a \cos 3a} + \dots + \frac{1}{\cos(na) \cos(n+1)a} \\ &= \sum_{k=1}^n \left[\frac{1}{\cos ka \cdot \cos(k+1)a} \right] = \frac{1}{\sin a} \sum_{k=1}^n [I_k] = \frac{1}{\sin a} \cdot J_n = \frac{\sin(na)}{\sin a \cos a \cos(n+1)a} \end{aligned}$$

ដូចនេះ៖
$$S_n = \frac{\sin na}{\sin a \cos a \cos(n+1)a}$$

វិញ្ញាសាទី០៦

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យខ្សែកោង (H): $y = \frac{2(x-1)}{x-2}$ និងចំនុច $I(2; 2)$ ។

ចូរកំណត់រកសមីការរង្វង់ (C) មានផ្ចិត I ហើយប៉ះនឹងខ្សែកោង (H) ។

II-គេឧបមាថា S_m និង S_n ជាផលបូក m តួដំបូង និង n តួដំបូង

រៀងគ្នានៃស្វ៊ីតនព្វន្តមួយដែល $\frac{S_m}{S_n} = \frac{m^2}{n^2}; (m \neq n)$ ។

តាង U_m ជាតួទី m និង U_n ជាតួទី n ។ បង្ហាញថា $\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}$

III-គេមានអាំងតេក្រាល $I = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin x}$ និង $J = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin^3 x}$

ក-កំណត់ពីរចំនួនពិត a, b ដើម្បីឱ្យ $\frac{1}{\sin x} = \frac{a \sin x}{1 + \cos x} + \frac{b \sin x}{1 - \cos x}$ ។

ខ-គណនាអាំងតេក្រាល I រួចទាញរកតម្លៃ J ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (u_n) កំនត់ដោយ ៖

$$u_0 = 1 \text{ និង } u_{n+1} = \frac{u_n^4}{4u_n^3 + 6u_n^2 + 4u_n + 1} \text{ គ្រប់ } n \in \mathbb{N}$$

$$\text{ចូរបង្ហាញថា } 1 + \frac{1}{u_{n+1}} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4 \text{ គ្រប់ } n \in \mathbb{N}$$

រួចគណនា u_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ដំណោះស្រាយ

I-កំនត់រកសមីការរង្វង់ (C)

$$\text{គេមាន (H): } y = \frac{2(x-1)}{x-2} \text{ និងចំនុច } I(2; 2)$$

តាមរូបមន្តសមីការរង្វង់ (C) មានផ្ចិត $I(2; 2)$ សរសេរ៖

$$(C) : (x-2)^2 + (y-2)^2 = R^2 \text{ ដែល } R \text{ ជាកាំនៃរង្វង់ ។}$$

សមីការអាប់ស៊ីសចំនុចប្រសព្វរវាង (H) និង (C) សរសេរ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$(x-2)^2 + \left[\frac{2(x-1)}{x-2} - 2 \right]^2 = R^2$$

$$(x-2)^2 + \left(\frac{2x-2-2x+4}{x-2} \right)^2 = R^2$$

$$(x-2)^2 + \frac{4}{(x-2)^2} = R^2, \quad X = (x-2)^2$$

$$X + \frac{4}{X} = R^2 \quad \text{នាំឱ្យ} \quad X^2 - R^2 X + 4 = 0 \quad (1)$$

ដើម្បីឱ្យរង្វង់ (C) ប៉ះនឹងខ្សែកោង (H) លុះត្រាតែសមីការ (1)

មានឫសឌុបពេលគឺគេត្រូវឱ្យ $\Delta = R^4 - 16 = 0$ នាំឱ្យ

$$R = \sqrt[4]{16} = 2 \quad \text{។}$$

សមីការរង្វង់ (C) អាចសរសេរ៖

$$(x-2)^2 + (y-2)^2 = 4$$

$$x^2 - 4x + 4 + y^2 - 4y + 4 - 4 = 0$$

$$\text{ដូចនេះ: (C): } x^2 + y^2 - 4x - 4y + 4 = 0 \quad \text{។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-បង្ហាញថា
$$\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}$$

យើងមាន
$$\frac{S_m}{S_n} = \frac{m^2}{n^2} \quad \text{ដោយ} \quad S_m = \frac{m(U_1 + U_m)}{2} ; S_n = \frac{n(U_1 + U_n)}{2}$$

គេបាន
$$\frac{m(U_1 + U_m)}{2} \times \frac{2}{n(U_1 + U_n)} = \frac{m^2}{n^2} \quad \text{នាំឱ្យ} \quad \frac{U_1 + U_m}{U_1 + U_n} = \frac{m}{n} \quad (1)$$

ដោយ $U_m = U_1 + (m-1).d$, $U_n = U_1 + (n-1).d$

ដែល d ជាផលសងរួមនៃស្វ៊ីត។

យក $U_m = U_1 + (m-1).d$, $U_n = U_1 + (n-1).d$ ជួសក្នុង (1) គេបាន

$$\frac{2U_1 + (m-1).d}{2U_1 + (n-1).d} = \frac{m}{n} \quad \text{ឬ} \quad 2U_1n + n(m-1)d = 2U_1m + m(n-1)d$$

គេទាញ
$$U_1 = \frac{n(m-1)d - m(n-1)d}{2(m-n)} = \frac{d(mn - n - mn + m)}{2(m-n)} = \frac{d}{2}$$

ព្រោះ $m \neq n$ ។

យើងបាន
$$U_m = \frac{d}{2} + (m-1)d = \frac{2m-1}{2}.d. ; U_n = \frac{d}{2} + (n-1).d = \frac{2n-1}{2}.d$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេបាន
$$\frac{U_m}{U_n} = \frac{\frac{2m-1}{2} \cdot d}{\frac{2n-1}{2} \cdot d} = \frac{2m-1}{2n-1} \text{ បើ } d \neq 0 \text{ ។}$$

ដូចនេះ:
$$\boxed{\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}} \text{ ។}$$

III-ក-/កំនត់បីចំនួនពិត a, b

យើងបាន
$$\frac{1}{\sin x} = \frac{a \sin x}{1 + \cos x} + \frac{b \sin x}{1 - \cos x}$$

$$\frac{1}{\sin x} = \frac{a \sin x(1 - \cos x) + b \sin x(1 + \cos x)}{1 - \cos^2 x}$$

$$\frac{1}{\sin x} = \frac{\sin x(a - a \cos x + b + b \cos x)}{\sin^2 x}$$

$$\frac{1}{\sin x} = \frac{(a + b) - (a - b) \cos x}{\sin x}$$

គេទាញបាន
$$\begin{cases} a + b = 1 \\ a - b = 0 \end{cases} \text{ នាំឱ្យ } a = b = \frac{1}{2}$$

ដូចនេះ:
$$\boxed{a = \frac{1}{2}, b = \frac{1}{2}} \text{ ។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ-គណនាអាំងតេក្រាល I រួចទាញរកតម្លៃ J

ចំពោះ $a = \frac{1}{2}$, $b = \frac{1}{2}$ គឺមាន $\frac{1}{\sin x} = \frac{1}{2} \frac{\sin x}{1 - \cos x} + \frac{1}{2} \frac{\sin x}{1 + \cos x}$

គេបាន $I = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \left(\frac{1}{2} \frac{\sin x}{1 - \cos x} + \frac{1}{2} \frac{\sin x}{1 + \cos x} \right) dx$

$$= \frac{1}{2} \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{1 - \cos x} dx + \frac{1}{2} \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{1 + \cos x} dx$$

$$I = \frac{1}{2} \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{(1 - \cos x)'}{(1 - \cos x)} dx - \frac{1}{2} \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{(1 + \cos x)'}{(1 + \cos x)} dx$$

$$= \frac{1}{2} \left[\ln |1 - \cos x| \right]_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} - \frac{1}{2} \left[\ln |1 + \cos x| \right]_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}}$$

$$= \frac{1}{2} \left[\ln 1 - \ln \left(1 - \frac{1}{\sqrt{2}}\right) \right] - \frac{1}{2} \left[\ln 1 - \ln \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}}\right) \right]$$

$$= \frac{1}{2} \left[-\ln \left(\frac{\sqrt{2}-1}{\sqrt{2}}\right) + \ln \left(\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}}\right) \right] = \frac{1}{2} \ln \left(\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1}\right) = \ln(\sqrt{2}+1)$$

ដូចនេះ: $I = \ln(1 + \sqrt{2})$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ម៉្យាងទៀត $J = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin^3 x} = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{\sin x} \cdot \frac{dx}{\sin^2 x}$

តាង $\begin{cases} u = \frac{1}{\sin x} \\ dv = \frac{dx}{\sin^2 x} \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} du = -\frac{\cos x}{\sin^2 x} \\ v = \int \frac{dx}{\sin^2 x} = -\cot x = -\frac{\cos x}{\sin x} \end{cases}$

គេបាន $J = \left[-\frac{\cos x}{\sin^2 x} \right]_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} - \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\cos^2 x}{\sin^3 x} \cdot dx$

$$J = \sqrt{2} - \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{1 - \sin^2 x}{\sin^3 x} \cdot dx = \sqrt{2} - \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin^3 x} + \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin x}$$

$$J = \sqrt{2} - J + I \quad \text{នាំឱ្យ} \quad J = \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{I}{2} \quad \text{ដោយ } I = \ln(1 + \sqrt{2})$$

ដូចនេះ: $J = \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{1}{2} \ln(1 + \sqrt{2})$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-បង្ហាញថា $1 + \frac{1}{u_{n+1}} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4$

យើងមាន $1 + \frac{1}{u_{n+1}} = 1 + \frac{4u_n^3 + 6u_n^2 + 4u_n + 1}{u_n^4}$

$$= \frac{u_n^4 + 4u_n^3 + 6u_n^2 + 4u_n + 1}{u_n^4}$$
$$= \frac{(u_n + 1)^4}{u_n^4} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4$$

ដូចនេះ $1 + \frac{1}{u_{n+1}} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4$ ។

គណនា u_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $1 + \frac{1}{u_{n+1}} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4$

គេបាន $\ln\left(1 + \frac{1}{u_{n+1}}\right) = 4 \ln\left(1 + \frac{1}{u_n}\right)$

តាង $v_n = \ln\left(1 + \frac{1}{u_n}\right)$ នាំឱ្យ $v_{n+1} = \ln\left(1 + \frac{1}{u_{n+1}}\right)$

គេបាន $v_{n+1} = 4v_n$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា (v_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមាន

$$\text{រេសុង } q = 4 \text{ និង } v_0 = \ln\left(1 + \frac{1}{u_0}\right) = \ln 2 \quad (\text{ព្រោះ } u_0 = 1) \text{ ។}$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } v_n = v_0 \cdot q^n = 4^n \ln 2 \text{ ។}$$

$$\text{ដោយ } v_n = \ln\left(1 + \frac{1}{u_n}\right)$$

$$\text{គេទាញ } \ln\left(1 + \frac{1}{u_n}\right) = 4^n \ln 2 \text{ នាំឱ្យ } 1 + \frac{1}{u_n} = 2^{4^n}$$

$$\text{ដូចនេះ } u_n = \frac{1}{2^{4^n} - 1} \text{ ។}$$

វិញ្ញាសាទី០៧

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ក-កំនត់ចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឱ្យ $\frac{1}{\cos x} = \frac{a \cos x}{1 - \sin x} + \frac{b \cos x}{1 + \sin x}$

ចំពោះគ្រប់ $x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right]$ ។

ខ-គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\cos x}$ ។

II-គេដឹងថា $\int_0^{x^2} f(2t - 1).dt = 4x^6$ ។ ចូររកអនុគមន៍ $f(x)$ ។

IIIគណនា $P_n = (1 - x + x^2)(1 - x^2 + x^4).....(1 - x^{2^n} + x^{2^{n+1}})$

IV-គេឱ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (U_n) កំនត់ដោយ $U_n = \sqrt{2}^n \cdot \sin \frac{n\pi}{4}$

ដែល $n \in \mathbb{N}$ ។

ក-ចូរបង្ហាញថា $\sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n + 1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ-ទាញឲ្យបានថា $U_n = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$

គ-គណនាផលបូក ៖

$S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ដំណោះស្រាយ

១-ក/កំនត់ចំនួនពិត a និង b

តើបាន $\frac{1}{\cos x} = \frac{a \cos x}{1 - \sin x} + \frac{b \cos x}{1 + \sin x}$

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{a \cos x(1 + \sin x) + b \cos x(1 - \sin x)}{(1 - \sin x)(1 + \sin x)}$$

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{\cos x(a + a \sin x + b - b \sin x)}{1 - \sin^2 x}$$

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{\cos x[(a + b) + (a - b)\sin x]}{\cos^2 x}$$

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{(a + b) + (a - b) \cdot \sin x}{\cos x}$$

តើទាញបាន $\begin{cases} a + b = 1 \\ a - b = 0 \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} a = \frac{1}{2} \\ b = \frac{1}{2} \end{cases}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ:
$$\boxed{a = \frac{1}{2}, b = \frac{1}{2}} \quad \text{។}$$

ខ-គណនាអាំងតេក្រាល
$$I = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\cos x}$$

តាមសំរាយខាងលើ ចំពោះ $a = \frac{1}{2}$ និង $b = \frac{1}{2}$ គេមាន៖

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{a \cos x}{1 - \sin x} + \frac{b \cos x}{1 + \sin x} \quad \text{ចំពោះគ្រប់ } x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right] \quad \text{។}$$

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\cos x} = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{1}{\cos x} \cdot dx$$

$$= \int_0^{\frac{\pi}{4}} \left[\frac{\cos x}{2(1 - \sin x)} + \frac{\cos x}{2(1 + \sin x)} \right] \cdot dx = \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{\cos x}{1 - \sin x} \cdot dx + \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{\cos x}{1 + \sin x} \cdot dx$$

$$= \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \left[-\frac{(1 - \sin x)'}{(1 - \sin x)} \cdot dx \right] + \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{(1 + \sin x)'}{(1 + \sin x)} \cdot dx$$

$$= -\frac{1}{2} \left[\ln |1 - \sin x| \right]_0^{\frac{\pi}{4}} + \frac{1}{2} \left[\ln |1 + \sin x| \right]_0^{\frac{\pi}{4}}$$

$$= -\frac{1}{2} \left[\ln \left(1 - \frac{\sqrt{2}}{2} \right) - \ln 1 \right] + \frac{1}{2} \left[\ln \left(1 + \frac{\sqrt{2}}{2} \right) - \ln 1 \right]$$

$$= -\frac{1}{2} \ln \left(\frac{2 - \sqrt{2}}{2} \right) + \frac{1}{2} \ln \left(\frac{2 + \sqrt{2}}{2} \right) = \ln(\sqrt{2} + 1)$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-វកអនុគមន៍ $f(x)$

$$\text{គេមាន } \int_0^{x^2} f(2t-1).dt = 4x^6$$

តាង $g(t) = f(2t-1)$ និង $G(t)$ ជាព្រីមីទីវនៃ $g(t)$ ។

$$\text{គេបាន } \int_0^{x^2} g(t).dt = 4x^6$$

$$[G(t)]_0^{x^2} = 4x^6$$

$$G(x^2) - G(0) = 4x^6$$

ធ្វើដេរីវេលើអង្គទាំងពីរនៃទំនាក់ទំនងនេះគេបាន៖

$$2x \cdot G'(x^2) = 24x^5 \quad \text{នាំឱ្យ } G'(x^2) = 12x^4 \quad \text{ដោយ } G'(t) = g(t)$$

$$\text{គេទាញ } g(x^2) = 12x^4 \quad \text{តែ } g(t) = f(2t-1)$$

$$\text{គេបាន } f(2x^2-1) = 12x^4 \quad \text{តាង } 2x^2-1 = y \quad \text{នាំឱ្យ } x^2 = \frac{y+1}{2}$$

$$\text{នាំឱ្យ } f(y) = 12 \left(\frac{y+1}{2} \right)^2 = 3(y+1)^2 \quad \text{ដូចនេះ: } \boxed{f(x) = 3(x+1)^2}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-គណនា

$$P_n = (1 - x + x^2)(1 - x^2 + x^4) \dots (1 - x^{2^n} + x^{2^{n+1}})$$

គេមាន $1 + a^2 + a^4 = (1 + a^2)^2 - a^2 = (1 - a + a^2)(1 + a + a^2)$

គេទាញ $1 - a + a^2 = \frac{1 + a^2 + a^4}{1 + a + a^2}$ យក $a = x^{2^k}$

គេបាន $1 - x^{2^k} + x^{2^{k+1}} = \frac{1 + x^{2^{k+1}} + x^{2^{k+2}}}{1 + x^{2^k} + x^{2^{k+1}}}$

$$P_n = \prod_{k=0}^n \left(\frac{1 + x^{2^{k+1}} + x^{2^{k+2}}}{1 + x^{2^k} + x^{2^{k+1}}} \right) = \frac{1 + x^{2^{n+1}} + x^{2^{n+2}}}{1 + x + x^2}$$

ដូចនេះ $P_n = \frac{1 + x^{2^{n+1}} + x^{2^{n+2}}}{1 + x + x^2}$ ។

IV-ក/បង្ហាញថា $\sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$

តាមរូបមន្ត $\cos(a + b) = \cos a \cos b - \sin a \sin b$

យើងបាន ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}\sqrt{2} \cos \frac{(n+1)\pi}{4} &= \sqrt{2} \cos \left(\frac{n\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) \\ &= \sqrt{2} \left(\cos \frac{n\pi}{4} \cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{n\pi}{4} \sin \frac{\pi}{4} \right)\end{aligned}$$

$$\sqrt{2} \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \sqrt{2} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} \cos \frac{n\pi}{4} - \frac{\sqrt{2}}{2} \sin \frac{n\pi}{4} \right) = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$$

ដូចនេះ:
$$\boxed{\sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}} \quad \text{។}$$

ខ-ទាញឲ្យបានថា
$$U_n = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$

យើងមាន
$$\sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$$

នាំឲ្យ
$$\sin \frac{n\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sqrt{2} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$

គុណអង្គទាំងពីរនឹង $(\sqrt{2})^n$

គេបាន
$$(\sqrt{2})^n \sin \frac{n\pi}{4} = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$

ដូចនេះ:
$$\boxed{U_n = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}} \quad \text{។}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

គ-គណនាផលបូក $S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$

យើងបាន

$$\begin{aligned} S_n &= \sum_{k=1}^n \left[(\sqrt{2})^k \cos \frac{k\pi}{4} - (\sqrt{2})^{k+1} \cos \frac{(k+1)\pi}{4} \right] \\ &= \sqrt{2} \cos \frac{\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4} \end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$S_n = 1 - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី០៨

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យ (x_n) និង (y_n) ជាស្វ៊ីតចំនួនពិតកំនត់លើ \mathbb{N}

ដោយ $x_0 = 5, y_0 = 1$ និងទំនាក់ទំនងកំនើន ៖

$$x_{n+1} = x_n^3 + 3x_n y_n^2 \text{ និង } y_{n+1} = 3x_n^2 y_n + y_n^3 \text{ គ្រប់ } n \in \mathbb{N}$$

ចូរគណនា x_n និង y_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

II-គេឱ្យ f ជាអនុគមន៍ជាប់លើ $[0,1]$ ។

$$\text{ចូរបង្ហាញថា } \int_0^{\pi} x \cdot f(\sin x) \cdot dx = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} f(\sin x) \cdot dx \text{ ?}$$

$$\text{អនុវត្តន៍: ចូរគណនា } I = \int_0^{\pi} \frac{x \sin x \cdot dx}{1 + \cos^2 x} \text{ ។}$$

$$\text{III-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ} \begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = 9 \\ \left(\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}}\right) \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}}\right) \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{y}}\right) = 18 \end{cases}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x) = \ln(x + \sqrt{1+x^2})$, $x \in \mathbb{R}$

ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

ចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនា x_n និង y_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{គេមាន } x_{n+1} = x_n^3 + 3x_n y_n^2 \quad (1)$$

$$\text{និង } y_{n+1} = 3x_n^2 y_n + y_n^3 \quad (2)$$

បូកសមីការ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$x_{n+1} + y_{n+1} = (x_n + y_n)^3$$

$$\ln(x_{n+1} + y_{n+1}) = 3 \cdot \ln(x_n + y_n)$$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា $\{ \ln(x_n + y_n) \}$ ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមាន

រេសុង $q = 3$ និងតួដំបូង $\ln(x_0 + y_0) = \ln 6$ ។

$$\text{គេបាន } \ln(x_n + y_n) = 3^n \ln 6$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{គេទាញ } x_n + y_n = 6^{3^n} \quad (3)$$

ដកកសមីការ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$\begin{aligned} x_{n+1} - y_{n+1} &= (x_n - y_n)^3 \\ \ln(x_{n+1} - y_{n+1}) &= 3 \cdot \ln(x_n - y_n) \end{aligned}$$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា $\{ \ln(x_n - y_n) \}$ ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមាន

រេសុង $q = 3$ និងតួដំបូង $\ln(x_0 - y_0) = \ln 4$ ។

$$\text{គេបាន } \ln(x_n - y_n) = 3^n \ln 4 \quad \text{នាំឱ្យ } x_n - y_n = 4^{3^n} \quad (4)$$

បូកសមីការ (3) និង (4) គេបាន $2x_n = 6^{3^n} + 4^{3^n}$

$$\text{គេទាញ } x_n = \frac{6^{3^n} + 4^{3^n}}{2} \quad \text{។}$$

ដកសមីការ (3) និង (4) គេបាន $2y_n = 6^{3^n} - 4^{3^n}$

$$\text{គេទាញ } y_n = \frac{6^{3^n} - 4^{3^n}}{2} \quad \text{។}$$

$$\text{ដូចនេះ } x_n = \frac{6^{3^n} + 4^{3^n}}{2} \quad \text{និង } y_n = \frac{6^{3^n} - 4^{3^n}}{2} \quad \text{។}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

II-បង្ហាញថា $\int_0^{\pi} x \cdot f(\sin x) \cdot dx = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} f(\sin x) \cdot dx$

តាង $x = \pi - t$ នាំឱ្យ $dx = -dt$

និង ចំពោះ $x \in [0, \pi]$ នាំឱ្យ $t \in [\pi, 0]$

គេបាន $\int_0^{\pi} x \cdot f(\sin x) \cdot dx = - \int_{\pi}^0 (\pi - t) \cdot f[\sin(\pi - t)] \cdot dt$

$$\int_0^{\pi} x \cdot f(\sin x) \cdot dx = \int_0^{\pi} (\pi - t) \cdot f(\sin t) \cdot dt = \pi \int_0^{\pi} f(\sin t) \cdot dt - \int_0^{\pi} t \cdot f(\sin t) \cdot dt$$

$$\int_0^{\pi} x \cdot f(\sin x) \cdot dx = \pi \int_0^{\pi} f(\sin x) \cdot dx - \int_0^{\pi} x \cdot f(\sin x) \cdot dx$$

នាំឱ្យគេទាញបាន $\int_0^{\pi} x \cdot f(\sin x) \cdot dx = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} f(\sin x) \cdot dx \quad \checkmark$

អនុវត្តន៍: គណនា $I = \int_0^{\pi} \frac{x \sin x \cdot dx}{1 + \cos^2 x}$

គេមាន $I = \int_0^{\pi} \frac{x \cdot \sin x \cdot dx}{1 + \cos^2 x} = \int_0^{\pi} x \cdot \frac{\sin x \cdot dx}{2 - \sin^2 x} = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} \frac{\sin x \cdot dx}{2 - \sin^2 x}$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

តាង $z = \cos x$ នាំឱ្យ $dz = -\sin x \cdot dx$

ហើយចំពោះ $x \in [0, \pi]$ នោះ $z \in [1, -1]$

$$\text{គេបាន } I = \frac{\pi}{2} \int_1^{-1} \frac{-dz}{1+z^2} = \frac{\pi}{2} [\arctan z]_{-1}^1 = \frac{\pi}{2} \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) = \frac{\pi^2}{4} \quad \text{។}$$

ដូចនេះ:
$$I = \int_0^{\pi} \frac{x \sin x \cdot dx}{1 + \cos^2 x} = \frac{\pi^2}{4} \quad \text{។}$$

III-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ

$$\begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = 9 \\ \left(\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right) \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} \right) \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right) = 18 \end{cases}$$

ដោយប្រើឯកលក្ខណៈភាព

$$(a + b + c)^3 = a^3 + b^3 + c^3 + 3(a + b)(b + c)(c + a)$$

$$\left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right)^3 = 1 + \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + 3 \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} \right) \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right) \left(\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right)$$

$$\left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right)^3 = 1 + 9 + 3(18) = 64$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេទាញ $1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} = 4$ ឬ $\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} = 3$

គេបាន $(\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}})^3 = 27$

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{3}{\sqrt[3]{x} \cdot \sqrt[3]{y}} (\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}}) = 27$$

$$9 + \frac{3}{\sqrt[3]{xy}} (3) = 27$$

$$1 + \frac{1}{\sqrt[3]{xy}} = 3$$

$$xy = \frac{1}{8}$$

គេបានប្រព័ន្ធ $\begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = 9 \\ xy = \frac{1}{8} \end{cases}$ ឬ $\begin{cases} x + y = \frac{9}{8} \\ xy = \frac{1}{8} \end{cases}$

បន្ទាប់ពីដោះស្រាយសមីការរង្វាស់ $z^2 - \frac{9}{8}z + \frac{1}{8} = 0$

គេទទួលបានគូធម្មីយ ($x = 1, y = \frac{1}{8}$) ឬ ($x = \frac{1}{8}, y = 1$) ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

យើងមាន $f(x) = \ln(x + \sqrt{1+x^2})$, $x \in \mathbb{R}$

$$\text{យើងបាន } f'(x) = \frac{(x + \sqrt{1+x^2})'}{x + \sqrt{1+x^2}} = \frac{1 + \frac{2x}{2\sqrt{1+x^2}}}{x + \sqrt{1+x^2}}$$

$$f'(x) = \frac{\sqrt{1+x^2} + x}{(x + \sqrt{1+x^2})(\sqrt{1+x^2})} = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}$$

$$\text{ដោយ } f'(x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}} > 0, \forall x \in \mathbb{R}$$

ដូចនេះអនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើ \mathbb{R} ។

ម្យ៉ាងទៀតចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ គេមាន ៖

$$\frac{a}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} \quad \text{និង} \quad \frac{b}{1+a+b} < \frac{b}{1+b}$$

$$\text{គេទាញ } \frac{a}{1+a+b} + \frac{b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$$

$$\text{ឬ } \frac{a+b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយសារតែអនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើ \mathbf{IR}

ហេតុនេះតាមលក្ខណៈអនុគមន៍កើនគេបាន៖

$$\frac{a+b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$$

នាំឱ្យ $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

ដូចនេះ $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

ចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ ។

វិញ្ញាសាទី០៩

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យសមីការ $ax^2 + bx + c = 0$, $a \neq 0$, $a \neq c$ ។

តាង $\tan \alpha$ និង $\tan \beta$ ជាឫសរបស់សមីការខាងលើ ។

ចូរគណនាតម្លៃនៃកន្សោម ៖

$$A = a \sin^2(\alpha + \beta) + b \sin(\alpha + \beta) \cos(\alpha + \beta) + c \cos^2(\alpha + \beta)$$

II-គេឱ្យ f ជាអនុគមន៍គូលើ $[-a, a]$ ។

ក. ចូរបង្ហាញថា $\int_{-a}^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a f(x).dx$, $q > 0$, $q \neq 1$ ។

ខ. អនុវត្តន៍ ៖ គណនា $I = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\cos x}{1+3^x}.dx$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n ចែកនឹង 8 ឱ្យសំណល់ 1 ។

ចំនួន n នោះចែកនឹង 5 ឱ្យសំណល់ 2 ។

ក-បើចំនួន n នោះចែកនឹង 40 ឱ្យសំណល់ប៉ុន្មាន ?

ខ-រកចំនួន n នោះដោយដឹងថា $3940 < n < 4000$ ។

IV-ចូរកំណត់អនុគមន៍ $f(x)$ និង $g(x)$ បើគេដឹងថា៖

$$f(2x - 1) + 2g(3x + 1) = x^2$$

និង $f(4x - 3) - g(6x - 2) = -2x^2 + 2x + 1$ ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនាតម្លៃនៃកន្សោម ៖

$$A = a \sin^2(\alpha + \beta) + b \sin(\alpha + \beta) \cos(\alpha + \beta) + c \cos^2(\alpha + \beta)$$

ដោយ $\tan \alpha$ និង $\tan \beta$ ជាបួសរបស់សមីការគេបាន ៖

$$\begin{cases} \tan \alpha + \tan \beta = -\frac{b}{a} \\ \tan \alpha \cdot \tan \beta = \frac{c}{a} \end{cases}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

យើងបាន $\tan(\alpha + \beta) = \frac{\tan \alpha + \tan \beta}{1 - \tan \alpha \tan \beta} = \frac{-\frac{b}{a}}{1 - \frac{c}{a}} = -\frac{b}{a-c} = \frac{b}{c-a}$

យើងបាន $A = a \sin^2(\alpha + \beta) + b \sin(\alpha + \beta) \cos(\alpha + \beta) + c \cos^2(\alpha + \beta)$

$$\begin{aligned} A &= \cos^2(\alpha + \beta) \left[a \tan^2(\alpha + \beta) + b \tan(\alpha + \beta) + c \right] \\ &= \frac{1}{1 + \tan^2(\alpha + \beta)} \left[a \tan^2(\alpha + \beta) + b \tan(\alpha + \beta) + c \right] \\ &= \left[\frac{(c-a)^2}{(c-a)^2 + b^2} \right] \left(\frac{ab^2}{(c-a)^2} + \frac{b^2}{c-a} + c \right) \\ &= \frac{(c-a)^2}{(c-a)^2 + b^2} \times \frac{ab^2 + b^2(c-a) + c(c-a)^2}{(c-a)^2} = c \end{aligned}$$

ដូច្នេះ: $A = a \sin^2(\alpha + \beta) + b \sin(\alpha + \beta) \cos(\alpha + \beta) + c \cos^2(\alpha + \beta) = c$

II-ក.បង្ហាញថា $\int_{-a}^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a f(x).dx$, $q > 0$, $q \neq 1$ ។

គេមាន $\int_{-a}^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_{-a}^0 \frac{f(x).dx}{1+q^x} + \int_0^a \frac{f(x).dx}{1+q^x}$ (1)

តាង $x = -t$ នាំឱ្យ $dx = -dt$ និងចំពោះ: $x \in [-a, 0]$ នាំឱ្យ $t \in [a, 0]$

គេបាន $\int_{-a}^0 \frac{f(x).dx}{1+q^x} = -\int_a^0 \frac{f(-t).dt}{1+q^{-t}} = \int_0^a \frac{q^t.f(-t)dt}{1+q^t} = \int_0^a \frac{q^x f(-x).dx}{1+q^x}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយ $f(x)$ ជាអនុគមន៍គូនោះ: $f(-x) = f(x)$, $\forall x \in [-a, a]$

$$\text{គេទាញបាន } \int_{-a}^0 \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a \frac{q^x.f(x)}{1+q^x}.dx \quad (2)$$

យក (2) ទៅជួសក្នុង (1) គេបាន៖

$$\int_{-a}^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a \frac{q^x.f(x).dx}{1+q^x} + \int_0^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a \frac{(q^x + 1)f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a f(x).dx$$

$$\text{ដូច្នេះ: } \int_{-a}^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a f(x).dx \quad , \quad q > 0, q \neq 1 \quad \checkmark$$

ខ. អនុវត្តន៍ ៖ គណនា $I = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\cos x}{1+3^x}.dx$

ដោយ $\cos x$ ជាអនុគមន៍គូនោះគេបាន៖

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos x . dx = [\sin x]_0^{\frac{\pi}{2}} = 1 - 0 = 1 \quad \checkmark \quad \text{ដូច្នេះ: } \boxed{I=1} \quad \checkmark$$

III-ក. បើចំនួន n នោះចែកនឹង 40 ឱ្យសំណល់ប៉ុន្មាន ?

ឧបមាថា n ចែកនឹង 8 ឱ្យផលចែក $q_1 \in \mathbb{IN}$ និងសំណល់ 1

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

និង ចំនួន n នោះចែកនឹង 5 ឱ្យផលចែក $q_2 \in \mathbb{N}$ និងសំណល់ 2

តាមអឺគ្លីត យើងបាន
$$\begin{cases} n = 8q_1 + 1 & (-15) \\ n = 5q_2 + 2 & (16) \end{cases}$$

ឬ
$$\begin{cases} -15n = -120q_1 - 15 & (1) \\ 16n = 80q_2 + 32 & (2) \end{cases}$$

បូកសមីការ (1) និង (2)

យើងបាន
$$n = 80q_2 - 120q_1 + 17 = 40q + 17$$

ដែល $q = 2q_2 - 3q_1$ ។ តាមទំនាក់ទំនង $n = 40q + 17$ បញ្ជាក់ថា

បើចំនួន n នោះចែកនឹង 40 ឱ្យសំណល់ $r = 17$

ខ. រកចំនួន n នោះដោយដឹងថា $3940 < n < 4000$

យើងមាន $n = 40q + 17$ ដោយ $3940 < n < 4000$

គេទាញ
$$3940 < 40q + 17 < 4000$$

ឬ
$$98 + \frac{3}{40} < n < 100 + \frac{17}{40}$$

ដោយ $q \in \mathbb{N}$ នាំឱ្យគេទាញបាន $q = \{99, 100\}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ហើយ $n = \{ 3977, 4017 \}$ ។

IV-កំណត់អនុគមន៍ $f(x)$ និង $g(x)$

$$\text{គេមាន } f(2x-1) + 2g(3x+1) = x^2 \quad (1)$$

$$\text{និង } f(4x-3) - g(6x-2) = -2x^2 + 2x + 1 \quad (2)$$

យើងតាង $2x-1 = 4t-3$ នាំឱ្យ $x = 2t-1$

យក $x = 2t-1$ ជួសក្នុង (1) គេបាន ៖

$$f[2(2t-1)-1] + 2g[3(2t-1)+1] = (2t-1)^2$$

$$f(4t-3) + 2g(6t-2) = 4t^2 - 4t + 1 \quad (3)$$

បើគេយក $x = t$ ជួសក្នុង(2) គេបាន

$$f(4t-3) - g(6t-2) = -2t^2 + 2t + 1 \quad (4)$$

តាម (3) និង (4) គេបានប្រព័ន្ធ

$$\begin{cases} f(4t-3) + 2g(6t-2) = 4t^2 - 4t + 1 & (3) \\ f(4t-3) - g(6t-2) = -2t^2 + 2t + 1 & (4) \end{cases}$$

ដកសមីការ(3)និង(4)គេបាន

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$3g(6t - 2) = 6t^2 - 6t \text{ នាំឱ្យ } g(6t - 2) = 2t^2 - 2$$

$$\text{យក } x = 6t - 2 \text{ នាំឱ្យ } t = \frac{x + 2}{6}$$

$$\text{ហើយ } g(x) = 2\left(\frac{x + 2}{6}\right)^2 - 2 = \frac{(x - 4)(x + 8)}{18}$$

$$\text{តាម (4) នាំឱ្យ } f(4t - 3) - (2t^2 - 2) = -2t^2 + 2t + 1$$

$$\text{នាំឱ្យ } f(4t - 3) = 2t - 1 \text{ យក } x = 4t - 3 \text{ នាំឱ្យ } t = \frac{x + 3}{4}$$

$$\text{គេទាញ } f(x) = 2\left(\frac{x + 3}{4}\right) - 1 = \frac{x + 1}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{f(x) = \frac{x + 1}{2}, g(x) = \frac{(x - 4)(x + 8)}{18}} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១០

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យខ្សែកោង $(C_m) : y = f_m(x) = \frac{x^2 + 4mx - 4m^2 + 1}{m - x}$

ចូរបង្ហាញថាមានខ្សែកោងពីរនៃគ្រួសារខ្សែកោង (C_m)

ដែលកាត់តាមចំនុច $M_0(x_0 ; y_0)$ ចំពោះគ្រប់ $(x_0 ; y_0) \in \mathbb{R}^2$ ។

m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រ ។

II-ក្នុងប្លង់កុំផ្លិច (O, \vec{i}, \vec{j}) គេឱ្យបួនចំនុច A, B, C, D

ដែលមានអាហ្វិករៀងគ្នា

$Z_A = 1 + 6i, Z_B = 4 + 5i, Z_C = 5 + 4i$ និង $Z_D = -2 - 3i$ ។

ចូរស្រាយថាចតុកោណ $ABCD$ ចារិកក្នុងរង្វង់មួយដែលគេនឹង

បញ្ជាក់ផ្ចិតនិង កាំរបស់វា ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} 4^x \cdot 5^y = \frac{1}{400} \\ 5^x \cdot 6^y = \frac{1}{900} \end{cases}$

IV-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x) = \frac{x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{3x^2 - 3x + 1}$

កំនត់ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$ ។

ចំពោះគ្រប់ចំនួនពិតវិជ្ជមាន a និង b ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា ៖

$$f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+ab}{2+a+b}\right) \text{ ។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-ការបង្ហាញ ៖

បើ $M_0 \in (C_m)$ គេបាន $y_0 = \frac{x_0^2 + 4mx_0 - 4m^2 + 1}{m - x_0}$

សមមូល $y_0(m - x_0) = x_0^2 + 4mx_0 - 4m^2 + 1$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}
 my_0 - x_0y_0 &= x_0^2 + 4mx_0 - 4m^2 + 1 \\
 4m^2 + (y_0 - 4x_0)m - x_0^2 - x_0y_0 - 1 &= 0 \quad (1)
 \end{aligned}$$

ដើម្បីសម្រេចបាននៃសមីការ (1) សរសេរ ៖

$$\begin{aligned}
 \Delta &= (y_0 - 4x_0)^2 - 16(-x_0^2 - x_0y_0 - 1) \\
 &= y_0^2 - 8x_0y_0 + 16x_0^2 + 16x_0^2 + 16x_0y_0 + 16 \\
 &= (y_0^2 + 8x_0y_0 + 16x_0^2) + 16(x_0^2 + 1) \\
 &= (y_0 + 4x_0)^2 + 16(x_0^2 + 1) > 0 ; \forall x_0, y_0 \in \mathbb{R}
 \end{aligned}$$

ដោយ $\Delta > 0$ នាំឱ្យសមីការ (1) មានឫសពីរផ្សេងគ្នាជានិច្ច ។

ដូចនេះមានខ្សែកោងពីរនៃគ្រួសារខ្សែកោង (C_m) ដែលកាត់តាម

ចំណុច $M_0(x_0; y_0)$ ចំពោះគ្រប់ $(x_0; y_0) \in \mathbb{R}^2$ ។

II-ស្រាយថាចតុកោណ ABCD ចារិកក្នុងរង្វង់

យើងតាង (c): $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0$

ជាសមីការរង្វង់ចារិកក្រៅត្រីកោណ ABC ។

យើងបាន $A \in (c)$ នាំឱ្យ $1^2 + 6^2 + a + 6b + c = 0$

ឬ $a + 6b + c = -37 \quad (1)$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$B \in (c) \text{ នាំឱ្យ } 4^2 + 5^2 + 4a + 5b + c = 0$$

$$\text{ឬ } 4a + 5b + c = -41 \quad (2)$$

$$C \in (c) \text{ នាំឱ្យ } (-2)^2 + (-3)^2 - 2a - 3b + c = 0$$

$$\text{ឬ } -2a - 3b + c = -13 \quad (3)$$

$$\text{យើងបានប្រព័ន្ធសមីការ } \begin{cases} a + 6b + c = -37 \\ 4a + 5b + c = -41 \\ -2a - 3b + c = -13 \end{cases}$$

បន្ទាប់ពីដោះស្រាយប្រព័ន្ធនេះគេបានចម្លើយ

$$a = -2, b = -2, c = -23 \text{ ។}$$

សមីការរង្វង់ចារិកក្រៅត្រីកោណ ABC អាចសរសេរ ៖

$$(c) : x^2 + y^2 - 2x - 2y - 23 = 0$$

$$\text{ឬ } (c) : (x-1)^2 + (y-1)^2 = 25$$

ម្យ៉ាងទៀតដោយយកកូអរដោនេ D ជួសក្នុងសមីការ

$$(c) : (-2-1)^2 + (-3-1)^2 = 25$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

វាផ្ទៀងផ្ទាត់នោះនាំឱ្យ $D \in (c)$ ។

ដោយបួនចំនុច A, B, C, D ស្ថិតនៅលើរង្វង់មានសមីការ

$$(c) : (x-1)^2 + (y-1)^2 = 25 \text{ តែមួយនោះនាំឱ្យចតុកោណ ABCD}$$

ចារឹកក្នុងរង្វង់ (c) មានផ្ចិត $I(1,1)$ និង កាំ $R=5$ ។

III-ដោះស្រាយប្រពន្ធសមីការ ៖

$$\begin{cases} 4^x \cdot 5^y = \frac{1}{400} \\ 5^x \cdot 6^y = \frac{1}{900} \end{cases}$$

យើងមាន $\ln(4^x \cdot 5^y) = \ln\left(\frac{1}{400}\right)$

ឬ $x \ln 4 + y \ln 5 = -2 \ln 4 - 2 \ln 5 \quad (1)$

ហើយ $\ln(5^x \cdot 6^y) = \ln\left(\frac{1}{900}\right)$

ឬ $x \ln 5 + y \ln 6 = -2 \ln 6 - 2 \ln 5 \quad (2)$

តាម (1) & (2) គេបានប្រពន្ធខាងក្រោម

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{cases} x \ln 4 + y \ln 5 = -2 \ln 4 - 2 \ln 5 & | \quad (-\ln 6) \\ x \ln 5 + y \ln 6 = -2 \ln 6 - 2 \ln 5 & | \quad (\ln 5) \end{cases}$$

$$\begin{cases} -x \ln 4 \cdot \ln 6 - y \ln 5 \cdot \ln 6 = 2 \ln 4 \cdot \ln 6 + 2 \ln 5 \cdot \ln 6 & (3) \\ x \ln^2 5 + y \ln 5 \cdot \ln 6 = -2 \ln 6 \cdot \ln 5 - 2 \ln^2 5 & (4) \end{cases}$$

បូកសមីការ (3) & (4) គេបាន

$$(\ln^2 5 - \ln 4 \cdot \ln 6)x = 2(\ln 4 \cdot \ln 6 - \ln^2 5) \quad \text{នាំឱ្យ } x = -2$$

តាមសមីការ $4^x \cdot 5^y = \frac{1}{400}$ គេទាញ $4^{-2} \cdot 5^y = \frac{1}{400}$

នាំឱ្យគេទាញ $y = -2$ ។ ដូចនេះ $x = -2, y = -2$ ។

IV-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+ab}{2+a+b}\right)$

យើងមាន $f(x) = \frac{x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{3x^2 - 3x + 1}$ កំនត់ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{(3x^2 + 6x - 3)(3x^2 - 3x + 1) - (6x - 3)(x^3 + 3x^2 - 3x + 1)}{(3x^2 - 3x + 1)^2} \\ &= \frac{3x^4 - 6x^3 + 3x^2}{(3x^2 - 3x + 1)^2} = \frac{3x^2(x-1)^2}{(3x^2 - 3x + 1)^2} \geq 0, \forall x \in \mathbb{R} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនលើ \mathbb{R} ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ម៉្យាងទៀតយើងសន្មតថា $\frac{1+a+b}{2} \geq \frac{1+a+b+ab}{2+a+b}$

គេបាន $\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{2+a+b}{1+a+b+ab}$

$$\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{(1+a)+(1+b)}{(1+a)(1+b)}$$

$$\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a} + \frac{1}{1+b}$$

ដោយ $\frac{1}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a}$ និង $\frac{1}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+b}$ គ្រប់ a និង b ។

គេទាញ $\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a} + \frac{1}{1+b}$

នាំឲ្យ $\frac{1+a+b}{2} \geq \frac{1+a+b+ab}{2+a+b}$ ពិត។

ដូចនេះតាមលក្ខណៈអនុគមន៍កើនគេទាញបាន ៖

$$f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+ab}{2+a+b}\right) \text{ ។}$$

វិញ្ញាសាទី១១

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យ $P(x)$ ជាពហុធាដឺក្រេទីបី ។

គេដឹងថា $P(x) + 2$ ចែកដាច់នឹង $(x+1)^2$ ហើយ $P(x) - 2$ ចែកដាច់
នឹង $(x-1)^2$ ។ ចូរកំណត់ពហុធា $P(x)$ ។

II-ចូរដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} 4^x \cdot 3^{y+1} + 27^y = 171 \\ 8^x + 2^x \cdot 3^{1+2y} = 172 \end{cases}$

III-គេឱ្យ $a_0 = \sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6}$ និង $a_{n+1} = \frac{a_n^2 - 5}{2(a_n + 2)}$

ចំពោះគ្រប់ $n \geq 0$ ។

ចូរស្រាយថា $a_n = \cot\left(\frac{2^{n-3}\pi}{3}\right) - 2$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{IN}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-កំនត់រកពហុធា $P(x)$ ៖

$$\text{តាមបំរាប់គេអាចសរសេរ} \begin{cases} P(x) + 2 = (x + 1)^2(ax + b) & (1) \\ P(x) - 2 = (x - 1)^2(cx + d) & (2) \end{cases}$$

$$\text{គេបាន} \begin{cases} P(-1) + 2 = 0 \\ P(1) - 2 = 0 \end{cases} \text{ នាំឲ្យ} \begin{cases} P(-1) = -2 \\ P(1) = 2 \end{cases}$$

ដោយធ្វើដេរីវេលើ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$\begin{cases} P'(x) = 2(x + 1)(ax + b) + a(x + 1)^2 \\ P'(x) = 2(x - 1)(cx + d) + c(x - 1)^2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} P'(x) = (x + 1)[2(ax + b) + a(x + 1)] & (3) \\ P'(x) = (x - 1)[2(cx + d) + c(x - 1)] & (4) \end{cases}$$

តាម (3) និង (4) បញ្ជាក់ថា $P'(x)$ ចែកដាច់នឹង $(x + 1)(x - 1)$

គេទាញ $P'(x) = k(x + 1)(x - 1)$

(ព្រោះ $P(x)$ ជាពហុធាដឺក្រេទី៣)

គេបាន $P(x) = k \int (x^2 - 1).dx = k(\frac{x^3}{3} - x) + r$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ចំពោះ $x = \pm 1$ គេបាន
$$\begin{cases} P(-1) = \frac{2}{3}k + r = -2 \\ P(1) = -\frac{2}{3}k + r = 2 \end{cases}$$

ដោះស្រាយប្រព័ន្ធនេះគេបាន $k = 3$, $r = 0$

ដូចនេះ $P(x) = 3 \left(\frac{x^3}{3} - x \right) = x^3 - 3x$ ។

II-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ ៖

$$\begin{cases} 4^x \cdot 3^{y+1} + 27^y = 171 & (1) \\ 8^x + 2^x \cdot 3^{1+2y} = 172 & (2) \end{cases}$$

ដោយបូកសមីការ (1) និង (2) អង្គនិងអង្គគេបាន ៖

$$\begin{aligned} 8^x + 4^x \cdot 3^{y+1} + 2^x \cdot 3^{1+2y} + 27^y &= 343 \\ (2^x)^3 + 3(2^x)^2(3^y) + 3(2^x)(3^y)^2 + (3^y)^3 &= 343 \\ (2^x + 3^y)^3 &= 343 \\ 2^x + 3^y &= 7 & (3) \end{aligned}$$

ម៉្យាងទៀតដកសមីការ(1) និង (2) អង្គនិងអង្គគេបាន ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$27^y - 2^x \cdot 3^{1+2y} + 4^x \cdot 3^{y+1} - 8^x = -1$$

$$(3^y)^3 - 3(3^y)^2(2^x) + 3(3^y)(2^x)^2 - (2^x)^3 = -1$$

$$(3^y - 2^x)^3 = -1$$

$$2^x - 3^y = 1 \quad (4)$$

តាម (3) និង (4) យើងបានប្រពន្ធនៃ ៖

$$\begin{cases} 2^x + 3^y = 7 & (3) \\ 2^x - 3^y = 1 & (4) \end{cases}$$

បូកសមីការ(3) និង (4) គេបាន $2 \cdot 2^x = 8$ នាំឲ្យ

ដកសមីការ(3) និង (4) គេបាន $2 \cdot 3^y = 6$ នាំឲ្យ $y = 1$ ។

ដូចនេះ $x = 2$, $y = 1$ ។

III-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $a_n = \cot\left(\frac{2^{n-3}\pi}{3}\right) - 2$

ចំពោះ $n = 0$ គេបាន $a_0 = \cot\frac{\pi}{24} - 2$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned} \cot \frac{\pi}{24} &= \frac{\cos \frac{\pi}{24}}{\sin \frac{\pi}{24}} = \frac{2 \cos^2 \frac{\pi}{24}}{2 \sin \frac{\pi}{24} \cos \frac{\pi}{24}} = \frac{1 + \cos \frac{\pi}{12}}{\sin \frac{\pi}{12}} \\ &= \frac{1 + \cos\left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4}\right)}{\sin\left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4}\right)} = \frac{1 + \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}}{\frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4}} = \frac{4 + \sqrt{6} + \sqrt{2}}{\sqrt{6} - \sqrt{2}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \cot \frac{\pi}{24} &= \frac{4(\sqrt{6} + \sqrt{2}) + (\sqrt{6} + \sqrt{2})^2}{4} \\ &= \frac{4(\sqrt{6} + \sqrt{2}) + 8 + 4\sqrt{3}}{4} \\ &= 2 + \sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6} \end{aligned}$$

គេទាញ $a_0 = \sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6}$

ហេតុនេះ $a_n = \cot\left(\frac{2^{n-3}\pi}{3}\right) - 2$ ពិតចំពោះ $n = 0$ ។

សន្មតថាវាពិតដល់តួទី k គឺ $a_k = \cot\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right) - 2$ ពិត

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

យើងនឹងស្រាយថាវាពិតដល់តួទី $k + 1$ គឺ ៖

$$a_{k+1} = \cot\left(\frac{2^{k-2}\pi}{3}\right) - 2 \text{ ពិត ។}$$

យើងមាន $a_{k+1} = \frac{a_k^2 - 5}{2(a_k + 2)}$ ដោយ $a_k = \cot\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right) - 2$

នោះ $a_{k+1} = \frac{\left[\cot\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right) - 2\right]^2 - 5}{2\cot\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right)}$

$$a_{k+1} = \frac{\cot^2\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right) - 4\cot\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right) - 1}{2\cot\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right)}$$

$$= \frac{\cot^2\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right) - 1}{2\cot\left(\frac{2^{k-3}\pi}{3}\right)} - 2$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយប្រើរូបមន្ត $\cot 2a = \frac{\cot^2 a - 1}{2 \cot a}$

គេបាន $a_{k+1} = \cot\left(\frac{2^{k-2}\pi}{3}\right) - 2$ ពិត ។

ដូចនេះ $a_n = \cot\left(\frac{2^{n-3}\pi}{3}\right) - 2$ ។

វិញ្ញាសាទី១២

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យ $A = \left(\frac{1}{\sqrt{3}} + i\right)^n - \left(\frac{1}{\sqrt{3}} - i\right)^n, n \in \mathbb{N}$ ។

ចូរបង្ហាញថា $A = i \cdot \frac{2^{n+1}}{(\sqrt{3})^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

II-គេឱ្យចំនួនគត់វិជ្ជមាន n ។

គេដឹងថា n ចែកនឹង 7 ឱ្យសំណល់ 5 ហើយ n ចែកនឹង 8

ឱ្យសំណល់ 3 ។

ក. តើចំនួន n នោះចែកនឹង 56 ឱ្យសំណល់ប៉ុន្មាន ?

ខ. រកចំនួន n នោះដោយដឹងថា $5616 < n < 5626$ ។

III-គេឱ្យអាំងតេក្រាល

$$I_0 = \int_0^1 \frac{dt}{1+t+t^2} \quad \text{និង} \quad I_n = \int_0^1 \frac{t^n}{1+t+t^2} \cdot dt, \quad (n \in \mathbb{IN})$$

ក. ចូរគណនាតម្លៃនៃ I_0 រួច ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ។

ខ. ស្រាយបញ្ជាក់ថា $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ ។

គ. ទាញឱ្យបានថា $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}, \forall n \geq 2$ ។

ទាញរកលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$ ។

IV-គេឱ្យ a_1, a_2, a_3, a_4, a_5 ជាចំនួនពិតដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ

$$\frac{a_1}{k^2 + 1} + \frac{a_2}{k^2 + 2} + \frac{a_3}{k^2 + 3} + \frac{a_4}{k^2 + 4} + \frac{a_5}{k^2 + 5} = \frac{1}{k^2}$$

ចំពោះ $k = 1, 2, 3, 4, 5$ ។

ចូរកំនត់តម្លៃ $\frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \frac{a_3}{39} + \frac{a_4}{40} + \frac{a_5}{41}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-បង្ហាញថា $A = i \cdot \frac{2^{n+1}}{(\sqrt{3})^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{IN}$ ។

យើងមាន $A = \left(\frac{1}{\sqrt{3}} + i \right)^n - \left(\frac{1}{\sqrt{3}} - i \right)^n$, $n \in \mathbb{IN}$

តាង $Z = \frac{1}{\sqrt{3}} + i = \frac{1+i\sqrt{3}}{\sqrt{3}} = \frac{2}{\sqrt{3}} \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = \frac{2}{\sqrt{3}} \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$

តាមរូបមន្តដឺមុរីបាន $Z^n = \left(\frac{1}{\sqrt{3}} + i \right)^n = \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} + i \sin \frac{n\pi}{3} \right)$

ហើយ $\bar{Z}^n = \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} - i \sin \frac{n\pi}{3} \right)$

គេទាញ $A = \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} + i \sin \frac{n\pi}{3} \right) - \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} - i \sin \frac{n\pi}{3} \right)$

$$= \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} + i \sin \frac{n\pi}{3} - \cos \frac{n\pi}{3} + i \sin \frac{n\pi}{3} \right) = i \cdot \frac{2^{n+1}}{(\sqrt{3})^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$$

ដូចនេះ: $A = i \cdot \frac{2^{n+1}}{(\sqrt{3})^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-ក. តើចំនួន n នោះចែកនឹង 56 ឱ្យសំណល់ប៉ុន្មាន ?

តាមសម្មតិកម្មគេដឹងថា n ចែកនឹង 7 ឱ្យសំណល់ 5 នាំឱ្យមាន

$$q_1 \in \mathbb{IN} \text{ ដែល } n = 7q_1 + 5 \quad (1)$$

ហើយម្យ៉ាងទៀត n ចែកនឹង 8 ឱ្យសំណល់ 3 នោះនាំឱ្យមាន

$$q_2 \in \mathbb{IN} \text{ ដែល } n = 8q_2 + 3 \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) គេបានប្រព័ន្ធនៃ
$$\begin{cases} n = 7q_1 + 5 & (1) \\ n = 8q_2 + 3 & (2) \end{cases}$$

ឬ
$$\begin{cases} 8n = 56q_1 + 40 & (3) \\ 7n = 56q_2 + 21 & (4) \end{cases}$$

ដកសមីការ (3) និង (4) គេបាន $n = 56(q_1 - q_2) + 19$

តាង $q = q_1 - q_2$, $q \in \mathbb{IN}$

គេបាន $n = 56q + 19$ ។

ទំនាក់ទំនងនេះមានន័យថាចំនួន n នោះចែកនឹង 56 ឱ្យសំណល់ 19

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ. រកចំនួន n នោះដោយដឹងថា $5616 < n < 5626$

គេមាន $n = 56q + 19$ នាំឱ្យ $5616 < 56q + 19 < 5626$

$$\text{ឬ } \frac{5597}{56} < q < \frac{5607}{56} \quad \text{ឬ } 99 + \frac{53}{56} < q < 100 + \frac{7}{56}$$

នាំឱ្យ $q = 100$ ។

ចំពោះ $q = 100$ គេបាន $n = 5600 + 19 = 5619$ ។

III-ក. គណនាតម្លៃនៃ I_0 រួច ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ

$$\text{យើងបាន } I_0 = \int_0^1 \frac{dt}{1+t+t^2} = \int_0^1 \frac{dt}{\frac{3}{4} + \left(\frac{1}{2} + t\right)^2}$$

$$\text{តាង } U = \frac{1}{2} + t \text{ នាំឱ្យ } dU = dt$$

$$\text{ហើយចំពោះ } \forall t \in [0,1] \text{ នោះ } U \in \left[\frac{1}{2}, \frac{3}{2}\right]$$

$$\text{គេបាន } I_0 = \int_{\frac{1}{2}}^{\frac{3}{2}} \frac{dU}{\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2 + U^2} = \left[\frac{2}{\sqrt{3}} \arctan\left(\frac{2U}{\sqrt{3}}\right) \right]_{\frac{1}{2}}^{\frac{3}{2}}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$= \frac{2}{\sqrt{3}} \arctan \sqrt{3} - \frac{2}{\sqrt{3}} \arctan \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{2}{\sqrt{3}} \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{6} \right) = \frac{\pi}{3\sqrt{3}} \quad \text{។}$$

ដូចនេះ $I_0 = \int_0^1 \frac{dt}{1+t+t^2} = \frac{\pi}{3\sqrt{3}} \quad \text{។}$

ម៉្យាងទៀតគេមាន $I_n = \int_0^1 \frac{t^n}{1+t+t^2} \cdot dt$ និង $I_{n+1} = \int_0^1 \frac{t^{n+1}}{1+t+t^2} \cdot dt$

ចំពោះគ្រប់ $t \in [0,1]$ គេមាន $t^{n+1} \leq t^n$ នាំឱ្យ $\frac{t^{n+1}}{1+t+t^2} \leq \frac{t^n}{1+t+t^2}$

គេទាញ $\int_0^1 \frac{t^{n+1}}{1+t+t^2} \cdot dt \leq \int_0^1 \frac{t^n}{1+t+t^2} \cdot dt$ ឬ $I_{n+1} \leq I_n, \forall n \in \mathbb{N}$ ។

ដូចនេះ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។

ខ. ស្រាយបញ្ជាក់ថា $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } I_n + I_{n+1} + I_{n+2} &= \int_0^1 \frac{t^n dt}{1+t+t^2} + \int_0^1 \frac{t^{n+1} dt}{1+t+t^2} + \int_0^1 \frac{t^{n+2} dt}{1+t+t^2} \\ &= \int_0^1 \frac{(t^n + t^{n+1} + t^{n+2}) dt}{1+t+t^2} = \int_0^1 \frac{t^n (1+t+t^2) \cdot dt}{1+t+t^2} \\ &= \int_0^1 t^n dt = \left[\frac{1}{n+1} t^{n+1} \right]_0^1 = \frac{1}{n+1} \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ ។

គ. ទាញឱ្យបានថា $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}$, $\forall n \geq 2$

យើងមាន (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។ តាមលក្ខណៈនៃស្វ៊ីតចុះយើងមាន៖

$$I_n + I_{n+1} + I_{n+2} \leq 3I_n \leq I_{n-2} + I_{n-1} + I_n$$

ដោយ $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ នាំឱ្យ $I_{n-2} + I_{n-1} + I_n = \frac{1}{n-1}$

គេទាញ $\frac{1}{n+1} \leq 3I_n \leq \frac{1}{n-1}$ នាំឱ្យ $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}$, $\forall n \geq 2$ ។

ដូចនេះ $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}$, $\forall n \geq 2$ ។

ទាញរកលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$:

មាន $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}$, $\forall n \geq 2$

នាំឱ្យ $\frac{n}{3(n+1)} \leq nI_n \leq \frac{n}{3(n-1)}$ ។ ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) = \frac{1}{3}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-កំនត់តម្លៃ $\frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \frac{a_3}{39} + \frac{a_4}{40} + \frac{a_5}{41}$

តាងអនុគមន៍

$$f(x) = \left(\frac{a_1}{x+1} + \frac{a_2}{x+2} + \frac{a_3}{x+3} + \frac{a_4}{x+4} + \frac{a_5}{x+5} - \frac{1}{x} \right) \prod_{p=0}^5 (x+p) \quad (1)$$

ដែល $x = 1, 4, 9, 16, 25$

គេបាន $f(1) = f(4) = f(9) = f(16) = f(25) = 0$

នាំឲ្យអនុគមន៍ f អាចសរសេរមួយបែបទៀតជារាង

$$f(x) = c(x-1)(x-4)(x-9)(x-16)(x-25) \quad (2)$$

តាម (1) គេទាញបាន៖ $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 1 \times 2 \times 3 \times 4 \times 5 \times (0-1) = -120$

តាម (2) គេទាញបាន៖

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = c \cdot (-1)(-4)(-9)(-16)(-25) = -(120)^2 c$$

គេបានសមីការ $-(120)^2 \cdot c = -120 \Rightarrow c = \frac{1}{120}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{គេបាន } f(x) = \frac{1}{120}(x-1)(x-4)(x-9)(x-16)(x-25)$$

$$\text{បើ } x = 36 \Rightarrow f(36) = \frac{35.32.27.20.11}{120} \quad (3)$$

តាម (1) បើ $x = 36$ គេបាន

$$f(36) = 36.37.38.39.40.41 \left(\frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \dots + \frac{a_5}{41} - \frac{1}{36} \right) \quad (4)$$

តាម (3) និង (4) គេទាញបាន

$$\frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \dots + \frac{a_5}{41} = \frac{1}{36} + \frac{35.32.27.20.11}{120.36.37.38.39.40.41}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \frac{a_3}{39} + \frac{a_4}{40} + \frac{a_5}{41} = \frac{187465}{6744582} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៣

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គណនាផលបូក

$$S_n = 1.1!+2.2!+3.3!+..... + n.n!$$

ដែល $n! = n(n - 1)(n - 2)....3.2.1$ ។

II-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} x + y = \sqrt[3]{a + b} \\ x^4 - y^4 = ax - by \end{cases}$

ដែល a និង b ជាចំនួនពិតដែល $a + b \neq 0$ ។

III-គេឲ្យស្វ៊ីត $\{ a_n \}$ កំណត់ដោយ ៖

$$a_0 = 1 \text{ និង } a_{n+1} = a_0 \cdot a_1 \dots a_n + 4 \text{ ចំពោះគ្រប់ } n \geq 1 \text{ ។}$$

ចូរបង្ហាញថា $a_n - \sqrt{a_{n+1}} = 2$ ចំពោះគ្រប់ $n \geq 1$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \tan^n x \cdot dx$ ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$

ក/ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ រួចគណនា $I_n + I_{n+2}$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ខ/បង្ហាញថា $\frac{1}{2(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(n-1)}$ គ្រប់ $n \geq 2$ ។

គ/គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនាផលបូក

$$S_n = 1 \cdot 1! + 2 \cdot 2! + 3 \cdot 3! + \dots + n \cdot n!$$

គេមាន $k \cdot k! = [(k + 1) - 1] \cdot k!$

$$k \cdot k! = (k + 1) \cdot k! - k!$$

$$k \cdot k! = (k + 1)! - k!$$

គេបាន $S_n = (2! - 1!) + (3! - 2!) + (4! - 3!) + \dots + (n + 1)! - n!$

ដូចនេះ $S_n = (n + 1)! - 1$ ។

II-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ

$$\begin{cases} x + y = \sqrt[3]{a + b} \\ x^4 - y^4 = ax - by \end{cases} \text{សមមូល} \begin{cases} a + b = (x + y)^3 \\ ax - by = x^4 - y^4 \end{cases} \begin{array}{l} | y \\ | 1 \end{array}$$

$$\begin{cases} ay + by = y(x + y)^3 \\ ax - by = x^4 - y^4 \end{cases} +$$

$$a(x + y) = y(x + y)^3 + x^4 - y^4$$

ដោយ $a + b \neq 0$ នោះ $x + y \neq 0$

$$\text{គេទាញ } a = \frac{y(x + y)^3 + x^4 - y^4}{x + y} = x^3 + 3xy^2$$

$$\text{ហើយ } b = (x + y)^3 - a = 3x^2y + y^3$$

$$\text{គេបានប្រព័ន្ធ } \begin{cases} x^3 + 3xy^2 = a \\ 3x^2y + y^3 = b \end{cases} \text{ នាំឲ្យ } \begin{cases} x + y = \sqrt[3]{a + b} \\ x - y = \sqrt[3]{a - b} \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ } x = \frac{\sqrt[3]{a + b} + \sqrt[3]{a - b}}{2}; y = \frac{\sqrt[3]{a + b} - \sqrt[3]{a - b}}{2} \quad \text{។}$$

III-បង្ហាញថា $a_n - \sqrt{a_{n+1}} = 2$

យើងសង្កេតឃើញថាគ្រប់ $k \in \mathbb{N}$ គេមាន $a_k > 0$ ។

គេមាន $a_{n+1} = a_0 \cdot a_1 \dots a_n + 4$

គេបាន $a_{n+2} = a_0 \cdot a_1 \dots a_{n+1} + 4$

$$a_{n+2} = (a_0 \cdot a_1 \dots a_n)(a_0 \cdot a_1 \dots a_n + 4) + 4$$

$$a_{n+2} = (a_0 a_1 \dots a_n)^2 + 4(a_0 \cdot a_1 \dots a_n) + 4$$

$$a_{n+2} = (a_0 a_1 \dots a_n + 2)^2$$

គេទាញ $\sqrt{a_{n+2}} = a_0 a_1 \dots a_n + 2$

$$\sqrt{a_{n+2}} = (a_{n+1} - 4) + 2 \quad \text{ឬ} \quad a_{n+1} - \sqrt{a_{n+2}} = 2$$

ដូចនេះ $a_n - \sqrt{a_{n+1}} = 2$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV- ក/ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ:

គ្រប់ $x \in [0, \frac{\pi}{4}]$ គេមាន $0 \leq \tan x \leq 1$

គេបាន $\forall n \in \mathbb{N} : \cot^{n+1} x \leq \cot^n x$ នាំឱ្យ $\int_0^{\frac{\pi}{4}} \tan^{n+1} x \leq \int_0^{\frac{\pi}{4}} \tan^n x \cdot dx$

ដូចនេះ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។

គណនា $I_n + I_{n+2}$ ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

គេបាន $I_n + I_{n+2} = \int_0^{\frac{\pi}{4}} (1 + \tan^2 x) \tan^n x \cdot dx$

តាង $u = \tan x \Rightarrow du = (1 + \tan^2 x) \cdot dx$

ចំពោះ $x \in [0, \frac{\pi}{4}]$ នោះ $u \in [0, 1]$

គេបាន $I_n + I_{n+2} = \int_0^1 u^n du = \left[\frac{1}{n+1} u^{n+1} \right]_0^1 = \frac{1}{n+1}$

ដូចនេះ $I_n + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ ។

ឧ/បង្ហាញថា $\frac{1}{2(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(n-1)}$ គ្រប់ $n \geq 2$ ៖

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

មាន $I_n + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ នោះ $I_{n-2} + I_n = \frac{1}{n-1}$ គ្រប់ $n \geq 2$ ។

ដោយ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះនោះគេបាន $I_{n+2} \leq I_n \leq I_{n-2}$

$$\text{គេទាញ } \frac{I_n + I_{n+2}}{2} \leq I_n \leq \frac{I_{n-2} + I_n}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } \frac{1}{2(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(n-1)} \quad \text{គ្រប់ } n \geq 2 \quad \text{។}$$

គ/គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) \text{ ៖}$

$$\text{ដោយ } \frac{1}{2(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(n-1)} \quad \text{គ្រប់ } n \geq 2$$

គុណអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពនឹង n គេបាន ៖

$$\frac{n}{2(n+1)} \leq nI_n \leq \frac{n}{2(n-1)} \quad \text{ដោយ } \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{n}{2(n-1)} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{n}{2(n+1)} = \frac{1}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } \lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) = \frac{1}{2} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៤

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេមានសមីការ $z^3 - (4 + 3i)z^2 + 2(1 + 5i)z + 4(1 - 2i) = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត α ដើម្បីឲ្យ $z = \alpha$ ជាឫសមួយរបស់(E) ។

ខ/ចូរសរសេរសមីការ(E) ជា រាង $(z - \alpha)(z^2 + pz + q) = 0$

ដែល p និង q ជាចំនួនកុំផ្លិចត្រូវកំណត់ ។

គ/ដោះស្រាយសមីការ(E) ក្នុងសំណុំកុំផ្លិច ។

II-គេមានអនុគមន៍ $f(n) = \frac{an^2 + bn + c}{2^n}$ ដែល $n \in \mathbb{N}$

ក/កំណត់បីចំនួនពិត a, b, c ដើម្បីឲ្យបាន

$f(n + 1) - f(n) = \frac{n^2}{2^n}$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

ខ/ទាញរកផលបូក $S_n = \frac{1^2}{2} + \frac{2^2}{2^2} + \frac{3^2}{2^3} + \dots + \frac{n^2}{2^n}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

រួចគណនាលីមីតនៃ S_n កាលណា $n \rightarrow +\infty$ ។

III-គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^1 \sqrt{\frac{x}{x^3+1}} \cdot dx$

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល (E): $xy' + 3y = 4x + 9$

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត α និង β ដើម្បីឲ្យអនុគមន៍ $y_1 = \alpha x + \beta$

ជាចម្លើយមួយរបស់សមីការ (E) ។

ខ/រកចម្លើយទូទៅរបស់សមីការ (E) ។

ដំណោះស្រាយ

I-គេមានសមីការ $z^3 - (4 + 3i)z^2 + 2(1 + 5i)z + 4(1 - 2i) = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត α ៖

ដើម្បីឲ្យ $z = \alpha$ ជាឬសមួយរបស់(E) លុះត្រាតែវាផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ

គេបាន $\alpha^3 - (4 + 3i)\alpha^2 + 2(1 + 5i)\alpha + 4(1 - 2i) = 0$

$$(\alpha^3 - 4\alpha^2 + 2\alpha + 4) + i(-3\alpha^2 + 10\alpha - 8) = 0$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេទាញ
$$\begin{cases} \alpha^3 - 4\alpha^2 + 2\alpha + 4 = 0 \\ -3\alpha^2 + 10\alpha - 8 = 0 \end{cases}$$

សមមូល
$$\begin{cases} (\alpha - 2)(\alpha^2 - 2\alpha - 2) = 0 \\ (\alpha - 2)(-3\alpha + 4) = 0 \end{cases}$$

គេទាញបាន $\alpha = 2$ ជាឫសតែមួយគត់របស់ប្រពន្ធសមីការខាងលើ

ដូចនេះ $\alpha = 2$ ជាចំនួនពិតដែលត្រូវរក ។

ខ/សរសេរសមីការ(E) ជា រាង $(z - \alpha)(z^2 + pz + q) = 0$

សមីការ $(z - \alpha)(z^2 + pz + q) = 0$ អាចសរសេរជា ៖

$$z^3 + (p - \alpha)z^2 + (q - \alpha p)z - \alpha q = 0 \quad (1)$$

ដោយ $z^3 - (4 + 3i)z^2 + 2(1 + 5i)z + 4(1 - 2i) = 0 \quad (2)$

ធ្វើការប្រៀបធៀបសមីការ(1) និង (2) គេទាញបាន ៖

$$\begin{cases} p - \alpha = -4 - 3i \\ q - \alpha p = 2 + 10i \\ -\alpha q = 4 - 8i \end{cases} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} p - 2 = -4 - 3i \\ q - 2p = 2 + 10i \\ -2q = 4 - 8i \end{cases} \quad (\text{ព្រោះ } \alpha = 2)$$

បន្ទាប់ពីដោះស្រាយគេបាន $p = -2 - 3i$; $q = -2 + 4i$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ (E) : $(z - 2)[z^2 - (2 + 3i)z - 2 + 4i] = 0$ ។

គ/ដោះស្រាយសមីការ(E) ក្នុងសំណុំកុំផ្លិច ៖

គេមាន (E) : $(z - 2)[z^2 - (2 + 3i)z - 2 + 4i] = 0$

គេទាញ $z - 2 = 0$ នាំឲ្យ $z = 2$

ហើយ $z^2 - (2 + 3i)z - 2 + 4i = 0$

$\Delta = (2 + 3i)^2 - 4(-2 + 4i) = 3 - 4i = (2 - i)^2$

គេទាញឬស $\left[\begin{array}{l} z_1 = \frac{2 + 3i - 2 + i}{2} = 2i \\ z_2 = \frac{2 + 3i + 2 - i}{2} = 2 + i \end{array} \right.$

ដូចនេះសំណុំឬសសមីការ $z \in \{2, 2i, 2 + i\}$ ។

II-គេមានអនុគមន៍ $f(n) = \frac{an^2 + bn + c}{2^n}$ ដែល $n \in \mathbb{IN}$

ក/កំណត់បីចំនួនពិត a, b, c ៖

$$f(n+1) - f(n) = \frac{n^2}{2^n} \quad (1)$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{មាន } f(n+1) = \frac{a(n+1)^2 + b(n+1) + c}{2^{n+1}} = \frac{an^2 + (2a+b)n + a+b+c}{2^{n+1}}$$

$$\text{គេបាន } f(n+1) - f(n) = \frac{-an^2 + (2a-b)n + a+b-c}{2^{n+1}} \quad (2)$$

ដោយប្រៀបធៀបសមីការ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$\begin{cases} -a = 2 \\ 2a - b = 0 \\ a + b - c = 0 \end{cases} \text{ នាំឲ្យ } \begin{cases} a = -2 \\ b = -4 \\ c = -6 \end{cases} \text{ ។ ដូច្នេះ: } a = -2, b = -4, c = -6$$

$$\text{ខ/ទាញរកផលបូក } S_n = \frac{1^2}{2} + \frac{2^2}{2^2} + \frac{3^2}{2^3} + \dots + \frac{n^2}{2^n}$$

$$\text{ចំពោះ: } a = -2, b = -4, c = -6 \text{ គេបាន } f(n) = -\frac{2n^2 + 4n + 6}{2^n}$$

$$\text{និង } f(n+1) - f(n) = \frac{n^2}{2^n} \quad (\text{តាមសម្រាយខាងលើ}) \text{ ។}$$

$$\text{គេបាន } S_n = \sum_{k=1}^n \frac{k^2}{2^k} = \sum_{k=1}^n [f(k+1) - f(k)] = f(n+1) - f(1)$$

$$\text{តែ } f(1) = -\frac{2+4+6}{2} = -6 \text{ និង } f(n+1) = -\frac{n^2 + 4n + 6}{2^n}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ $S_n = 6 - \frac{n^2 + 4n + 6}{2^n}$ និង $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = 6$ ។

III-គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^1 \sqrt{\frac{x}{x^3 + 1}} \cdot dx$

គេអាចសរសេរ $I = \int_0^1 \frac{x^{\frac{1}{2}} \cdot dx}{\sqrt{x^3 + 1}}$ តាង $t = x^{\frac{3}{2}}$ នោះ $dt = \frac{3}{2} x^{\frac{1}{2}} \cdot dx$

បើ $x = 0$ នោះ $t = 0$ និង $x = 1$ នោះ $t = 1$ ។

គេបាន $I = \frac{2}{3} \int_0^1 \frac{dt}{\sqrt{t^2 + 1}}$ តាង $t = \tan \varphi$ នោះ $dt = (1 + \tan^2 \varphi) d\varphi$

បើ $t = 0$ នោះ $\varphi = 0$ និង $t = 1$ នោះ $\varphi = \frac{\pi}{4}$ ។

គេបាន $I = \frac{2}{3} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{(1 + \tan^2 \varphi) d\varphi}{\sqrt{1 + \tan^2 \varphi}} = \frac{2}{3} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{d\varphi}{\cos \varphi} = \frac{2}{3} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{\cos \varphi \cdot d\varphi}{1 - \sin^2 \varphi}$

តាង $u = \sin \varphi$ នោះ $du = \cos \varphi \cdot d\varphi$

បើ $\varphi = 0$ នោះ $u = 0$ និង $\varphi = \frac{\pi}{4}$ នោះ $u = \frac{1}{\sqrt{2}}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេបាន
$$I = \frac{2}{3} \int_0^{\frac{1}{\sqrt{2}}} \frac{du}{1-u^2} = \frac{1}{3} \int_0^{\frac{1}{\sqrt{2}}} \left(\frac{1}{1-u} + \frac{1}{1+u} \right) du$$

$$I = \frac{1}{3} \left[-\ln|1-u| + \ln|1+u| \right]_0^{\frac{1}{\sqrt{2}}} = \frac{1}{3} \ln\left(\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1}\right)$$

ដោយ $\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1} = (\sqrt{2}+1)^2$ នោះ $I = \frac{1}{3} \ln(\sqrt{2}+1)^2$

ដូចនេះ $I = \frac{2}{3} \ln(\sqrt{2}+1)$ ។

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល (E): $xy' + 3y = 4x + 9$

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត α និង β

ដើម្បីឲ្យអនុគមន៍ $y_1 = \alpha x + \beta$ ជាចម្លើយមួយរបស់សមីការ (E)

លុះត្រាតែវាផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ (E) ។

គេបាន $xy'_1 + 3y_1 = 4x + 9$ (1)

ដោយ $y_1 = \alpha x + \beta$ នោះ $y'_1 = \alpha$ ។

សមីការ (1) អាចសរសេរ ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\alpha x + 3(\alpha x + \beta) = 4x + 9$$

$$4\alpha x + 3\beta = 4x + 9$$

តើទាញ $\alpha = 1 ; \beta = 3$ ។

ខ/រកចម្លើយទូទៅរបស់សមីការ (E)

តើមាន $xy'_1 + 3y_1 = 4x + 9$ (1)

$$xy' + 3y = 4x + 9 \quad (2)$$

ដកសមីការ (2) និង (1) អង្កនិងអង្កតែបាន ៖

$$x(y' - y'_1) + 3(y - y_1) = 0 \quad (3)$$

តាំង $u = y - y_1$ នៅ៖ $u' = y' - y'_1$

តាមសមីការ (3) តែបាន $xu' + 3u = 0$ នាំឱ្យ $\frac{u'}{u} = -\frac{3}{x}$

ឬ $(\ln u)' = -\frac{3}{x}$ នាំឱ្យ $\ln u = -\int \frac{3}{x} dx = -3 \ln |x| + c_1$

តើទាញ $u = e^{-3 \ln |x| + c_1} = \frac{1}{|x|^3} \cdot e^{c_1} = \frac{k}{x^3} ; k \in \mathbb{R}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយ $u = y - y_1$ នោះ $y = u + y_1 = \frac{k}{x^3} + x + 3$

ដូចនេះ $y = x + 3 + \frac{k}{x^3}$, $k \in \mathbf{IR}$ ជាចម្លើយទូទៅនៃសមីការ(E) ។

វិញ្ញាសាទី១៥

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^a \sqrt{\frac{x}{x^n + a^n}} .dx$ ដែល $a > 0$ ។

ក/កំណត់តម្លៃ n ដើម្បីឲ្យ I_n មានតម្លៃមិនអាស្រ័យនឹង a ។

ខ/គណនា I_n ចំពោះតម្លៃ n ដែលបានរកឃើញខាងលើ ។

II-គេឲ្យសមីការដឺក្រេទីបី (E) : $z^3 - (3 + 4i)z^2 - (1 - 6i)z + 3 - 2i = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត b ដើម្បីឲ្យ $z = ib$ ជាឫសមួយរបស់(E) ។

ខ/បង្ហាញថាសមីការ (E) មានឫសមួយជាចំនួនពិត ហើយឫសពីរ

ទៀតជាចំនួនកុំផ្លិចរួចរកឫសទាំងនោះ ។

គ/ក្នុងប្លង់កុំផ្លិចប្រកបដោយតម្រុយអរតូណរម៉ាល់ (o, \vec{i}, \vec{j})

គេមានបីចំនុច A, B, C មានអាហ្វិក z_1, z_2, z_3 ជាឫសនៃ (E) ។

ចូរដៅចំនុច A, B, C រួចរកប្រភេទនៃត្រីកោណ ABC ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-គេមានស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_1 = -1 \text{ និង } u_{n+1} = \sqrt{1 + \frac{1}{n}} u_n + \frac{\sqrt{n+1}}{2^n} \text{ គ្រប់ } n \in \mathbb{N} \text{ ។}$$

ក/រកប្រភេទនៃស្វ៊ីត $v_n = \frac{u_{n+1}}{\sqrt{n+1}} - \frac{u_n}{\sqrt{n}}$ រួចគណនា $S_n = \sum_{k=1}^n v_k$ ។

ខ/ទាញរកតួទូទៅ u_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល ៖

$$(E): x^2 y'' + (4x - 2x^2) y' + 2(x - 1)^2 y = 0$$

$$(F): y'' - 2y' + 2y = 0$$

ក/ចូរបង្ហាញថាបើ $y = x^2 f(x)$ ជាចម្លើយរបស់សមីការ (F)

នោះអនុគមន៍ f ជាចម្លើយរបស់សមីការ (E) ។

ខ/ដោះស្រាយសមីការ (F) រួចទាញរកចម្លើយរបស់សមីការ (E) ។

គណិតវិទ្យាអហារូបករណ៍

ដំណោះស្រាយ

I-ក/កំណត់តម្លៃ n ដើម្បីឲ្យ I_n មានតម្លៃមិនអាស្រ័យនឹង a

$$\text{គេមាន } I_n = \int_0^a \sqrt{\frac{x}{x^n + a^n}} \cdot dx \text{ ដែល } a > 0$$

$$\text{តាង } x = at \text{ នោះ } dx = a \cdot dt$$

$$\text{បើ } x = 0 \text{ នោះ } t = 0 \text{ ហើយ } x = a \text{ នោះ } t = 1$$

$$\text{គេបាន } I_n = \int_0^1 \sqrt{\frac{at}{a^n t^n + a^n}} a \cdot dt = (a)^{\frac{3-n}{2}} \int_0^1 \frac{t^{\frac{1}{2}} dt}{\sqrt{t^3 + 1}}$$

$$\text{ដើម្បីឲ្យ } I_n \text{ មានតម្លៃមិនអាស្រ័យនឹង } a \text{ លុះត្រាតែ } \frac{3-n}{2} = 0$$

$$\text{គេទាញបាន } n = 3 \text{ ។}$$

ខ/គណនា I_n ចំពោះតម្លៃ n ដែលបានរកឃើញខាងលើ

$$\text{បើ } n = 3 \text{ គេបាន } I_3 = \int_0^1 \frac{t^{\frac{1}{2}} dt}{\sqrt{t^3 + 1}} \text{ តាង } u = t^{\frac{3}{2}} \text{ នោះ } du = \frac{3}{2} t^{\frac{1}{2}} \cdot dt$$

$$\text{បើ } t = 0 \text{ នោះ } u = 0 \text{ និង } t = 1 \text{ នោះ } u = 1 \text{ ។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេបាន $I_3 = \frac{2}{3} \int_0^1 \frac{du}{\sqrt{u^2+1}} = \frac{2}{3} \left[\ln |u + \sqrt{u^2+1}| \right]_0^1 = \frac{2}{3} \ln(1 + \sqrt{2})$

ដូចនេះ $I_3 = \frac{2}{3} \ln(1 + \sqrt{2})$ ។

II-គេឲ្យសមីការដឺក្រេទីបី (E) : $z^3 - (3 + 4i)z^2 - (1 - 6i)z + 3 - 2i = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត b

ដើម្បីឲ្យ $z = ib$ ជាឫសមួយរបស់(E) លុះត្រាតែវាផ្ទៀងផ្ទាត់(E)

គេបាន $i^3 b^3 - (3 + 4i)i^2 b^2 - (1 - 6i)ib + 3 - 2i = 0$

$$-ib^3 + 3b^2 + 4ib^2 - ib - 6b + 3 - 2i = 0$$

$$(3b^2 - 6b + 3) + i(-b^3 + 4b^2 - b - 2) = 0$$

គេទាញ $\begin{cases} 3b^2 - 6b + 3 = 0 & (1) \\ -b^3 + 4b^2 - b - 2 = 0 & (2) \end{cases}$

តាម (1) គេបាន $3(b-1)^2 = 0$ នាំឲ្យ $b = 1$ ។

យក $b = 1$ ជួសក្នុង (2) គេបាន $-1 + 4 - 1 - 2 = 0$ ផ្ទៀងផ្ទាត់។

ដូចនេះ $b = 1$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ខ/បង្ហាញថាសមីការ (E) មានឫសមួយជាចំនួនពិត ៖

តាង $z = a$ ជាឫសពិតរបស់សមីការ (E) គេបាន ៖

$$a^3 - (3 + 4i)a^2 - (1 - 6i)a + 3 - 2i = 0$$

$$a^3 - 3a^2 - 4ia^2 - a + 6ia + 3 - 2i = 0$$

$$(a^3 - 3a^2 - a + 3) + i(-4a^2 + 6a - 2) = 0$$

$$\text{គេទាញបាន} \begin{cases} a^3 - 3a^2 - a + 3 = 0 \\ -4a^2 + 6a - 2 = 0 \end{cases} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} (a - 3)(a - 1)(a + 1) = 0 \\ (a - 1)(-4a + 2) = 0 \end{cases}$$

ប្រពន្ធសមីការមានឫសតែមួយគត់គឺ $a = 1$ ។

ដោះស្រាយសមីការ (E) :

តាមសម្រាយខាងលើគេទាញបាន $z_1 = i$; $z_2 = 1$ ជាឫសនៃ (E)

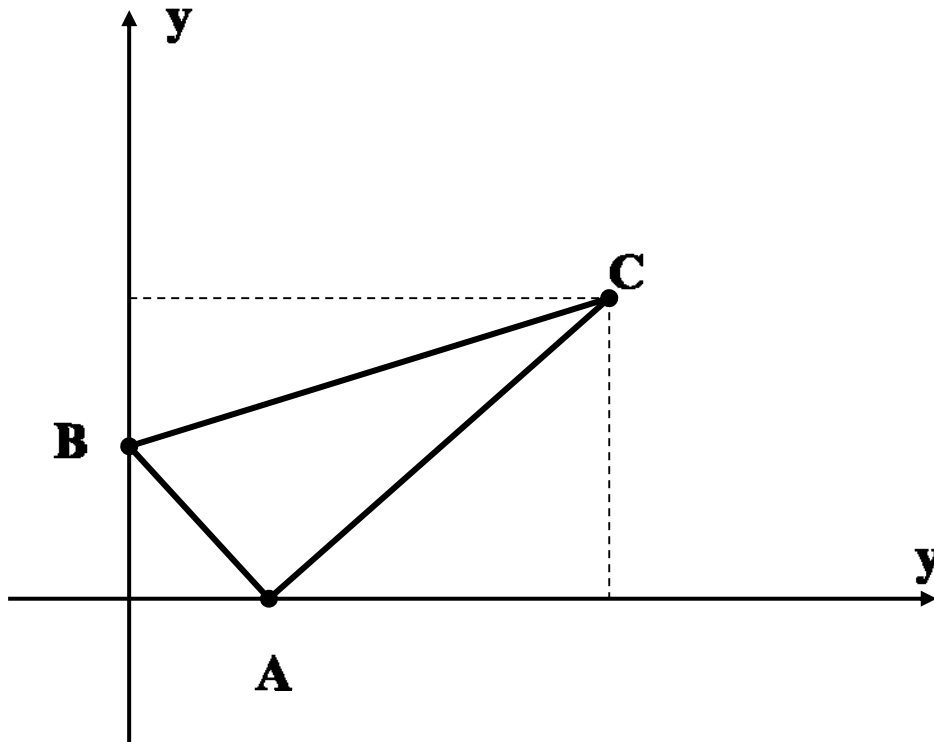
តាមទ្រឹស្តីបទផ្សំត $z_1 + z_2 + z_3 = 3 + 4i$

គេទាញ $z_3 = 3 + 4i - i - 1 = 2 + 3i$ ។

ដូចនេះ $z_1 = i$; $z_2 = 1$, $z_3 = 3 + 2i$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គ/ ដោយចំនុច A, B, C រួចរកប្រភេទនៃត្រីកោណ ABC

គេមាន $A(1); B(i); C(3+2i)$

អាហ្វិកនៃ \overrightarrow{AB} និង \overrightarrow{AC} គឺ $z_B - z_A = -1+i$ និង $z_C - z_A = 2+2i$

គេមាន $\frac{z_C - z_A}{z_B - z_A} = \frac{2+2i}{-1+i} = -2i$ នាំឲ្យ $\text{Arg}\left(\frac{z_C - z_A}{z_B - z_A}\right) = \frac{\pi}{2}$

នាំឲ្យ $\overrightarrow{AB} \perp \overrightarrow{AC}$ ។ ដូចនេះ ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់ A ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-ក/រកប្រភេទនៃស្វ៊ីត $v_n = \frac{u_{n+1}}{\sqrt{n+1}} - \frac{u_n}{\sqrt{n}}$

មាន $u_1 = -1$ និង $u_{n+1} = \sqrt{1 + \frac{1}{n}} u_n + \frac{\sqrt{n+1}}{2^n}$ គ្រប់ $n \in \mathbb{IN}$

គេបាន $u_{n+1} = \frac{\sqrt{n+1}}{\sqrt{n}} u_n + \frac{\sqrt{n+1}}{2^n} = \sqrt{n+1} \left(\frac{u_n}{\sqrt{n}} + \frac{1}{2^n} \right)$

នាំឲ្យ $\frac{u_{n+1}}{\sqrt{n+1}} - \frac{u_n}{\sqrt{n}} = \frac{1}{2^n}$ ឬ $v_n = \frac{1}{2^n}$

គេបាន $\frac{v_{n+1}}{v_n} = \frac{2^n}{2^{n+1}} = \frac{1}{2}$ ថេរ

ដូចនេះ (v_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង $q = \frac{1}{2}$ ។

គណនា $S_n = \sum_{k=1}^n v_k$

គេបាន $S_n = v_1 \times \frac{1-q^n}{1-q}$ តែ $v_1 = \frac{u_2}{\sqrt{2}} - u_1$

និង $u_2 = \sqrt{2}u_1 + \frac{\sqrt{2}}{2} = -\frac{\sqrt{2}}{2}$ នោះ $v_1 = -\frac{1}{2} + 1 = \frac{1}{2}$

គេបាន
$$S_n = \frac{1}{2} \cdot \frac{1 - \frac{1}{2^n}}{1 - \frac{1}{2}} = 1 - \frac{1}{2^n}$$

ដូចនេះ
$$S_n = 1 - \frac{1}{2^n} \quad \text{។}$$

ខ/ទាញរកតួទូទៅ u_n ជាអនុគមន៍នៃ n

គេមាន
$$v_n = \frac{u_{n+1}}{\sqrt{n+1}} - \frac{u_n}{\sqrt{n}}$$

$$\sum_{k=1}^{n-1} v_k = \sum_{k=1}^{n-1} \left(\frac{u_{k+1}}{\sqrt{k+1}} - \frac{u_k}{\sqrt{k}} \right)$$

$$S_{n-1} = \frac{u_n}{\sqrt{n}} - u_1$$

គេទាញ
$$u_n = \sqrt{n}(S_{n-1} + u_1)$$

ដោយ
$$S_{n-1} = 1 - \frac{1}{2^{n-1}}$$
 និង
$$u_1 = -1$$

ដូចនេះ
$$u_n = -\frac{\sqrt{n}}{2^{n-1}} \quad \text{។}$$

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល ៖

$$(E): x^2y'' + (4x - 2x^2)y' + 2(x - 1)^2y = 0$$

$$(F): y'' - 2y' + 2y = 0$$

ក/ការបង្ហាញ

បើ $y = x^2f(x)$ ជាចម្លើយរបស់សមីការ (F) នោះ y, y', y''

ត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងសមីការ (F) ។

គេមាន $y' = 2xf(x) + x^2f'(x)$

$$y'' = 2f(x) + 2xf'(x) + 2xf'(x) + x^2f''(x)$$

$$y'' = 2f(x) + 4xf'(x) + x^2f''(x)$$

យក y, y', y'' ជួសក្នុងសមីការ (F) គេបាន ៖

$$2f(x) + 4xf'(x) + x^2f''(x) - 4xf(x) - 2x^2f'(x) + 2x^2f(x) = 0$$

$$x^2f''(x) + (4x - 2x^2)f'(x) + 2(x - 1)^2f(x) = 0$$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថាអនុគមន៍ f ជាចម្លើយរបស់ (E) ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ខ/ដោះស្រាយសមីការ (F)

$$\text{គេមាន (F): } y'' - 2y' + 2y = 0$$

$$\text{សមីការសម្គាល់ } r^2 - 2r + 2 = 0$$

$$\Delta' = 1 - 2 = -1 = i^2$$

គេទាញបាន $r_1 = 1 - i$; $r_2 = 1 + i$ នាំឱ្យ $\alpha = 1$, $\beta = 1$

$$\text{ដូចនេះ: } y = (A \cos x + B \sin x)e^x ; A, B \in \mathbb{R} \quad \text{។}$$

ទាញរកចម្លើយរបស់សមីការ (E) ៖

$$\text{គេមាន } y = x^2 f(x) \text{ នាំឱ្យ } f(x) = \frac{y}{x^2} = (A \cos x + B \sin x) \frac{e^x}{x^2}$$

$$\text{ដូចនេះ: } f(x) = (A \cos x + B \sin x) \frac{e^x}{x^2} ; A, B \in \mathbb{R} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៦

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \frac{a^{2x}}{1+a^{2x-1}}$ ដែល $a > 0$ និង $a \neq 1$ ។

ចូរស្រាយថាគ្រប់ $\varphi \in \mathbf{IR}$ គេបាន $f(\sin^2 \varphi) + f(\cos^2 \varphi) = a$ ។

II-គេឲ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (a_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} a_1 = 1 \\ a_{n+1} = \frac{a_n}{\sqrt[3]{1+na_n^3}} \end{cases}$

ដែល $n = 1, 2, 3, \dots$ ។

ចូរគណនាកន្សោម a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $z^2 - (4 + 3i)z + a + 9i = 0$

ក/កំណត់តម្លៃ a ដើម្បីឲ្យសមីការ(E)មានឫសមួយជាចំនួនពិត

ហើយឫសមួយទៀតជាចំនួនកុំផ្លិច។

ខ/ដោះស្រាយសមីការ(E) ចំពោះតម្លៃ a ដែលបានរកឃើញខាងលើ

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^{\pi} x \sin^n x \cdot dx$ ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$ ។

ក/ចូរស្រាយថា $I_n = \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx$ ។

ខ/ចំពោះគ្រប់ $n \geq 2$ ស្រាយថា $I_n = \frac{n-1}{n} I_{n-2}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-ស្រាយថាគ្រប់ $\varphi \in \mathbb{R}$ គេបាន $f(\sin^2 \varphi) + f(\cos^2 \varphi) = a$

គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \frac{a^{2x}}{1+a^{2x-1}}$ ដែល $a > 0$ និង $a \neq 1$

យក $u = \sin^2 \varphi$ និង $v = \cos^2 \varphi$ នៅ៖ $u + v = 1$ ។

យើងនឹងស្រាយថាបើ $u + v = 1$ នៅ៖ $f(u) + f(v) = a$ ។

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } f(u) + f(v) &= \frac{a^{2u}}{1+a^{2u-1}} + \frac{a^{2v}}{1+a^{2v-1}} \\ &= \frac{a^{2u}(1+a^{2v-1}) + a^{2v}(1+a^{2u-1})}{(1+a^{2u-1})(1+a^{2v-1})} \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}
 f(u) + f(v) &= \frac{a^{2u} + a^{2u+2v-1} + a^{2v} + a^{2u+2v-1}}{1 + a^{2v-1} + a^{2u-1} + a^{2u+2v-2}} \quad \text{ដោយ } u + v = 1 \\
 &= \frac{a^{2u} + a^{2-1} + a^{2v} + a^{2-1}}{1 + a^{2v-1} + a^{2u-1} + a^{2-2}} \\
 &= \frac{a^{2u} + a^{2v} + 2a}{a^{2u-1} + a^{2v-1} + 2} \\
 &= \frac{a(a^{2u-1} + a^{2v-1} + 2)}{a^{2u-1} + a^{2v-1} + 2} = a
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ $f(\sin^2 \varphi) + f(\cos^2 \varphi) = a \quad \checkmark$

II-គណនាកន្សោម a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

គេមាន $a_1 = 1$, $a_{n+1} = \frac{a_n}{\sqrt[3]{1 + na_n^3}}$ ដែល $n = 1, 2, 3, \dots \quad \checkmark$

លើកអង្គទាំងពីរជាគូបគេបាន $a_{n+1}^3 = \frac{a_n^3}{1 + na_n^3}$

គេទាញ $\frac{1}{a_{n+1}^3} = \frac{1 + na_n^3}{a_n^3} = \frac{1}{a_n^3} + n$ ឬ $\frac{1}{a_{n+1}^3} - \frac{1}{a_n^3} = n$

គេបាន $\sum_{k=1}^{n-1} \left(\frac{1}{a_{k+1}^3} - \frac{1}{a_k^3} \right) = \sum_{k=1}^{n-1} (k)$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{នាំឲ្យ } \left(\frac{1}{a_2^3} - \frac{1}{a_1^3}\right) + \left(\frac{1}{a_3^3} - \frac{1}{a_2^3}\right) + \dots + \left(\frac{1}{a_n^3} - \frac{1}{a_{n-1}^3}\right) = \frac{(n-1)n}{2}$$

$$\text{ឬ } \frac{1}{a_n^3} - \frac{1}{a_1^3} = \frac{n^2 - n}{2} \quad \text{ដោយ } a_1 = 1$$

$$\text{ដូចនេះ } a_n = \sqrt[3]{\frac{2}{n^2 - n + 2}} \quad \text{។}$$

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $z^2 - (4 + 3i)z + a + 9i = 0$

ក/កំណត់តម្លៃ a ៖

តាង $z = \alpha$ ជាឫសពិតមួយរបស់សមីការ (E) នោះវាផ្ទៀងផ្ទាត់

នឹងសមីការ (E) គឺ $\alpha^2 - (4 + 3i)\alpha + a + 9i = 0$

$$\text{ឬ } (\alpha^2 - 4\alpha + a) + i(3\alpha - 9) = 0 \quad \text{នាំឲ្យ } \begin{cases} \alpha^2 - 4\alpha + a = 0 \\ 3\alpha - 9 = 0 \end{cases}$$

គេទាញ $\alpha = 3$ ហើយ $9 - 4(3) + a = 0$ នោះ $a = 3$ ។

ដូចនេះ $a = 3$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ/ដោះស្រាយសមីការ(E) ៖

តាមទ្រឹស្តីបទវ្យែត បើ α, β ជាឫសរបស់សមីការ (E) នោះគេបាន

$\alpha + \beta = 4 + 3i$ តែតាមសម្រាយខាងលើ $\alpha = 3$ នោះ $\beta = 1 + 3i$ ។

ដូចនេះឫសសមីការគឺ $\alpha = 3 ; \beta = 1 + 3i$ ។

$$\text{IV-ក/ស្រាយថា } I_n = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx$$

$$\text{គេមាន } I_n = \int_0^{\pi} x \sin^n x \cdot dx \text{ ដែល } n = 0, 1, 2, \dots$$

$$\text{តាង } x = \pi - t \text{ នោះ } dx = -dt$$

$$\text{បើ } x = 0 \text{ នោះ } t = \pi \text{ និង } x = \pi \text{ នោះ } t = 0$$

$$\text{គេបាន } I_n = \int_{\pi}^0 (\pi - t) \sin^n(\pi - t) (-dt)$$

$$I_n = \int_0^{\pi} (\pi - t) \sin^n t \cdot dt = \pi \int_0^{\pi} \sin^n t \cdot dt - \int_0^{\pi} t \sin^n t \cdot dt$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$I_n = \pi \int_0^{\pi} \sin^n x \cdot dx - I_n \quad \text{នាំឱ្យ} \quad I_n = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} \sin^n x \cdot dx \quad (1)$$

$$\text{គេមាន} \quad \int_0^{\pi} \sin^n x \cdot dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx + \int_{\frac{\pi}{2}}^{\pi} \sin^n x \cdot dx \quad (2)$$

តាំង $x = \pi - t$ នៅ៖ $dx = -dt$

បើ $x = \frac{\pi}{2}$ នៅ៖ $t = \frac{\pi}{2}$ និង $x = \pi$ នៅ៖ $t = 0$

$$\text{គេបាន} \quad \int_{\frac{\pi}{2}}^{\pi} \sin^n x \cdot dx = \int_{\frac{\pi}{2}}^0 \sin^n(\pi - t)(-dt) = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n t \cdot dt \quad (3)$$

$$\text{តាម (2) និង (3) គេបាន} \quad \int_0^{\pi} \sin^n x \cdot dx = 2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx \quad (4)$$

យក (4) ជំនួសក្នុង (1) គេបាន $I_n = \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx$ ពិត ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ/ចំពោះគ្រប់ $n \geq 2$ ស្រាយថា $I_n = \frac{n-1}{n} I_{n-2}$

$$\text{គេមាន } I_n = \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx = \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^{n-1} x \cdot \sin x \cdot dx$$

$$\text{តាង } \begin{cases} u = \sin^{n-1} x \\ dv = \sin x \cdot dx \end{cases} \quad \text{នាំឲ្យ} \quad \begin{cases} du = (n-1) \cos x \sin^{n-2} x \cdot dx \\ v = \int \sin x \cdot dx = -\cos x \end{cases}$$

$$I_n = \pi \left[-\sin^{n-1} x \cos x \right]_0^{\frac{\pi}{2}} + (n-1) \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x \sin^{n-2} x \cdot dx$$

$$I_n = (n-1) \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} (1 - \sin^2 x) \sin^{n-2} x \cdot dx$$

$$I_n = (n-1) \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^{n-2} x \cdot dx - (n-1) \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx$$

$$I_n = (n-1) I_{n-2} - (n-1) I_n$$

$$\text{គេទាញ } n I_n = (n-1) I_{n-2} \quad \text{ឬ} \quad I_n = \frac{n-1}{n} I_{n-2} \quad \text{។}$$

$$\text{ដូចនេះ } I_n = \frac{n-1}{n} I_{n-2} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៧

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអនុគមន៍ f កំណត់ដោយ ៖

$$f_m(x) = x^3 - (m + 4)x^2 + 2(2m + 3)x - 4m + 3 \text{ មានក្រិប } (c_m)$$

(m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រពិត) ។

ចូរកំណត់សមីការបន្ទាត់ថេរ (Δ) មួយដែលប៉ះនឹងខ្សែកោង (c_m)

ជានិច្ចគ្រប់តម្លៃ m ។

II-គេឲ្យស្លឹក (a_n) កំណត់ដោយ
$$\begin{cases} a_1 = 1 \\ a_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{1}{2^n}) \end{cases}$$

ដែល $n = 1, 2, 3, \dots$ ។

ក/រកប្រភេទនៃស្លឹក $b_n = a_n - \frac{n}{2^n}$ ។

ខ/គណនា a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

III-គេឲ្យអាំងតេក្រាល ៖

$$I_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\sin^n x}{\sin^n x + \cos^n x} .dx \quad \text{និង} \quad J_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\cos^n x}{\sin^n x + \cos^n x} .dx$$

ក/ចូរស្រាយថា $I_n = J_n$ ។

ខ/គណនា I_n និង J_n ។

IV-គេឲ្យ f ជាអនុគមន៍កំណត់ពីសំណុំ \mathbb{R} ទៅ \mathbb{R} ហើយផ្ទៀងផ្ទាត់

$$\text{សមីការ } f(x+1) + x^2 f(x^3 + 1) = x^3 + \sqrt[3]{x} \quad \text{គ្រប់ } x \in \mathbb{R} \text{ ។}$$

ចូរគណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_1^2 f(x).dx$ ។

V-ចូរកំណត់ចំនួនកុំផ្លិច z ដែលមានម៉ូឌុល $|z|$ ដោយដឹងថា ៖

$$|z| + (1 + i)z = 4 + 7i \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-កំណត់សមីការបន្ទាត់ថេរ (Δ)

គេមាន $f_m(x) = x^3 - (m + 4)x^2 + 2(2m + 3)x - 4m + 3$

តាង (Δ): $y = \alpha x + \beta$ ជាបន្ទាត់ថេរដែលប៉ះនឹង (c_m) ត្រង់ចំនុច

$M_0(x_0, y_0)$ ចំពោះគ្រប់ $m \in \mathbb{R}$ ។

សមមូលគេបាន $\begin{cases} f(x_0) = \alpha x_0 + \beta \\ f'(x_0) = \alpha \end{cases}$

ដោយ $f'(x) = 3x^2 - 2(m + 4)x + 2(2m + 3)$

គេបាន $\begin{cases} x_0^3 - (m + 4)x_0^2 + 2(2m + 3)x_0 - 4m + 3 = \alpha x_0 + \beta \\ 3x_0^2 - 2(m + 4)x_0 + 2(2m + 3) = \alpha \end{cases}$

សមមូល $\begin{cases} x_0^3 - 4x_0^2 + 6x_0 - \alpha x_0 - \beta + 3 = m(x_0^2 - 4x_0 + 4) \\ 3x_0^2 - 8x_0 + 6 - \alpha = m(2x_0 - 4) \end{cases}$

ប្រពន្ធនេះពិត $\forall m \in \mathbb{R}$ លុះត្រាតែ ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{cases} x_0^3 - 4x_0^2 + 6x_0 - \alpha x_0 - \beta + 3 = 0 & (1) \\ x_0^2 - 4x_0 + 4 = 0 & (2) \\ 3x_0^2 - 8x_0 + 6 - \alpha = 0 & (3) \\ 2x_0 - 4 = 0 & (4) \end{cases}$$

តាមសមីការ (2) និង (4) គេទាញបាន $x_0 = 2$ ។

តាមសមីការ (3) គេបាន $3(2)^2 - 8(2) + 6 - \alpha = 0$ នាំឱ្យ $\alpha = 2$

តាម (1) គេបាន $8 - 16 + 12 - 4 - \beta + 3 = 0$ នាំឱ្យ $\beta = 3$ ។

ដូចនេះ $(\Delta): y = 2x + 3$ ។

II-ក/រកប្រភេទនៃស្វ៊ីត $b_n = a_n - \frac{n}{2^n}$

គេបាន $b_n = a_n - \frac{n}{2^n}$ នាំឱ្យ $b_{n+1} = a_{n+1} - \frac{n+1}{2^{n+1}}$

ដោយ $a_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{1}{2^n})$

គេបាន $b_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{1}{2^n}) - \frac{n+1}{2^{n+1}} = \frac{1}{2}(a_n - \frac{1}{2^n}) = \frac{1}{2}b_n$

ដូចនេះ (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេស៊ុង $q = \frac{1}{2}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ/គណនា a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

ដោយ (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង $q = \frac{1}{2}$ និងតួទីមួយ

$$b_1 = a_1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2} \quad \text{នោះ: } b_n = b_1 \times q^{n-1} = \frac{1}{2} \times \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} = \frac{1}{2^n}$$

$$\text{តាម } b_n = a_n - \frac{n}{2^n} \quad \text{នោះ: } a_n = b_n + \frac{n}{2^n} = \frac{1}{2^n} + \frac{n}{2^n} = \frac{n+1}{2^n}$$

$$\text{ដូចនេះ: } a_n = \frac{n+1}{2^n} \quad \text{។}$$

III- /ចូរស្រាយថា $I_n = J_n$

$$\text{មាន } I_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\sin^n x}{\sin^n x + \cos^n x} .dx \quad \text{និង } J_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\cos^n x}{\sin^n x + \cos^n x} .dx$$

$$\text{ចំពោះ: } I_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\sin^n x}{\sin^n x + \cos^n x} .dx \quad \text{តាង } x = \frac{\pi}{2} - t \quad \text{នោះ: } dx = -dt$$

$$\text{បើ } x = \frac{\pi}{6} \quad \text{នោះ: } t = \frac{\pi}{3} \quad \text{និង } x = \frac{\pi}{3} \quad \text{នោះ: } t = \frac{\pi}{6}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

គេបាន
$$I_n = \int_{\frac{\pi}{3}}^{\frac{\pi}{6}} \frac{\sin^n(\frac{\pi}{2} - t)}{\sin^n(\frac{\pi}{2} - t) + \cos^n(\frac{\pi}{2} - t)} \cdot (-dt)$$

$$I_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\cos^n t}{\cos^n t + \sin^n t} \cdot dt = J_n$$

ដូចនេះ $I_n = J_n$ ។

ខ/គណនា I_n និង J_n ៖

គេបាន
$$I_n + J_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\sin^n x}{\sin^n x + \cos^n x} \cdot dx + \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\cos^n x}{\sin^n x + \cos^n x} \cdot dx$$

$$I_n + J_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} dx = \frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{6} = \frac{\pi}{6} \quad \text{តែ } I_n = J_n$$

នោះ $2I_n = 2J_n = \frac{\pi}{6}$ នាំឱ្យ $I_n = J_n = \frac{\pi}{12}$ ។

ដូចនេះ $I_n = \frac{\pi}{12}$ និង $J_n = \frac{\pi}{12}$ ។

គណិតវិទ្យាអនេកលក្ខណ៍

$$\text{IV-គណនាអាំងតេក្រាល } I = \int_1^2 f(x).dx$$

$$\text{-បើគេតាង } x = t + 1 \text{ នោះ } dx = dt$$

$$\text{ចំពោះ } x = 1 \text{ នោះ } t = 0 \text{ និង } x = 2 \text{ នោះ } t = 1 \text{ ។}$$

$$\text{គេបាន } I = \int_1^2 f(x).dx = \int_0^1 f(t+1).dt \quad (1)$$

$$\text{-បើគេតាង } x = t^3 + 1 \text{ នោះ } dx = 3t^2 dt$$

$$\text{ចំពោះ } x = 1 \text{ នោះ } t = 0 \text{ និង } x = 2 \text{ នោះ } t = 1 \text{ ។}$$

$$\text{គេបាន } I = \int_1^2 f(x).dx = 3 \int_0^1 t^2 f(t+1).dt$$

$$\text{ឬ } \frac{1}{3}I = \int_0^1 t^2 f(t^3 + 1).dt \quad (2)$$

បូកសមីការ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$I + \frac{1}{3}I = \int_0^1 [f(t+1) + t^2 f(t^3 + 1)].dt$$

$$\text{ដោយ } f(x+1) + x^2 f(x^3 + 1) = x^3 + \sqrt[3]{x} \text{ គ្រប់ } x \in \mathbb{R} \text{ ។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{គេបាន } \frac{4}{3}I = \int_0^1 (t^3 + \sqrt[3]{t}) \cdot dt = \left[\frac{1}{4}t^4 + \frac{3}{4}t^{\frac{4}{3}} \right]_0^1 = 1$$

$$\text{ដូចនេះ } I = \frac{3}{4} \quad \text{។}$$

V- កំណត់ចំនួនកុំផ្លិច z ដែលមានម៉ូឌុល $|z|$

$$\text{គេមាន } |z| + (1+i)z = 4 + 7i \quad (1)$$

តាង $z = x + iy$ ដែល $x, y \in \mathbb{R}$ ។ សមីការ (1) អាចសរសេរ ៖

$$\sqrt{x^2 + y^2} + (1+i)(x + iy) = 4 + 7i$$

$$\sqrt{x^2 + y^2} + x + iy + ix - y = 4 + 7i$$

$$(\sqrt{x^2 + y^2} + x - y) + i(x + y) = 4 + 7i$$

$$\text{គេទាញបាន } \begin{cases} x + y = 7 & (2) \\ \sqrt{x^2 + y^2} + x - y = 4 & (3) \end{cases}$$

បន្ទាប់ពីដោះស្រាយគេបានគូចម្លើយ $x = 3, y = 4$

ដូចនេះចំនួនកុំផ្លិចដែលត្រូវរកគឺ $z = 3 + 4i$ ។

វិញ្ញាសាទី១៨

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអនុគមន៍ f កំណត់ដោយ $f(x) = \frac{(3m + 1)x + m - m^2}{x + m}$

ដែល m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រ និង $m \neq 0$ ។ (H_m) ជាក្រាបតាង f ។

ក/ចូរស្រាយថា f ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើដែនកំណត់របស់វា។

ខ/កំណត់សមីការបន្ទាត់នឹងមួយដែលប៉ះ (H_m) ជានិច្ចគ្រប់ m ។

II-គេមានអនុគមន៍ $g(x) = 2\cos^2 x - \cos x + 1$ ដែល $x \in \mathbb{R}$

ក/ចូរកំណត់តម្លៃតូចបំផុតនៃ $g(x)$ ។

ខ/តាង $S_n = \sum_{k=0}^n g(\frac{x}{2^k})$ ។ ចូរគណនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

III-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^1 \frac{t^{3n}}{1+t^3} dt$ ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$ ។

ចូរគណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$ ។

IV-ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោមក្នុងសំណុំកុំផ្លិច ៖

$$\text{ក/ } z^2 - 4z + 7 - 4i = 0$$

$$\text{ខ/ } (1+i)z^2 - 2(1+3i)z + 1 + 5i = 0 \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-ក/ស្រាយថា f ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើដែនកំណត់របស់វា

$$\text{គឺមាន } f(x) = \frac{(3m+1)x + m - m^2}{x+m}$$

$$\text{ដែនកំណត់ } D_f = \mathbb{R} - \{-m\}$$

ដេរីវេ ៖

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{(3m+1)(x+m) - (3m+1)x - m + m^2}{(x+m)^2} \\ &= \frac{(3m+1)x + 3m^2 + m - (3m+1)x - m + m^2}{(x+m)^2} \\ &= \frac{4m^2}{(x+m)^2} > 0 \quad \forall x \in D_f ; m \neq 0 \end{aligned}$$

ដូចនេះ f ជាអនុគមន៍កើនលើដែនកំណត់ D_f ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ/កំណត់សមីការបន្ទាត់នឹងមួយដែលប៉ះ (H_m) ជានិច្ចគ្រប់ m ៖

តាង (d) : $y = ax + b$ ជាបន្ទាត់ដែលត្រូវរក ។

សមីការអាចស៊ីសចំណុចប្រសព្វរវាង (d) និង (H_m)

$$\frac{(3m + 1)x + m - m^2}{x + m} = ax + b$$

$$(x + m)(ax + b) = (3m + 1)x + m - m^2$$

$$ax^2 + (am + b)x + bm = (3m + 1)x + m - m^2$$

$$ax^2 + (am - 3m + b - 1)x + (bm - m + m^2) = 0 \quad (1)$$

ដើម្បីឲ្យបន្ទាត់ (d) ប៉ះនឹង (H_m) លុះត្រាតែសមីការ(1)មានឫស

ខុបចំពោះគ្រប់តម្លៃ m ពេលគឺ $\Delta = 0$ គ្រប់ m ។

$$\begin{aligned} \Delta &= (am - 3m + b - 1)^2 - 4a(bm - m + m^2) \\ &= (a^2 - 10a + 9)m^2 - 2(a + 3)(b - 1)m + (b - 1)^2 \end{aligned}$$

$$\forall m \in \mathbb{R} : \Delta = 0 \text{ សម្រាប់ } \begin{cases} a^2 - 10a + 9 = 0 \\ (a + 3)(b - 1) = 0 \\ (b - 1)^2 = 0 \end{cases}$$

តែទាញបាន $a = 1, b = 1$ ឬ $a = 9, b = 1$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ $(d_1): y = x + 1$ និង $(d_2): y = 9x + 1$ ។

II- គេមានអនុគមន៍ $g(x) = 2\cos^2 x - \cos x + 1$ ដែល $x \in \mathbf{IR}$

ក/កំណត់តម្លៃតូចបំផុតនៃ $g(x)$

គេមាន $g(x) = 2\cos^2 x - \cos x + 1$

$$= \left(\sqrt{2}\cos x - \frac{1}{2\sqrt{2}}\right)^2 + \frac{7}{8}$$

ដើម្បីឲ្យ $g(x)$ មានតម្លៃតូចបំផុតលុះត្រាតែ ៖

$$\sqrt{2}\cos x - \frac{1}{2\sqrt{2}} = 0 \quad \text{ឬ} \quad \cos x = \frac{1}{4} \quad \text{។}$$

ដូចនេះតម្លៃតូចបំផុតនៃ $g(x)$ គឺ $g_{\min}(x) = \frac{7}{8}$,

ខ/គណនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

គេមាន $S_n = \sum_{k=0}^n g\left(\frac{x}{2^k}\right)$ ដោយ $2\cos^2 x - 1 = \cos 2x$

នោះ $g(x) = 2\cos^2 x - 1 - \cos x = \cos 2x - \cos x$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេរូបករណ៍

គេបាន
$$S_n = \sum_{k=0}^n \left(\cos \frac{x}{2^{k-1}} - \cos \frac{x}{2^k} \right) = \cos 2x - \cos \frac{x}{2^n}$$

ដូចនេះ
$$\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\cos 2x - \cos \frac{x}{2^n} \right) = \cos 2x - 1 = -2 \sin^2 x$$

III-គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (n I_n)$

គេមាន
$$I_n = \int_0^1 \frac{t^{3n}}{1+t^3} dt \quad \text{ដែល } n = 0, 1, 2, \dots$$

គេបាន
$$I_{n+1} = \int_0^1 \frac{t^{3n+3}}{1+t^3} dt$$

$$I_n + I_{n+1} = \int_0^1 \frac{t^{3n} + t^{3n+3}}{1+t^3} dt = \int_0^1 t^{3n} dt = \left[\frac{t^{3n+1}}{3n+1} \right]_0^1 = \frac{1}{3n+1}$$

$$I_n + I_{n+1} = \frac{1}{3n+1} \quad (1) \quad \text{និង} \quad I_{n-1} + I_n = \frac{1}{3n-2} \quad (2)$$

គ្រប់ $t \in [0, 1]$ គេមាន $t^{3n} \geq t^{3n+3}$ នាំឲ្យ $\frac{t^{3n}}{1+t^3} \geq \frac{t^{3n+3}}{1+t^3}$

គេទាញ
$$\int_0^1 \frac{t^{3n}}{1+t^3} dt \geq \int_0^1 \frac{t^{3n+3}}{1+t^3} dt \quad \text{ឬ} \quad I_n \geq I_{n+1} \quad \text{គ្រប់ } n = 0, 1, 2, \dots$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

នាំឲ្យ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។ តាមលក្ខណៈនៃស្វ៊ីតចុះគេបាន ៖

$$I_{n+1} \leq I_n \leq I_{n-1} \quad \text{នាំឲ្យ} \quad \frac{I_{n+1} + I_n}{2} \leq I_n \leq \frac{I_n + I_{n-1}}{2} \quad (3)$$

យកទំនាក់ទំនង(1)និង(2)ជំនួសក្នុង(3)គេបាន ៖

$$\frac{1}{6n+2} \leq I_n \leq \frac{1}{6n-4} \quad \text{នាំឲ្យ} \quad \frac{n}{6n+2} \leq nI_n \leq \frac{n}{6n-4}$$

$$\text{ដោយ} \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{6n+2} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{6n-4} = \frac{1}{6}$$

$$\text{ដូចនេះ} \quad \lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) = \frac{1}{6} \quad \text{។}$$

IV-ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោមក្នុងសំណុំកុំផ្លិច ៖

$$\text{ក/ } z^2 - 4z + 7 - 4i = 0$$

$$(z-2)^2 - (1+2i)^2 = 0 \quad \text{នាំឲ្យ} \quad z_1 = 3 + 2i, \quad z_2 = 1 - 2i \quad \text{។}$$

$$\text{ខ/ } (1+i)z^2 - 2(1+3i)z + 1+5i = 0$$

$$\text{ដោយ } a + b + c = 0 \quad \text{គេទាញប្រស } z_1 = 1, \quad z_2 = \frac{1+5i}{1+i} = 3 + 2i$$

$$\text{ដូចនេះ} \quad z_1 = 1; \quad z_2 = 3 + 2i \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៩

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^n \frac{dx}{8x^2 + 6x + 1}$ ដែល $n > 0$

គណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចទាញរកលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} I_n$ ។

II-គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \frac{\tan \frac{x}{2}}{\cos x}$ ដែល $x \in (0, \frac{\pi}{2})$ ។

ក/ចូរកំណត់ពីរចំនួនពិត a និង b ដើម្បីបាន ៖

$f(x) = \frac{a}{\sin 2x} + \frac{b}{\sin x}$ គ្រប់ $x \in (0, \frac{\pi}{2})$ ។

ខ/តាង $S_n = \sum_{k=0}^n 2^k f(\frac{x}{2^k})$ ។ គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $x^3 + px + q = 0$

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត p និង q ដើម្បីឲ្យ $x = 1 + 2i$ ជាឫសនៃ (E) ។

ខ/ចំពោះតម្លៃ p និង q ដែលបានរកឃើញខាងលើចូរដោះស្រាយ (E)

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យអនុគមន៍ f កំណត់ដោយ ៖

$$f(x) = \frac{(2m+1)x^2 - (m^2-1)x + 4}{x} \text{ មានក្រាបតំនាង } (c_m)$$

(m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រ និង $m \neq -\frac{1}{2}$) ។

ក/កំណត់សមីការអាស៊ីមតូតទ្រេតនៃក្រាប (c_m) ។

ខ/កំណត់សមីការប៉ារ៉ាបូលនឹង (P) មួយដែលប៉ះនឹងអាស៊ីមតូត

ទ្រេតនៃក្រាប (c_m) ជានិច្ចគ្រប់ m ។ ចូរសង់ (P) ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចទាញរកលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} I_n$

គេមាន $I_n = \int_0^n \frac{dx}{8x^2 + 6x + 1}$ ដែល $n > 0$

តាង $f(x) = \frac{1}{8x^2 + 6x + 1} = \frac{1}{(2x+1)(4x+1)}$

សរសេរ $f(x)$ ជាភាគកាណូនិច្ច $f(x) = \frac{a}{2x+1} + \frac{b}{4x+1}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេបាន $\frac{a}{2x+1} + \frac{b}{4x+1} = \frac{1}{8x^2 + 6x + 1}$

នាំឱ្យ $a(4x+1) + b(2x+1) = 1$

ឬ $(4a + 2b)x + (a + b) = 1$

គេទាញ $\begin{cases} 4a + 2b = 0 \\ a + b = 1 \end{cases}$ នាំឱ្យ $a = -1, b = 2$

គេបាន $f(x) = -\frac{1}{2x+1} + \frac{2}{4x+1}$

$$I_n = \int_0^n f(x).dx = \int_0^n \left(\frac{2}{4x+1} - \frac{1}{2x+1} \right).dx$$

$$= \int_0^n \frac{2dx}{4x+1} - \int_0^n \frac{dx}{2x+1}$$

$$= \frac{1}{2} [\ln |4x+1|]_0^n - \frac{1}{2} [\ln |2x+1|]_0^n$$

$$= \frac{1}{2} \ln(4n+1) - \frac{1}{2} \ln(2n+1) = \ln \sqrt{\frac{4n+1}{2n+1}}$$

ដូចនេះ $I_n = \ln \sqrt{\frac{4n+1}{2n+1}}$ និង $\lim_{n \rightarrow \infty} I_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \ln \sqrt{\frac{4n+1}{2n+1}} = \ln \sqrt{2}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \frac{\tan \frac{x}{2}}{\cos x}$ ដែល $x \in (0, \frac{\pi}{2})$ ។

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត a និង b ៖

គេមាន $f(x) = \frac{a}{\sin 2x} + \frac{b}{\sin x}$ គ្រប់ $x \in (0, \frac{\pi}{2})$

គេបាន $\frac{a}{\sin 2x} + \frac{b}{\sin x} = \frac{\tan \frac{x}{2}}{\cos x}$

$$\frac{a + 2b \cos x}{2 \sin x \cos x} = \frac{\sin \frac{x}{2}}{\cos x \cos \frac{x}{2}} = \frac{4 \sin^2 \frac{x}{2}}{2 \sin x \cos x} = \frac{2(1 - \cos x)}{2 \sin x \cos x}$$

គេទាញបាន $a + b \cos x = 2 - 2 \cos x$ នាំឱ្យ $a = 2, b = -1$ ។

ដូចនេះ $a = 2, b = -1$ ។

ខ/ គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

គេមាន $S_n = \sum_{k=0}^n \frac{1}{2^k} f\left(\frac{x}{2^k}\right)$ ដោយ $f(x) = \frac{2}{\sin 2x} - \frac{1}{\sin x}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } S_n &= \sum_{k=0}^n \left(\frac{1}{2^{k-1} \sin \frac{x}{2^{k-1}}} - \frac{1}{2^k \sin \frac{x}{2^k}} \right) \\ &= \frac{2}{\sin 2x} - \frac{1}{2^n \sin \frac{x}{2^n}} \end{aligned}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2}{\sin 2x} - \frac{1}{2^n \sin \frac{x}{2^n}} \right) = \frac{2}{\sin 2x} - \frac{1}{x}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{2x - \sin 2x}{x \sin 2x} \quad \text{។}$$

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $x^3 + px + q = 0$

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត p និង q

ដើម្បីឲ្យ $x = 1 + 2i$ ជាឫសនៃ (E) លុះត្រាតែវាផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ

$$\text{គេបាន } (1 + 2i)^3 + p(1 + 2i) + q = 0$$

$$1 + 6i - 12 - 8i + p + 2ip + q = 0$$

$$(-11 + p + q) + i(2p - 2) = 0$$

$$\text{គេទាញ } \begin{cases} 2p - 2 = 0 \\ -11 + p + q = 0 \end{cases} \quad \text{នាំឲ្យ } p = 1, q = 10$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ $p = 1, q = 10$ ។

ខ/ ដោះស្រាយសមីការ(E)

ចំពោះ $p = 1, q = 10$ គេបាន $x^3 + x + 10 = 0$

គេអាចសរសេរ $x^3 + 2x^2 - 2x^2 - 4x + 5x + 10 = 0$

$$x^2(x + 2) - 2x(x + 2) + 5(x + 2) = 0$$

$$(x + 2)(x^2 - 2x + 5) = 0$$

-បើ $x + 2 = 0$ នោះ $x = -2$

-បើ $x^2 - 2x + 5 = 0$, $\Delta' = 1 - 5 = -4 = (2i)^2$

គេទាញបាន $x_1 = 1 - 2i$; $x_2 = 1 + 2i$ ។

សរុបមកសមីការមានឫសបី $x \in \{-2, 1 - 2i, 1 + 2i\}$ ។

IV-ក/កំណត់សមីការអាស៊ីមតូតទ្រេតនៃក្រាប(c_m)

$$\text{គេមាន } f(x) = \frac{(2m+1)x^2 - (m^2-1)x + 4}{x}$$

$$\text{គេបាន } f(x) = (2m+1)x - m^2 + 1 + \frac{4}{x} \text{ ដោយ } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4}{x} = 0$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះបន្ទាត់ (d) : $y = (2m + 1)x - m^2 + 1$ ជាអាស៊ីមតូតទ្រេត

របស់ខ្សែកោង(c_m) តាង f ។

ខ/កំណត់សមីការប៉ារ៉ាបូលនឹង(P) ៖

តាង (p) : $y = ax^2 + bx + c$ ជាប៉ារ៉ាបូលនឹងដែលត្រូវរក ។

សមីការអាប៉ូស៊ីសចំណុចប្រសព្វរវាង (P) និង (d) ៖

$$ax^2 + bx + c = (2m + 1)x - m^2 + 1$$

$$ax^2 + (b - 2m - 1)x + m^2 + c - 1 = 0 \quad (1)$$

ដើម្បីឲ្យ (d) ប៉ះនឹង (P) ជានិច្ចគ្រប់ m លុះត្រាតែសមីការ (1)

មានឫសឌុបជានិច្ចគ្រប់ m ពេលគឺគេត្រូវឲ្យ $\Delta = 0$ គ្រប់ m ។

$$\text{គេមាន } \Delta = (b - 2m - 1)^2 - 4a(m^2 + c - 1)$$

$$\Delta = (b - 1)^2 - 4m(b - 1) + 4m^2 - 4am^2 - 4ac + 4a$$

$$\Delta = (4 - 4a)m^2 - 4(b - 1)m + [(b - 1)^2 - 4ac + 4a]$$

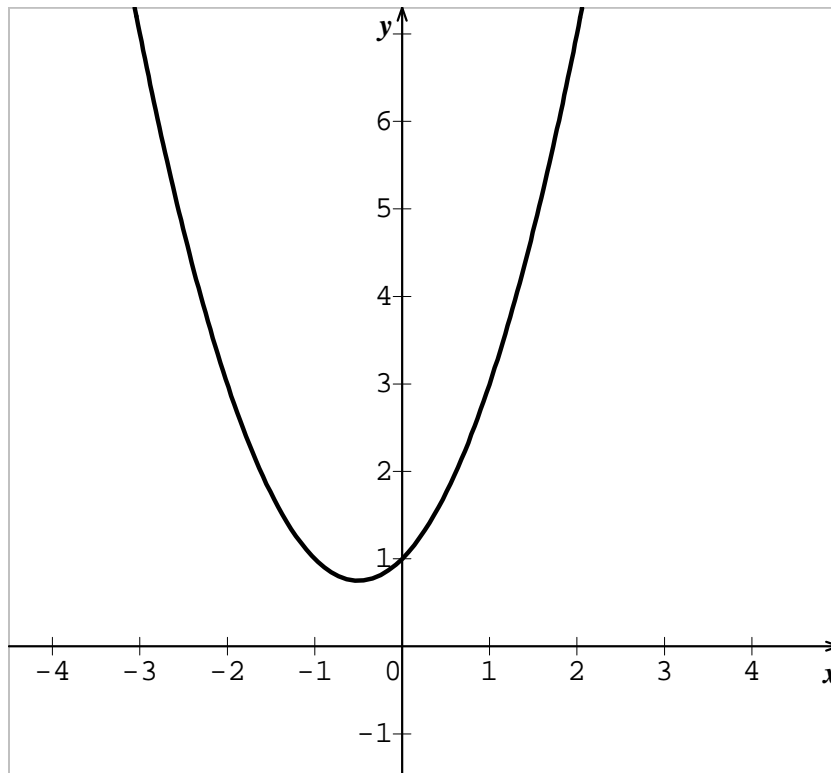
គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ដើម្បីឲ្យ $\Delta = 0$ គ្រប់ m លុះត្រាតែ $\begin{cases} 4 - 4a = 0 \\ b - 1 = 0 \\ (b - 1)^2 - 4ac + 4a = 0 \end{cases}$

គេទាញបាន $a = 1, b = 1, c = 1$ ។

ដូចនេះ (P): $y = x^2 + x + 1$ ជាប៉ារ៉ាបូលដែលត្រូវរក ។

សង់ប៉ារ៉ាបូល (P): $y = x^2 + x + 1$

វិញ្ញាសាទី២០

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_\alpha = \int_0^{\sqrt{\alpha}} x^3 e^{-x^2} .dx$ ដែល $\alpha > 0$ ។

គណនា I_α ជាអនុគមន៍នៃ α រួចគណនា $\lim_{\alpha \rightarrow +\infty} I_\alpha$ ។

II-គេឲ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (t_n) កំណត់ដោយ ៖

$$t_0 = \frac{1}{7} \text{ និងទំនាក់ទំនងកំណើន } t_{n+1} = \frac{\sqrt[3]{t_n}}{\sqrt[3]{1+t_n} - \sqrt[3]{t_n}}$$

ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$ ។

ក/តាង $u_n = \ln(1 + \frac{1}{t_n})$ ។ ស្រាយថា (u_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ។

ខ/គណនាតួ u_n និង t_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

III-រកតម្លៃ x ដើម្បីឲ្យ $y = \cos 2x - 4 \cos^2 \frac{x}{2} + 1$ មានតម្លៃអប្បបរមា

រួចកំណត់តម្លៃអប្បបរមានោះ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យប៉ារ៉ាបូល (P) : $y = x^2 - 4x + 5$

ក/កំណត់កូអរដោនេនៃកំពូល និង កំណុំរបស់ (P) រួចសង់ (P)

ក្នុងតម្រុយអរតូណរម៉ាល់ $(\vec{o}, \vec{i}, \vec{j})$ ។

ខ/គេគូសបន្ទាត់ (d) មួយមានមេគុណប្រាប់ទិស m ចេញពី

ចំណុចនឹង I មួយ ។ បន្ទាត់(d) កាត់ (P) បានពីរចំណុច A និង B ។

កំណត់កូអរដោនេនៃចំណុចនឹង I ដើម្បីឲ្យបន្ទាត់ប៉ះ (P) ត្រង់

ចំណុច A និង B កែងនឹងគ្នាជានិច្ចគ្រប់តម្លៃ m ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនា I_α ជាអនុគមន៍នៃ α រួចគណនា $\lim_{\alpha \rightarrow +\infty} I_\alpha$

គេមាន $I_\alpha = \int_0^{\sqrt{\alpha}} x^3 e^{-x^2} \cdot dx$ ដែល $\alpha > 0$

$$\text{តាង } \begin{cases} u = x^2 \\ dv = x e^{-x^2} dx \end{cases} \quad \text{នាំឲ្យ } \begin{cases} du = 2x \cdot dx \\ v = -\frac{1}{2} e^{-x^2} \end{cases}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}
 \text{គេបាន } I_\alpha &= \left[-\frac{x^2}{2} e^{-x^2} \right]_0^{\sqrt{\alpha}} + \int_0^{\sqrt{\alpha}} x e^{-x^2} \cdot dx \\
 &= -\frac{\alpha}{2} e^{-\alpha} - \left[\frac{1}{2} e^{-x^2} \right]_0^{\sqrt{\alpha}} \\
 &= -\frac{1}{2} \alpha e^{-\alpha} - \left(\frac{1}{2} e^{-\alpha} - \frac{1}{2} \right)
 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } I_\alpha = \frac{1}{2} - \frac{\alpha + 1}{2} e^{-\alpha} \quad \text{និង} \quad \lim_{\alpha \rightarrow +\infty} I_\alpha = \frac{1}{2} \quad \text{។}$$

II-ក/ស្រាយថា (u_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ

$$\text{សម្មតិកម្ម } t_0 = \frac{1}{7} \quad \text{និង} \quad t_{n+1} = \frac{\sqrt[3]{t_n}}{\sqrt[3]{1+t_n} - \sqrt[3]{t_n}}$$

$$\text{គេមាន } u_n = \ln\left(1 + \frac{1}{t_n}\right) \quad \text{នាំឲ្យ} \quad u_{n+1} = \ln\left(1 + \frac{1}{t_{n+1}}\right)$$

$$\text{ដោយ } t_{n+1} = \frac{\sqrt[3]{t_n}}{\sqrt[3]{1+t_n} - \sqrt[3]{t_n}} \quad \text{នោះគេបាន:}$$

$$u_{n+1} = \ln\left(1 + \frac{\sqrt[3]{1+t_n} - \sqrt[3]{t_n}}{\sqrt[3]{t_n}}\right) = \ln\left(\sqrt[3]{1 + \frac{1}{t_n}}\right) = \frac{1}{3} \ln\left(1 + \frac{1}{t_n}\right)$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេបាន $u_{n+1} = \frac{1}{3}u_n$ នាំឱ្យ (u_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង

$$q = \frac{1}{3} \text{ និង } u_0 = \ln\left(1 + \frac{1}{t_0}\right) = \ln 8 \quad \text{។}$$

ខ/គណនាតួ u_n និង t_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

$$\text{តាមរូបមន្ត } u_n = u_0 \times q^n = \left(\frac{1}{3}\right)^n \ln 8$$

$$\text{ហើយ } u_n = \ln\left(1 + \frac{1}{t_n}\right) = \frac{1}{3^n} \ln 8$$

$$\text{គេទាញ } 1 + \frac{1}{t_n} = 8^{\frac{1}{3^n}} \text{ នាំឱ្យ } t_n = \frac{1}{8^{\frac{1}{3^n}} - 1} \quad \text{។}$$

$$\text{ដូចនេះ } u_n = \frac{1}{3^n} \ln 8 \text{ និង } t_n = \frac{1}{8^{\frac{1}{3^n}} - 1} \quad \text{។}$$

III-រកតម្លៃ x

$$\text{គេមាន } y = \cos 2x - 4\cos^2 \frac{x}{2} + 1$$

$$= 2\cos^2 x - 1 - 2(1 + \cos x) + 1$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$y = 2\cos^2 x - 2\cos x - 2$$

$$y = \frac{1}{2}(2\cos x - 1)^2 - \frac{3}{2}$$

ដើម្បីឲ្យ y មានតម្លៃតូចបំផុតលុះត្រាតែ $2\cos x - 1 = 0$

គេបាន $\cos x = \frac{1}{2} = \cos \frac{\pi}{3}$ នាំឲ្យ $x = \pm \frac{\pi}{3} + 2k\pi ; k \in \mathbf{Z}$

ដូចនេះ $x = \pm \frac{\pi}{3} + 2k\pi ; k \in \mathbf{Z}$ និង $y_{\min} = -\frac{3}{2}$ ។

IV-គេឲ្យប៉ារ៉ាបូល (P) : $y = x^2 - 4x + 5$

ក/កំណត់កូអរដោនេនៃកំពូល និង កំណុំរបស់ (P) ៖

គេមាន $y = x^2 - 4x + 5 = (x - 2)^2 + 1$ ឬ $(x - 2)^2 = y - 1$ ។

ដោយប្រៀបធៀបជាមួយសមីការ $(x - h)^2 = 4p(y - k)$

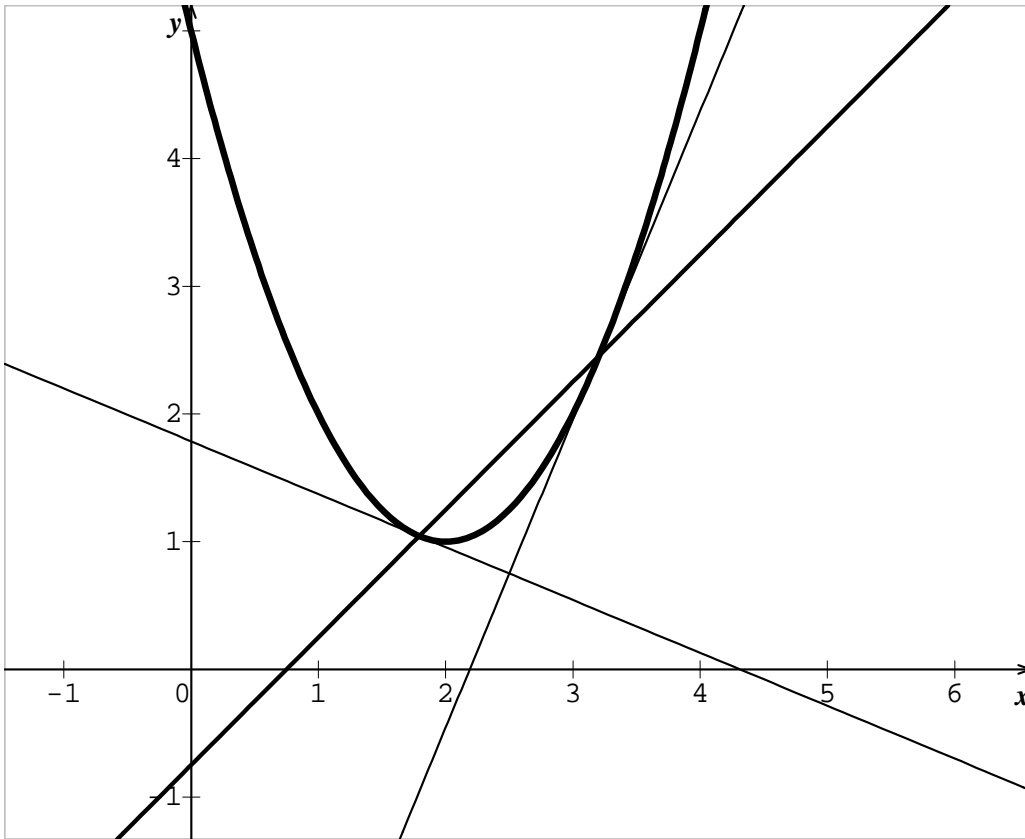
គេទាញ $h = 2 , p = \frac{1}{4} , k = 1$ ។

ដូចនេះកូអរដោនេកំពូល $S(h, k) = S(2, 1)$

និងកំណុំ $F(h, k + p) = F(2; \frac{5}{4})$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ/កំណត់កូអរដោនេនៃចំណុចនឹង I ៖

តាង $I(\alpha, \beta)$ ជាចំណុចនឹងដែលត្រូវរក ។

សមីការបន្ទាត់ (d) : $y = m(x - \alpha) + \beta$

សមីការអាចស៊ីសចំណុចប្រសព្វរវាង (d) និង (P) ៖

$$x^2 - 4x + 5 = mx - m\alpha + \beta \quad \text{ឬ} \quad x^2 - (m + 4)x + m\alpha - \beta + 5 = 0 \quad (1)$$

មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ប៉ះ (P) ត្រង់ A និង B គឺ ៖

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរមករណ៍

$$y'_A = 2x_A - 4 \quad \text{និង} \quad y'_B = 2x_B - 4 \quad \text{។}$$

ដើម្បីឲ្យបន្ទាត់ប៉ះ (P) ត្រង់ចំណុច A និង B កែងនឹងគ្នាជានិច្ច

$$\text{គ្រប់តម្លៃ } m \text{ លុះត្រាតែ } y'_A \cdot y'_B = -1 \quad \text{គ្រប់ } m \quad \text{។}$$

$$\text{គេបាន } (2x_A - 4)(2x_B - 4) = -1$$

$$4x_A x_B - 8(x_A + x_B) + 17 = 0 \quad (1)$$

ដោយ x_A និង x_B ជាឫសនៃសមីការ (1) នោះតាមទ្រឹស្តីបទវ្យែត

$$\text{គេបាន } \begin{cases} x_A + x_B = m + 4 & (2) \\ x_A x_B = m\alpha - \beta + 5 & (3) \end{cases}$$

យក (2) និង (3) ជួសក្នុង (1) គេបាន ៖

$$4(m\alpha - \beta + 5) - 8(m + 4) + 7 = 0$$

$$(4\alpha - 8)m = 4\beta + 5$$

$$\text{សមីការនេះផ្ទៀងផ្ទាត់គ្រប់ } m \text{ លុះត្រាតែ } \begin{cases} 4\alpha - 8 = 0 \\ 4\beta + 5 = 0 \end{cases}$$

$$\text{គេទាញ } \alpha = 2 ; \beta = -\frac{5}{4} \quad \text{។ ដូចនេះ } I(2, -\frac{5}{4}) \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី២១

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គណនាលីមីត $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x+1}{x^2} \tan \frac{\pi x}{2x+1}$

II-គេមានអនុគមន៍ f កំណត់ដោយ $f(x) = \frac{\sin^2 x}{\cos 3x}$ ដែល $0 < x < \frac{\pi}{6}$

ក/ចូរស្រាយថា $f(x) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos x} \right)$ គ្រប់ $0 < x < \frac{\pi}{6}$ ។

ខ/គណនា $S_n = \sum_{k=0}^n f\left(\frac{x}{3^k}\right)$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

III-គេមានអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^1 \frac{x^n}{x^2 + x + 1} .dx$ ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$

ក/ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ រួចគណនា $I_n + I_{n+1} + I_{n+2}$ ។

ខ/គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល

(E): $y'' + y = (4x^2 + 8x + 2)e^{2x}$ និង (F): $y'' + y = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត a, b និង c ដើម្បីឲ្យ $y_1 = (ax^2 + bx + c)e^{2x}$

ជាចម្លើយមួយរបស់សមីការ (E) ។

ខ/ស្រាយថា $y = y_1 + y_2$ ជាចម្លើយទូទៅរបស់សមីការ (E)

លុះត្រាតែ y_2 ជាចម្លើយរបស់សមីការ (F) ។

គ/ដោះស្រាយសមីការ (F) រួចទាញរកចម្លើយរបស់ (E) ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនាលីមីត ៖

តាង
$$L = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x+1}{x^2} \tan \frac{\pi x}{2x+1}$$

គេមាន
$$\frac{\pi x}{2x+1} = a + \frac{b}{2x+1} = \frac{2ax + a + b}{2x+1}$$

គេទាញ
$$\begin{cases} 2a = \pi \\ a + b = 0 \end{cases} \text{ នាំឲ្យ } a = \frac{\pi}{2} ; b = -\frac{\pi}{2}$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេប្រករណ៍

គេបាន $\frac{\pi x}{2x+1} = \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{2(2x+1)}$ នៅ: $\tan \frac{\pi x}{2x+1} = \cot \frac{\pi}{2(2x+1)}$

$L = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x+1}{x^2} \cot \frac{\pi}{2(2x+1)}$ តាង $u = \frac{1}{2x+1}$ នៅ: $x = \frac{1-u}{2u}$ ។

កាលណា $x \rightarrow \infty$ នៅ: $u \rightarrow 0$ ។

គេបាន $L = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{4u^2}{(1-u)^2 u} \cot \frac{\pi u}{2} = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{4u \cos \frac{\pi u}{2}}{(1-u)^2 \sin \frac{\pi u}{2}}$

$$= \lim_{u \rightarrow 0} \frac{4 \cos \frac{\pi u}{2}}{(1-u)^2} \times \frac{\frac{\pi u}{2}}{\sin \frac{\pi u}{2}} \times \frac{2}{\pi} = \frac{8}{\pi}$$

ដូចនេះ: $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x+1}{x^2} \tan \frac{\pi x}{2x+1} = \frac{8}{\pi}$ ។

II-ក/ ស្រាយថា $f(x) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos x} \right)$ គ្រប់ $0 < x < \frac{\pi}{6}$

គេមាន $f(x) = \frac{\sin^2 x}{\cos 3x}$ ដែល $0 < x < \frac{\pi}{6}$

គេបាន $f(x) = \frac{1 - \cos^2 x}{\cos 3x} = \frac{1}{4} \cdot \frac{1 - (4\cos^2 x - 3)}{\cos 3x}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយ $\cos 3x = 4\cos^3 x - 3\cos x = \cos x(4\cos^2 x - 3)$

គេបាន $f(x) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{4\cos^2 x - 3}{\cos 3x} \right) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos x} \right)$

ដូចនេះ $f(x) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos x} \right)$ គ្រប់ $0 < x < \frac{\pi}{6}$ ។

ខ/គណនា $S_n = \sum_{k=0}^n f\left(\frac{x}{3^k}\right)$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

គេបាន $S_n = \frac{1}{4} \sum_{k=0}^n \left(\frac{1}{\cos \frac{x}{3^{k-1}}} - \frac{1}{\cos \frac{x}{3^k}} \right) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos \frac{x}{3^n}} \right)$

ហើយ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - 1 \right) = \frac{\sin^2 \frac{3x}{2}}{2\cos 3x}$ ។

III-ក/ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ:

គេមាន $I_n = \int_0^1 \frac{x^n}{x^2 + x + 1} .dx$ និង $I_{n+1} = \int_0^1 \frac{x^{n+1}}{x^2 + x + 1} .dx$

ចំពោះគ្រប់ $x \in [0,1]$ និង $n \in \mathbb{N}$ គេមាន $x^n \geq x^{n+1}$

នាំឲ្យ $\frac{x^n}{x^2 + x + 1} \geq \frac{x^{n+1}}{x^2 + x + 1}$ នោះ $I_n \geq I_{n+1}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។

គណនា $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} \text{ ៖}$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } I_n + I_{n+1} + I_{n+2} &= \int_0^1 \frac{x^n + x^{n+1} + x^{n+2}}{x^2 + x + 1} \cdot dx \\ &= \int_0^1 \frac{x^n(1 + x + x^2)}{x^2 + x + 1} \cdot dx \\ &= \int_0^1 x^n \cdot dx = \left[\frac{x^{n+1}}{n+1} \right]_0^1 = \frac{1}{n+1} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ ។

ខ/គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) \text{ ៖}$

$$\text{គេមាន } I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1} \quad (1)$$

$$\text{គេបាន } I_{n-2} + I_{n-1} + I_n = \frac{1}{n-1} \quad (2) \quad \text{គ្រប់ } n \geq 2 \text{ ។}$$

ដោយ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះនោះចំពោះគ្រប់ $n \geq 2$ គេមាន

$$I_{n+2} \leq I_{n+1} \leq I_n \leq I_{n-1} \leq I_{n-2}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

នាំឲ្យ $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} \leq 3I_n \leq I_{n-2} + I_{n-1} + I_n$ (3)

តាម (1) , (2) និង (3) គេទាញបាន ៖

$$\frac{1}{n+1} \leq 3I_n \leq \frac{1}{n-1} \quad \text{នាំឲ្យ} \quad \frac{n}{3(n+1)} \leq nI_n \leq \frac{n}{3(n-1)}$$

ដោយ $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{3(n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{3(n-1)} = \frac{1}{3}$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow \infty} (nI_n) = \frac{1}{3}$ ។

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល

(E): $y'' + y = (4x^2 + 8x + 2)e^{2x}$ និង (F): $y'' + y = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត a, b និង c ដើម្បីឲ្យ $y_1 = (ax^2 + bx + c)e^{2x}$

ជាចម្លើយមួយរបស់សមីការ (E) ។

ខ/ស្រាយថា $y = y_1 + y_2$ ជាចម្លើយទូទៅរបស់សមីការ (E)

លុះត្រាតែ y_2 ជាចម្លើយរបស់សមីការ (F) ។

គ/ដោះស្រាយសមីការ (F) រួចទាញរកចម្លើយរបស់ (E) ។

វិញ្ញាសាទី២២

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (u_n) និង (v_n) កំណត់ដោយ៖

$$\begin{cases} u_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} \\ v_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases} \quad \text{និង} \quad \begin{cases} u_{n+1} = \frac{u_n - v_n}{\sqrt{2}} \\ v_{n+1} = \frac{u_n + v_n}{\sqrt{2}} \end{cases} \quad \text{ដែល } n \geq 1$$

ក. គេពិនិត្យស្វ៊ីតនៃចំនួនកុំផ្លិច $z_n = u_n + i.v_n$ ។

ចូរស្រាយថា (z_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រនៃចំនួនកុំផ្លិច រួចគណនា z_n

ជាអនុគមន៍នៃ n ដោយសរសេរលទ្ធផលជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

ខ. សំដែង u_n និង v_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

II-គណនាផលបូក $S = \sum_{i=0}^{101} \frac{x_i^3}{1 - 3x_i + 3x_i^2}$

ដែល $x_i = \frac{i}{101}$; $i = 1, 2, 3, \dots$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-គេឲ្យ $a \geq 1$ និង $b \geq 1$ ។

ចូរបង្ហាញថា
$$\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b} \leq 2\sqrt{\log_2\left(\frac{a+b}{2}\right)}$$

IV-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x) = \frac{x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{3x^2 - 3x + 1}$ កំណត់ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$ ។

ចំពោះគ្រប់ចំនួនពិតវិជ្ជមាន a និង b ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា ៖

$$f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+ab}{2+a+b}\right) \text{ ។}$$

V-គេឱ្យ f ជាអនុគមន៍ជាប់ និង មានដេរីវេលើ \mathbb{R} ដែលចំពោះគ្រប់

$$x, y \in \mathbb{R} \text{ គេមានទំនាក់ទំនង } f\left(\frac{x+y}{2}\right) = \sqrt{f(x)f(y)} \text{ និង } f(x) > 0 \text{ ។}$$

ចូរកំណត់អនុគមន៍ $y = f(x)$.

ដំណោះស្រាយ

I-ក. ស្រាយថា (z_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រនៃចំនួនកុំផ្លិច៖

គេមាន
$$z_n = u_n + i \cdot v_n$$

គេបាន
$$z_{n+1} = u_{n+1} + i \cdot v_{n+1}$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

$$\begin{aligned} &= \frac{u_n - v_n}{\sqrt{2}} + i \cdot \frac{u_n + v_n}{\sqrt{2}} \\ &= \frac{\sqrt{2} + i\sqrt{2}}{2} (u_n + iv_n) = \frac{\sqrt{2} + i\sqrt{2}}{1} z_n \end{aligned}$$

ដូចនេះ (z_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រនៃចំនួនកុំផ្លិច ។

គណនា z_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

$$\text{គេបាន } z_n = z_1 \times q^{n-1}$$

$$\text{តែ } z_1 = u_1 + iv_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} = \cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4}$$

$$\text{និង } q = \frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} = \cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4}$$

$$\text{គេបាន } z_n = \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)^n$$

$$\text{ដូចនេះ: } z_n = \cos \frac{n\pi}{4} + i \sin \frac{n\pi}{4} \quad (\text{រូបមន្តដឺម៉ូវ})$$

ខ. សំដែង u_n និង v_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{គេមាន } z_n = u_n + i \cdot v_n$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយ $z_n = \cos \frac{n\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{4}$

ដូចនេះ $u_n = \cos \frac{n\pi}{4}$ និង $v_n = \sin \frac{n\pi}{4}$ ។

II-គណនាផលបូក $S = \sum_{i=0}^{101} \frac{x_i^3}{1 - 3x_i + 3x_i^2}$

យើងមាន $1 - 3x + 3x^2 = x^3 + (1 - x)^3 = x^3 - (x - 1)^3$

តាំង $f(x) = \frac{x^3}{1 - 3x + 3x^2} = \frac{x^3}{x^3 + (1 - x)^3}$

គេបាន $f(x_i) = \frac{x_i^3}{x_i^3 + (1 - x_i)^3}$

ហើយ $f(1 - x_i) = \frac{(1 - x_i)^3}{(1 - x_i)^3 + x_i^3}$

គេបាន $f(x_i) + f(1 - x_i) = \frac{x_i^3}{x_i^3 + (1 - x_i)^3} + \frac{(1 - x_i)^3}{(1 - x_i)^3 + x_i^3} = 1$

គេទាញ $f(x_i) = 1 - f(1 - x_i)$

ដោយ $x_i = \frac{i}{101}$ នោះ $1 - x_i = 1 - \frac{i}{101} = \frac{101 - i}{101}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេបាន
$$S = \sum_{i=0}^{101} f(x_i) = \sum_{i=0}^{101} f\left(\frac{i}{101}\right) = \sum_{i=0}^{101} \left[1 - f\left(\frac{101-i}{101}\right) \right]$$

$$S = 102 - \sum_{i=0}^{101} f\left(\frac{101-i}{101}\right) = 102 - S$$

គេទាញ
$$S = \frac{102}{2} = 51 \quad \left(\text{ព្រោះ: } \sum_{i=0}^{101} f\left(\frac{i}{101}\right) = \sum_{i=0}^{101} f\left(\frac{101-i}{101}\right) \right)$$

III-បង្ហាញថា
$$\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b} \leq 2\sqrt{\log_2\left(\frac{a+b}{2}\right)}$$

យើងមាន $a + b \geq 2\sqrt{a \cdot b}$ (វិសមភាព AM – GM)

ឬ
$$\frac{a+b}{2} \geq \sqrt{a \cdot b}$$

នាំឲ្យ
$$\log_2\left(\frac{a+b}{2}\right) \geq \frac{1}{2} (\log_2 a + \log_2 b)$$

ឬ
$$\log_2 a + \log_2 b \leq 2 \log_2\left(\frac{a+b}{2}\right) \quad (1)$$

ម៉្យាងទៀតគេមាន ៖

$$\log_2 a + \log_2 b \geq 2\sqrt{\log_2 a \cdot \log_2 b}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$2(\log_2 a + \log_2 b) \geq \log_2 a + 2\sqrt{\log_2 a} \cdot \sqrt{\log_2 b} + \log_2 b$$

$$2(\log_2 a + \log_2 b) \geq (\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b})^2$$

$$\log_2 a + \log_2 b \geq \frac{1}{2} (\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b})^2 \quad (2)$$

តាមទំនាក់ទំនង (1) និង (2) យើងទាញ៖

$$\frac{1}{2} (\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b})^2 \leq 2 \log_2 \left(\frac{a+b}{2} \right)$$

$$(\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b})^2 \leq 4 \log_2 \left(\frac{a+b}{2} \right)$$

$$\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b} \leq 2 \sqrt{\log_2 \left(\frac{a+b}{2} \right)}$$

ដូចនេះ:

$$\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b} \leq 2 \sqrt{\log_2 \left(\frac{a+b}{2} \right)}$$
 ។

IV-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+ab}{2+a+b}\right)$

យើងមាន $f(x) = \frac{x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{3x^2 - 3x + 1}$ កំនត់ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{(3x^2 + 6x - 3)(3x^2 - 3x + 1) - (6x - 3)(x^3 + 3x^2 - 3x + 1)}{(3x^2 - 3x + 1)^2} \\ &= \frac{3x^4 - 6x^3 + 3x^2}{(3x^2 - 3x + 1)^2} = \frac{3x^2(x-1)^2}{(3x^2 - 3x + 1)^2} \geq 0, \forall x \in \mathbb{R} \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនលើ \mathbb{R} ។

ម៉្យាងទៀតយើងសន្មតថា $\frac{1+a+b}{2} \geq \frac{1+a+b+ab}{2+a+b}$

គេបាន $\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{2+a+b}{1+a+b+ab}$

$$\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{(1+a)+(1+b)}{(1+a)(1+b)}$$

$$\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a} + \frac{1}{1+b}$$

ដោយ $\frac{1}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a}$ និង $\frac{1}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+b}$

គ្រប់ចំនួនពិតវិជ្ជមាន a និង b ។

គេទាញ $\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a} + \frac{1}{1+b}$

នាំឲ្យការសន្មត $\frac{1+a+b}{2} \geq \frac{1+a+b+ab}{2+a+b}$ ពិត។

ដូចនេះតាមលក្ខណៈអនុគមន៍កើនគេទាញបាន ៖

$$f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+ab}{2+a+b}\right) \text{ ។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

V-កំណត់អនុគមន៍ $y = f(x)$

គេមានទំនាក់ទំនង $f\left(\frac{x+y}{2}\right) = \sqrt{f(x)f(y)}$

ដោយ $f(x) > 0$ នោះ $f(y) > 0$ និង $f\left(\frac{x+y}{2}\right) > 0$

តាងអនុគមន៍ $g(x) = \ln f(x)$ ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$

គេបាន $g\left(\frac{x+y}{2}\right) = \ln\left[f\left(\frac{x+y}{2}\right)\right]$ ដោយ $f\left(\frac{x+y}{2}\right) = \sqrt{f(x)f(y)}$

ហេតុនេះ $g\left(\frac{x+y}{2}\right) = \ln\left[\sqrt{f(x)f(y)}\right] = \frac{1}{2}[\ln f(x) + \ln f(y)]$

ឬ $g\left(\frac{x+y}{2}\right) = \frac{1}{2}[g(x) + g(y)]$

ធ្វើដេរីវេធៀបនឹង x ក្នុងសមភាព $g\left(\frac{x+y}{2}\right) = \frac{1}{2}[g(x) + g(y)]$

ដោយចាត់ទុក y ជាអថេរមិនអាស្រ័យនឹង x គេបាន ៖

$\frac{1}{2}g'\left(\frac{x+y}{2}\right) = \frac{1}{2}g'(x)$ ឬ $g'\left(\frac{x+y}{2}\right) = g'(x)$

យក $x = 0$ គេបាន $g'\left(\frac{y}{2}\right) = g'(0)$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

ធ្វើអាំងតេក្រាល $\int g'(\frac{y}{2})dy = \int g'(o)dy = g'(0)y + k$

តាង $z = \frac{y}{2}$ នោះ $dy = 2dz$

គេបាន $2\int g'(z)dz = g'(0)y + k$

$$2g(z) = g'(0)y + k \quad \text{ឬ} \quad g(z) = \frac{1}{2}g'(0)y + \frac{k}{2} = g'(0)z + \frac{k}{2}$$

យក $a = g'(0)$ និង $b = \frac{k}{2}$ គេបាន $g(z) = az + b$

ឬ $g(x) = ax + b$ ដោយ $g(x) = \ln f(x)$

គេបាន $\ln f(x) = ax + b$ នាំឱ្យ $f(x) = e^{ax+b}$

ដូចនេះ $f(x) = e^{ax+b}$ ដែល $a, b \in \mathbf{IR}$ ។

វិញ្ញាសាទី២៣

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេកំណត់ចំនួន $a_0, a_1, a_2, \dots, a_n$ ដូចខាងក្រោម៖

$$a_0 = \frac{1}{2}; a_{k+1} = a_k + \frac{a_k^2}{n} \quad (n > 1, k = 0, 1, 2, \dots, n-1)$$

ចូរបង្ហាញថា $1 - \frac{1}{n} < a_n < 1$ ។

II-គណនាផលគុណខាងក្រោម៖

$$P_n = \prod_{k=0}^n \left(\tan^{2^k} \frac{x}{2^k} \right) = \tan x \cdot \tan^2 \frac{x}{2} \cdot \tan^4 \frac{x}{4} \dots \tan^{2^n} \frac{x}{2^n}$$

III-ដោះស្រាយសមីការ

$$\log_3(2^x + 1) + \frac{6}{\log_3(2^x + 1)} = 1 + 2 \sqrt{\log_3(2^x + 1) + \frac{8}{\log_3^2(2^x + 1)}}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឱ្យ f ជាអនុគមន៍កំណត់លើចន្លោះ $[0,1]$ ដោយដឹងថា៖

$$f(0) = f(1) = 1 \quad \text{និង} \quad |f(a) - f(b)| < |a - b| \quad \text{ចំពោះគ្រប់} \quad a \neq b$$

ក្នុងចន្លោះ $[0,1]$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-បង្ហាញថា $1 - \frac{1}{n} < a_n < 1$

គេមាន $a_{k+1} = a_k + \frac{a_k^2}{n} = \frac{a_k(n + a_k)}{n}$

គេបាន $\frac{1}{a_{k+1}} = \frac{n}{a_k(a_k + n)} = \frac{1}{a_k} - \frac{1}{a_k + n}$

ឬ $\frac{1}{a_k + n} = \frac{1}{a_k} - \frac{1}{a_{k+1}}$

ហេតុនេះ $\sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{a_k + n} = \sum_{k=0}^{n-1} \left(\frac{1}{a_k} - \frac{1}{a_{k+1}} \right) = \frac{1}{a_0} - \frac{1}{a_n} = 2 - \frac{1}{a_n} \quad (*)$

គេមាន $a_0 = \frac{1}{2} > 0$ ពិត ។ ឧបមាថា $a_k > 0$ ពិត

តាម $a_{k+1} = a_k + \frac{a_k^2}{n}$ គេទាញបាន $a_{k+1} > 0$ ពិត

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ $a_k > 0$ នោះ $a_k + n > n$ ឬ $\frac{1}{a_k + n} < \frac{1}{n}, \forall n > 1$

គេបាន
$$\sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{a_k + n} < \sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{n} = \underbrace{\frac{1}{n} + \frac{1}{n} + \dots + \frac{1}{n}}_{(n)} = \frac{n}{n} = 1$$

តាម (*) គេទាញបាន $2 - \frac{1}{a_n} < 1$ នាំឱ្យ $a_n < 1$ (i)

ម៉្យាងទៀតដោយ $a_n < 1$ នោះ $a_k < 1$ ឬ $a_k + n < n + 1$

ឬ $\frac{1}{a_k + n} > \frac{1}{n+1}$ គ្រប់ $k = 0, 1, 2, \dots, n-1$ ។

គេបាន
$$\sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{a_k + n} > \sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{n+1} = \frac{n}{n+1}$$

ដោយពិនិត្យឃើញថាគ្រប់ $n > 1$ គេមាន $\frac{n}{n+1} - \frac{n-2}{n-1} = \frac{2}{n^2 - 1} > 0$

នោះគេទាញបាន
$$\sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{a_k + n} > \frac{n}{n+1} > \frac{n-2}{n-1}$$

តាម (*) គេទាញបាន $2 - \frac{1}{a_n} > \frac{n-2}{n-1}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{ឬ } \frac{1}{a_n} < 2 - \frac{n-2}{n-1} = \frac{n}{n-1} \quad \text{នៅ: } a_n > \frac{n-1}{n} = 1 - \frac{1}{n} \quad (\text{ii})$$

តាម (i) & (ii) គេទាញបាន $1 - \frac{1}{n} < a_n < 1$ ។

ដូចនេះ: $1 - \frac{1}{n} < a_n < 1$ ។

II-គណនាផលគុណ $P_n = \prod_{k=0}^n \left(\tan^{2^k} \frac{x}{2^k} \right)$

គេមាន $\tan a = \frac{\sin a}{\cos a} = \frac{2\sin^2 a}{2\sin a \cos a} = \frac{2\sin^2 a}{\sin 2a}$

យក $a = \frac{x}{2^k}$ គេបាន $\tan \frac{x}{2^k} = \frac{2\sin^2 \frac{x}{2^k}}{\sin \frac{2x}{2^k}}$

គេទាញ $P_n = \prod_{k=0}^n \left(2^{2^k} \cdot \frac{\sin^{2^{k+1}} \frac{x}{2^k}}{\sin^{2^k} \frac{2x}{2^k}} \right) = 2^{2^{n+1}-1} \cdot \frac{\sin^{2^{n+1}} \frac{x}{2^n}}{\sin 2x}$

ដូចនេះ: $P_n = 2^{(2^{n+1}-1)} \cdot \frac{\sin^{2^{n+1}} \frac{x}{2^n}}{\sin 2x}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-ដោះស្រាយសមីការ

$$\log_3(2^x + 1) + \frac{6}{\log_3(2^x + 1)} = 1 + 2\sqrt{\log_3(2^x + 1) + \frac{8}{\log_3^2(2^x + 1)}}$$

តាង $t = \log_3(2^x + 1)$ សមីការអាចសរសេរ ៖

$$t + \frac{6}{t} = 1 + 2\sqrt{t + \frac{8}{t^2}} \quad \text{ឬ} \quad \frac{t^2 - t + 6}{t} = 2\sqrt{\frac{(t+2)(t^2 - 2t + 4)}{t^2}}$$

$$\text{ឬ} \quad \frac{t^2 - t + 6}{t} = 2\sqrt{\frac{t+2}{t} \cdot \frac{t^2 - 2t + 4}{t}} \quad (1)$$

តាង $u = \frac{t+2}{t}$ និង $v = \frac{t^2 - 2t + 4}{t}$ គេបាន $u + v = \frac{t^2 - t + 6}{t}$

សមីការ អាចសរសេរ (1) $u + v = 2\sqrt{uv} \Leftrightarrow (\sqrt{u} - \sqrt{v})^2 = 0$

គេទាញ $u = v$ ឬ $\left(\frac{t+2}{t} = \frac{t^2 - 2t + 4}{t} \right) \quad (t \neq 0)$

$$\text{ឬ} \quad t + 2 = t^2 - 2t + 4$$

$$\text{ឬ} \quad t^2 - 3t + 2 = 0 \quad \text{មានឫស } t_1 = 1; t_2 = 2 \quad \text{។}$$

ចំពោះ $-t = 1 \Rightarrow \log_3(2^x + 1) = 1$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\Rightarrow 2^x + 1 = 3$$

$$\Rightarrow 2^x = 2$$

$$\Rightarrow x = 1$$

ចំពោះ $-t = 2 \Rightarrow \log_3(2^x + 1) = 2$

$$\Rightarrow 2^x + 1 = 9$$

$$\Rightarrow 2^x = 8$$

$$\Rightarrow x = 3$$

ដូចនេះសមីការមានឫស $x_1 = 1, x_2 = 3$ ។

បង្ហាញថា $|f(a) - f(b)| < \frac{1}{2}$

-ករណីទី១៖

ចំពោះ $|a - b| \leq \frac{1}{2}$ នោះគេបាន $|f(a) - f(b)| < |a - b| \leq \frac{1}{2}$ ពិត

-ករណីទី២ ៖

ចំពោះ $|a - b| > \frac{1}{2}$ នោះតាមលក្ខណៈឆ្លុះគោរពសន្ទតថា $a > b$

គេមាន $|f(a) - f(b)| = |f(a) - f(1) + f(1) - f(0) + f(0) - f(b)|$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

តាមវិសមភាពត្រីកោណគេបាន៖

$$|f(a) - f(b)| \leq |f(a) - f(1)| + |f(1) - f(b)|$$

$$|f(a) - f(b)| < |a - 1| + |1 - b| = 1 - a + b = 1 - (a - b) < \frac{1}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } |f(a) - f(b)| < \frac{1}{2} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី២៤

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ ៖

$$\begin{cases} xy + x + y = 11 \\ x^2y^2 + x^2 + y^2 = 49 \end{cases} \quad \text{ដែល } x \in \mathbb{R}, y \in \mathbb{R} \quad \text{។}$$

II-ស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត $(a_n)_{n \geq 1}$ កំណត់ដោយ $a_1 = 1, a_2 = 3$

$$\text{និង } a_{n+2} = (n+3)a_{n+1} - (n+2)a_n, \forall n \in \mathbb{N}$$

ចូរកំណត់គ្រប់តម្លៃ n ដើម្បីឱ្យ a_n ចែកជាចំនួន 11 ។

III-ក. ចូរគណនាតម្លៃប្រាកដនៃ $\sin \frac{\pi}{10}$ និង $\cos \frac{\pi}{10}$

$$\text{ខ. ចូរស្រាយថា } x^2 + (x-y)^2 \leq 4(x^2 + y^2)\sin^2 \frac{\pi}{10}$$

គ្រប់ចំនួន $x, y \in \mathbb{R}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \ln(1 + 2e^x)$ ដែល x ជាចំនួនពិត ។

គេពិនិត្យស្វ៊ីតពីរ (a_n) និង (b_n) កំណត់ ដោយទំនាក់ទំនង

$$a_0 = f(0) , a_{n+1} = f(a_n) \text{ និង } b_n = 1 + e^{a_n} \text{ គ្រប់ } n = 0, 1, 2, \dots$$

ក/ចូរស្រាយថា (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ។

ខ/គណនា b_n និង a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

V-គេឱ្យ x, y, z ជាចំនួនពិតផ្ទៀងផ្ទាត់ $x^2y^2 + 2yx^2 + 1 = 0$ ។

ចូរកំណត់តម្លៃតូចបំផុត និង ធំបំផុតនៃអនុគមន៍ ៖

$$f(x, y) = \frac{2}{x^2} + \frac{1}{x} + y\left(y + \frac{1}{x} + 2\right) \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ ៖

របៀបទី១

$$\begin{cases} xy + x + y = 11 & (1) \\ x^2y^2 + x^2 + y^2 = 49 & (2) \end{cases}$$

តាង $s = x + y$ និង $p = xy$

សមីការ (1) ក្លាយជា $p + s = 11$ ឬ $s = 11 - p$ (3)

សមីការ (2) អាចសរសេរ $x^2y^2 + (x + y)^2 - 2xy = 49$

ឬ $p^2 + s^2 - 2p = 49$ (4)

យកសមីការ (3) ជំនួសក្នុង (4) គេបាន ៖

$$p^2 + (11 - p)^2 - 2p = 49$$

$$p^2 + 121 - 22p + p^2 - 2p = 49$$

$$2p^2 - 24p + 72 = 0$$

$$2(p - 6)^2 = 0$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេទាញយក $p = 6$ ហើយតាម (3) គេបាន $s = 11 - 6 = 5$

គេបាន $s = 5$, $p = 6$ នោះ x និង y ជាឫសសមីការ ៖

$$X^2 - 5X + 6 = 0 \text{ នាំឲ្យ } X_1 = 2, X_2 = 3$$

ដូចនេះ $x = 2, y = 3$ ឬ $x = 3, y = 2$ ។

របៀបទី២

$$\begin{cases} xy + x + y = 11 & (1) \\ x^2y^2 + x^2 + y^2 = 49 & (2) \end{cases}$$

គុណអង្គទាំងពីរនៃសមីការ (1) នឹង 10 គេបាន ៖

$$\begin{cases} 10xy + 10x + 10y = 110 & (1) \\ x^2y^2 + x^2 + y^2 = 49 & (2) \end{cases}$$

ធ្វើផលដកសមីការ (2) និង (1) អង្គនឹងអង្គគេបាន ៖

$$x^2y^2 + x^2 + y^2 - 10xy - 10x - 10y = -61$$

$$(x^2y^2 - 12xy + 36) + (x^2 + y^2 + 25 + 2xy - 10x - 10y) = 0$$

$$(xy - 6)^2 + (x + y - 5)^2 = 0$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{គេទាញ} \begin{cases} (x+y-5)^2 = 0 \\ (xy-6)^2 = 0 \end{cases} \text{ នាំឲ្យ} \begin{cases} x+y = 5 \\ xy = 6 \end{cases}$$

នោះ x និង y ជាឫសសមីការ $X^2 - 5X + 6 = 0$

$$\text{នាំឲ្យ } X_1 = 2, X_2 = 3 \text{ ។}$$

ដូចនេះ $x = 2, y = 3$ ឬ $x = 3, y = 2$ ។

II-កំណត់គ្រប់តម្លៃ n ដើម្បីឱ្យ a_n ចែកដាច់នឹង 11

គេមាន $a_{n+2} = (n+3)a_{n+1} - (n+2)a_n, \forall n \in \mathbb{N}$

$$\text{ឬ } a_{n+2} - a_{n+1} = (n+2)(a_{n+1} - a_n)$$

$$\text{ឬ } \frac{a_{n+2} - a_{n+1}}{a_{n+1} - a_n} = n+2$$

$$\text{គេបាន } \prod_{k=1}^{(n-2)} \left(\frac{a_{k+2} - a_{k+1}}{a_{k+1} - a_k} \right) = \prod_{k=1}^{(n-2)} (k+2)$$

$$\frac{a_n - a_{n-1}}{a_2 - a_1} = 3.4.5 \dots n \text{ ដោយ } a_2 - a_1 = 2$$

គេទាញបាន $a_n - a_{n-1} = n!$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{ហើយ } \sum_{k=2}^n (a_k - a_{k-1}) = \sum_{k=2}^n (k!)$$

$$a_n - a_1 = 2! + 3! + \dots + n! \quad \text{ដោយ } a_1 = 1 = 1!$$

$$\text{គេបាន } a_n = 1! + 2! + 3! + \dots + n! \quad \text{។}$$

-ករណីទី១ ៖ ចំពោះ $n < 11$ គេមាន

$$a_1 = 1$$

$$a_2 = 3$$

$$a_3 = 1! + 2! + 3! = 9$$

$$a_4 = 1! + 2! + 3! + 4! = 33 = 3 \times 11$$

$$a_5 = a_4 + 5! = 153$$

$$a_6 = a_5 + 6! = 873$$

$$a_7 = a_6 + 7! = 5913$$

$$a_8 = a_7 + 8! = 46233 = 4203 \times 11$$

$$a_9 = a_8 + 9! = 409113$$

$$a_{10} = a_9 + 10! = 4037913$$

គេបាន $n = 4$, $n = 8$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

-ករណីទី២ ចំពោះ $n \geq 11$

$$\text{គេបាន } a_n = a_{10} + \sum_{k=11}^n (k!)$$

ដោយ $\sum_{k=11}^n (k!)$ ចែកដាច់នឹង 11 ហើយ a_{10} ចែកមិនដាច់នឹង 11

នោះចំពោះ $n \geq 11$ គេបាន a_n ចែកមិនដាច់នឹង 11 ។

ដូចនេះតម្លៃ n ដែលធ្វើឱ្យ a_n ចែកដាច់នឹង 11 មានតែពីរគត់គឺ ។

$$n = 4 \quad \text{ឬ} \quad n = 8 \quad \text{។}$$

III-ក. គណនាតម្លៃប្រាកដនៃ $\sin \frac{\pi}{10}$ និង $\cos \frac{\pi}{10}$

$$\text{គេមាន } \frac{2\pi}{10} = \frac{\pi}{2} - \frac{3\pi}{10}$$

$$\text{គេបាន } \sin \frac{2\pi}{10} = \sin\left(\frac{\pi}{2} - \frac{3\pi}{10}\right) = \cos \frac{3\pi}{10}$$

តាមរូបមន្តត្រីកោណមាត្រ ៖

$$\sin 2a = 2\sin a \cos a \quad \text{និង} \quad \cos 3a = 4\cos^3 a - 3\cos a$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$2\sin\frac{\pi}{10}\cos\frac{\pi}{10} = \cos\frac{3\pi}{10}$$

$$2\sin\frac{\pi}{10}\cos\frac{\pi}{10} = 3\cos\frac{\pi}{10} - 4\cos^3\frac{\pi}{10}$$

$$2\sin\frac{\pi}{10} = 3 - 4\cos^2\frac{\pi}{10}$$

$$2\sin\frac{\pi}{10} = 3 - 4(1 - \sin^2\frac{\pi}{10})$$

ឬ $4\sin^2\frac{\pi}{10} - 2\sin\frac{\pi}{10} - 1 = 0$ តាង $t = \sin\frac{\pi}{10} > 0$

គេបាន $4t^2 - 2t - 1 = 0$, $\Delta' = 1 + 4 = 5 > 0$

គេទាញយក $t_1 = \frac{1 - \sqrt{5}}{4} < 0$ (មិនយក) , $t_2 = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$

ដូចនេះ: $\sin\frac{\pi}{10} = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$ ។

ដោយ $\sin^2\frac{\pi}{10} + \cos^2\frac{\pi}{10} = 1$

នាំឱ្យ $\cos\frac{\pi}{10} = \sqrt{1 - \left(\frac{1 + \sqrt{5}}{4}\right)^2} = \frac{\sqrt{10 - 2\sqrt{5}}}{4}$

ដូចនេះ: $\cos\frac{\pi}{10} = \frac{\sqrt{10 - 2\sqrt{5}}}{4}$ ។

ខ. ស្រាយថា $x^2 + (x - y)^2 \leq 4(x^2 + y^2)\sin^2 \frac{\pi}{10}$

តាងអនុគមន៍ $f(x; y) = x^2 + (x - y)^2 - 4(x^2 + y^2)\sin^2 \frac{\pi}{10}$

គេបាន ៖

$$\begin{aligned} f(x; y) &= x^2 + x^2 - 2xy + y^2 - 4(x^2 + y^2)\left(\frac{1 + \sqrt{5}}{4}\right)^2 \\ &= 2x^2 - 2xy + y^2 - 4(x^2 + y^2)\frac{6 + 2\sqrt{5}}{16} \\ &= 2x^2 - 2xy + y^2 - (x^2 + y^2)\frac{3 + \sqrt{5}}{2} \\ &= \frac{1 - \sqrt{5}}{2}x^2 - 2xy - \frac{1 + \sqrt{5}}{2}y^2 \\ &= -\left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2}x^2 + 2xy + \frac{\sqrt{5} + 1}{2}y^2\right) \\ &= -\left(\sqrt{\frac{\sqrt{5} - 1}{2}}x + \sqrt{\frac{\sqrt{5} + 1}{2}}y\right)^2 \leq 0, \forall x, y \in \mathbb{R} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $x^2 + (x - y)^2 \leq 4(x^2 + y^2)\sin^2 \frac{\pi}{10}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-ក/ស្រាយថា (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ៖

គេមាន $a_0 = f(0) = \ln 3$ និង $a_{n+1} = \ln(1 + 2e^{a_n})$

ហើយ $b_n = 1 + e^{a_n}$ នោះ $b_{n+1} = 1 + e^{a_{n+1}}$

$$b_{n+1} = 1 + e^{\ln(1+2e^{a_n})} = 1 + 1 + 2e^{a_n}$$

$$b_{n+1} = 2(1 + e^{a_n}) = 2b_n$$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង 2 ។

ខ/គណនា b_n និង a_n ជាអនុគមន៍នៃ n

ដោយ (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង $q = 2$ និងតួទីមួយ

$$b_0 = 1 + e^{a_0} = 1 + e^{\ln 3} = 4 \text{ នោះគេបាន ៖}$$

$$b_n = b_0 \times q^n = 4 \times 2^n = 2^{n+2} \text{ ហើយតាម } b_n = 1 + e^{a_n}$$

$$\text{គេទាញ } a_n = \ln(b_n - 1) = \ln(2^{n+2} - 1) \text{ ។}$$

$$\text{ដូចនេះ } b_n = 2^{n+2}, a_n = \ln(2^{n+2} - 1) \text{ ។}$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេប៊ុន

V-កំណត់តម្លៃតូចបំផុត និង ធំបំផុត ៖

គេមាន $x^2y^2 + 2yx^2 + 1 = 0$

គេបាន $y^2 + 2y + \frac{1}{x^2} = 0$ ឬ $(y + 1)^2 + \frac{1}{x^2} = 1$ ដែល $x \neq 0$

តាង $y + 1 = \cos \varphi$ និង $\frac{1}{x} = \sin \varphi$

នោះ $(y + 1)^2 + \frac{1}{x^2} = 1$ ពិតគ្រប់ φ

គេមាន $f(x, y) = \frac{2}{x^2} + \frac{1}{x} + y(y + \frac{1}{x} + 2)$

$$= 2 \sin^2 \varphi + \sin \varphi + (\cos \varphi - 1)(\cos \varphi - 1 + \sin \varphi + 2)$$

$$= 2 \sin^2 \varphi + \sin \varphi + \cos^2 \varphi - 1 + \sin \varphi \cos \varphi - \sin \varphi$$

$$= \sin^2 \varphi + \sin \varphi \cos \varphi = \frac{1}{2} - \frac{1}{2} \cos 2\varphi + \frac{1}{2} \sin 2\varphi$$

$$= \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2} \cos\left(\frac{\pi}{4} + 2\varphi\right)$$

ដូចនេះ $\min f(x, y) = \frac{1 - \sqrt{2}}{2}$ និង $\max = \frac{1 + \sqrt{2}}{2}$ ។

វិញ្ញាសាទី២៥

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ចូរដោះស្រាយសមីការ $\log_{12}(\sqrt[4]{x} + \sqrt{x}) = \frac{1}{2} \log_9 x$

II-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x) = \ln(x + \sqrt{1+x^2})$, $x \in \mathbb{R}$

ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

ចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ ។

III-គេឲ្យ m និង n ជាចំនួនគត់មិនអវិជ្ជមាន។

ចូរបង្ហាញថា $\frac{(2m)!(2n)!}{m!n!(m+n)!}$ ជាចំនួនគត់ ។

IV-គេឱ្យ $a ; b ; c ; d$ និង x ជាចំនួនពិតផ្ទៀងផ្ទាត់ ៖

$\frac{\sin x}{a} = \frac{\sin 2x}{b} = \frac{\sin 3x}{c} = \frac{\sin 4x}{d}$ ដែល $x \neq k\pi ; k \in \mathbb{Z}$

ចូរបង្ហាញថា $a^3(4b^2 - d^2) = b^4(3a - c)$

ដំណោះស្រាយ

I-ចូរដោះស្រាយសមីការ ៖

$$\log_{12}(\sqrt[4]{x} + \sqrt{x}) = \frac{1}{2} \log_9 x \quad (1)$$

សមីការមានន័យលុះត្រាតែ $\begin{cases} x > 0 \\ \sqrt[4]{x} + \sqrt{x} > 0 \end{cases}$ នាំឱ្យ $x > 0$

តាង $t = \frac{1}{2} \log_9 x$ នោះ $x = 9^{2t}$ (2)

តាម (1) គេបាន $\log_{12}(\sqrt[4]{x} + \sqrt{x}) = t$

នាំឱ្យ $\sqrt[4]{x} + \sqrt{x} = 12^t$ (3)

យកសមីការ (2) ជំនួសក្នុង (3) គេបាន $3^t + 9^t = 12^t$

ចែកអង្គទាំងពីរនឹង 12^t គេបាន $\left(\frac{1}{4}\right)^t + \left(\frac{3}{4}\right)^t = 1$ (4)

-ចំពោះ $t = 1$ យកជំនួសក្នុងសមីការ (4) គេបាន $\frac{1}{4} + \frac{3}{4} = 1$

នោះ $t = 1$ ជាឫសនៃសមីការ (4) ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

-ចំពោះ $t > 1$ គេបាន $(\frac{1}{4})^t + (\frac{3}{4})^t < \frac{1}{4} + \frac{3}{4} = 1$

នោះ (4) គ្មានឫសចំពោះ $t > 1$ ។

-ចំពោះ $t < 1$ គេបាន $(\frac{1}{4})^t + (\frac{3}{4})^t > \frac{1}{4} + \frac{3}{4} = 1$

នោះ (4) គ្មានឫសចំពោះ $t < 1$ ។

សរុបមកសមីការ (4) មានឫសតែមួយគត់គឺ $t = 1$ ។

ចំពោះ $t = 1$ តាម (2) គេបាន $x = 9^2 = 81$ ។

យក $x = 81$ ទៅជំនួសក្នុងសមីការ (1) គេបាន ៖

$$\log_{12}(\sqrt[4]{81} + \sqrt{81}) = \frac{1}{2} \log_9 81$$

$$\log_{12} 12 = \log_9 9 \quad \text{ពិត}$$

ដូចនេះសមីការមានឫស $x = 81$ ។

II-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

យើងមាន $f(x) = \ln(x + \sqrt{1+x^2})$, $x \in \mathbb{R}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } f'(x) &= \frac{(x + \sqrt{1+x^2})'}{x + \sqrt{1+x^2}} = \frac{1 + \frac{2x}{2\sqrt{1+x^2}}}{x + \sqrt{1+x^2}} \\ &= \frac{\sqrt{1+x^2} + x}{(x + \sqrt{1+x^2})(\sqrt{1+x^2})} = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}} \end{aligned}$$

$$\text{ដោយ } f'(x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}} > 0, \forall x \in \mathbb{R}$$

ដូចនេះអនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើ \mathbb{R} ។

ម៉្យាងទៀតចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ គេមាន ៖

$$\frac{a}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} \quad \text{និង} \quad \frac{b}{1+a+b} < \frac{b}{1+b}$$

$$\text{គេទាញ} \quad \frac{a}{1+a+b} + \frac{b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$$

$$\text{ឬ} \quad \frac{a+b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$$

ដោយសារតែអនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើ \mathbb{R}

ហេតុនេះតាមលក្ខណៈអនុគមន៍កើនគេបាន ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\frac{a+b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b} \quad \text{នៅ: } f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$$

$$\text{ដូចនេះ: } f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$$

ចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ ។

$$\text{III-តាង } f(m,n) = \frac{(2m)!(2n)!}{m!n!(m+n)!}$$

-ចំពោះ $n = 0$ គេបាន $f(m,0) = \frac{(2m)!}{(m!)^2} = C_{2m}^m$ ជាចំនួនគត់គ្រប់

ចំនួនគត់មិនអវិជ្ជមាន m ។

$$\begin{aligned} \text{-យើងមាន } f(m+1,n) &= \frac{(2m+2)!(2n)!}{(m+1)!n!(m+n+1)!} \\ &= \frac{(2m)!(2n)!(2m+1)(2m+2)}{(m!)(m+1).n!(m+n)!(m+n+1)} \\ &= \frac{(2m)!(2n)!}{m!n!(m+n)!} \cdot \frac{4m+2}{m+n+1} \\ &= \frac{4m+2}{m+n+1} f(m,n) \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ស្រាយដូចគ្នា $f(m, n+1) = \frac{4n+2}{m+n+1} f(m, n)$

គេបាន $f(m+1, n) + f(m, n+1) = 4f(m, n)$

គេទាញ $f(m, n+1) = 4f(m, n) - f(m+1, n) (*)$,

យើងនឹងស្រាយតាមកំណើនតាម n ថា $f(m, n)$ ជាចំនួនគត់ ។

ចំពោះ $n = 0$ គេបាន $f(m, 0) = C_{2m}^m$ ជាចំនួនគត់

ចំពោះគ្រប់ $m \in \mathbb{N} \cup \{0\}$ (សម្រាយខាងលើ) ។

ឧបមាថា $f(m, n)$ ជាចំនួនគត់គ្រប់ $n \in \mathbb{N} \cup \{0\}$

យើងនឹងស្រាយថា $f(m+1, n)$ ជាចំនួនគត់ដែរ ។

តាម (*) គេទាញបាន $f(m, n+1)$ ជាចំនួនគត់ដែរព្រោះ $f(m, n)$

និង $f(m+1, n)$ ជាចំនួនគត់ ។

ដូចនេះ $\frac{(2m)! (2n)!}{m! n! (m+n)!}$ ជាចំនួនគត់ ។

IV-បង្ហាញថា $a^3(4b^2 - d^2) = b^4(3a - c)$

តាង $\frac{\sin x}{a} = \frac{\sin 2x}{b} = \frac{\sin 3x}{c} = \frac{\sin 4x}{d} = t$

គេទាញ $\left\{ \begin{array}{l} \sin x = at \\ \sin 2x = bt \\ \sin 3x = ct \\ \sin 4x = dt \end{array} \right.$

គេមាន $\sin 4x = 2 \sin 2x \cos 2x$

$$\sin^2 4x = 4 \sin^2 2x \cos^2 2x$$

$$\sin^2 4x = 4 \sin^2 2x (1 - \sin^2 2x)$$

$$d^2 t^2 = 4b^2 t^2 (1 - b^2 t^2)$$

គេទាញ $t^2 = \frac{1}{b^2} \left(1 - \frac{d^2}{4b^2} \right)$ (1)

ម៉្យាងទៀត $\sin 3x = 3 \sin x - 4 \sin^3 x$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

$$\sin 3x = \sin x(3 - 4\sin^2 x)$$

$$ct = at(3 - 4a^2t^2)$$

គេទាញ $t^2 = \frac{1}{4a^2} \left(3 - \frac{c}{a}\right)$ (2)

ផ្អែម (1) និង (2) គេបាន ៖

$$\frac{1}{b^2} \left(1 - \frac{d^2}{4b^2}\right) = \frac{1}{4a^2} \left(3 - \frac{c}{a}\right)$$

$$\frac{4b^2 - d^2}{4b^4} = \frac{3a - c}{4a^3}$$

គុណអង្គទាំងពីរនឹង a^3b^4 គេបាន $a^3(4b^2 - d^2) = b^4(3a - c)$

ដូចនេះ: $a^3(4b^2 - d^2) = b^4(3a - c)$ ។
